

TAKAKANGAS-PIHLAJAHARJUN TUULIVOIMAHANKE

LIITE 1: ARVIOINTIOHJELMASTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Alkuperäisiä tekstejä on tässä versiossa osin tiivistetty huomioiden muun muassa tavoitteet yksityisyydensuojasta. Kaikki annetut lausunnot ja mielipiteet on toimitettu alkuperäismuodossa Parkanon Tuuli Oy:lle hankkeen jatkosuunnittelussa hyödynnettäväksi.

LAUSUNNOT

Kihniön kunta: Kihniön tekninen lautakunta lausuu Takakangas-Pihlajaharjun tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta; YVA-ohjelman sisältö seuraa sitä, mitä yllä mainitun mukaisesti arviointiohjelmassa tulee lain mukaan esittää. Hankkeella tulee olemaan niin positiivisia kuin negatiivisiakin vaikutuksia, riippuen siitä, mistä suunnasta asiaa arvioidaan. Alueella tai sen läheisyydessä on useampia mm. suojelualueita, arvokkaita geologisia muodostumia ja luonnon monimuotoisuuden ydinalue (luo). Tuulipuiston rakentamisen vaikutukset näille alueille tulee arvioida kattavasti ja huolellisesti.

Tekninen lautakunta pyytää huomioimaan seuraavat asiat YVA-ohjelmassa.

Lähialueiden tuulivoimahankkeista Mäntyperän (3 tuulivoimalaa) tuulivoimahanke Kihniössä puuttuu YVA-ohjelmasta.

Lintuhavainnoista ei ole kattavaa pohjatietoa, joten seurantaryhmään tulisi lisätä Pirkanmaan Lintutieteellinen yhdistys.

Kaavahankkeesta tiedottaminen on suunniteltu tehtävän lehti-ilmoitusten ja nettisivuilla olevien tiedotteiden kautta. Hankkeeseen liittyvät yleisötilaisuudet tulisi järjestää siten, että osallisilla on mahdollisuus tulla paikan päälle.

Parkanon kaupunki: Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta lausuu Takakangas-Pihlajaharjun tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta;

YVA-ohjelman sisältö seuraa sitä, mitä yllä mainitun mukaisesti arviointiohjelmassa tulee lain mukaan esittää. Hankkeella tulee olemaan niin positiivisia kuin negatiivisiakin vaikutuksia, riippuen siitä, mistä suunnasta asiaa arvioidaan. Positiivisia odotuksia ovat mahdolliset lisätuotot kunnan kiinteistöverotuloihin sekä ilmastopoliittisten tavoitteiden edesauttaminen, johon myös Parkano on ns. hinkukuntana sitoutunut. Alueella tai sen läheisyydessä on useampia mm. suojelualueita, arvokkaita geologisia muodostumia, luonnon monimuotoisuuden ydinalue (luo), tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue ja Metlan tutkimusmetsä (MTm). Tuulipuiston rakentamisella saattaa olla haitallisiakin vaikutuksia näille alueille.

YVA-ohjelmasta nousi esille seikkoja, joita tulisi tarkentaa jo heti hankkeen alussa. Kartta-aineiston laatuun tulee kiinnittää huomiota. Sähkölinjan sijoituksesta ei arviointiohjelmassa ole esitetty tarkkaa suunnitelmaa, vaan sitä on tarkoitus tarkentaa vasta YVA-selostus vaiheessa. Hanke tosiaan sijoittuu myös kahden pohjavesialueen ”päälle”, jotenka tämänkin vuoksi on tärkeä jo heti alussa selvittää tarkemmin myös sähkölinjan reitti, jotta pohjavesialueet voidaan ottaa riittävästi huomioon. Vaikka varsinaisia tuulivoimaloita ei ole tarkoitus sijoittaa pohjaveden muodostumisalueille, niin toimenpiteitä kuitenkin kohdentuu pohjavesialueelle. Parkanon kaupunki

on teettänyt kyseisillä pohjavesialueilla selvityksiä vuonna 2016. Tähän viitaten YVA-ohjelman seurantaryhmästä puuttuu Parkanon Vesi Oy:n edustus, joka sinne tulisi lisätä. Lintuhavainnoista ei ole kattavaa pohjatietoa, joten seurantaryhmään tulisi lisätä Pirkanmaan Lintutieteellinen yhdistys.

Kaavahankkeesta tiedottaminen on suunniteltu tehtävän lehti-ilmoitusten ja nettisivuilla olevien tiedotteiden kautta. Lähimmille osallisille ja erityisesti alueen maanomistajille tulee tiedottaa myös kirjeitse, koska osa läheisten vapaa-ajanasuntojen asukkaista ei välttämättä asu mainittujen lehtien jakelualueella. Kaikki eivät myöskään seuraa kunnan nettisivuja säännöllisesti.

Sastamalan seudun sosiaali- ja terveyspalvelut: Lausunto Sastamalan seudun sosiaali- ja terveyspalvelut ilmoittaa terveydensuojeluviranomaisen lausuntona Takakangas-Pihlajaharju tuulivoima -hankkeen YVA-ohjelmasta seuraavaa: Suositellaan hankkeen rakennusvaiheen, huoltovaiheen ja purkuvaiheen liikennöinnin järjestämistä pohjavesialueen ulkopuolelle;

Sisämelulle asetetut vaatimukset ovat terveysperusteisia, eikä tuulivoimaloista aiheutuva ääni saa aiheuttaa asetettujen vaatimusten ylityksiä. Sisämelun osalta tulee noudattaa Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015);

Ilmakaapelin asennustoissa pääsähköverkkoon suositellaan huomioitavan riittävät suojaetäisyydet asuinrakennuksiin ja muihin pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettuihin tiloihin sekä

Terveydensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan ei ole suositeltavaa rakentaa voimaloita virkistysalueelle tai sen välittömään läheisyyteen.

Karvian kunta: Kunnanhallitus päätti lausua, että hankkeen toteutuksessa tulee huomioida Alkkiavuoren virkistyskäyttö ja se että alueen retkeilyinfraa ollaan kehittämässä.

Ikaalisten kaupunki: Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa Takakangas-Pihlaharju tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Pirkanmaan liitto: Pirkanmaan liitto toteaa, että suunnittelun tavoitteet ovat linjassa maakuntakaavan tavoitteiden kanssa. On hyvä, että YVA-menettelyssä tarkastellaan vaihtoehtoisia toteutusratkaisuja

Pirkanmaan liitto pyytää täydentämään maakuntakaavaa koskien, että suunnittelualueelle sijoittuvat osin Raatosulkonnevan suojelualue (S) sekä Rengassalon suojelualue (S). Kaavamerkintöihin liittyen on tarpeen myös korjata toteamus, että suunnittelualueelle sijoittuisi ulkoilureitti. Merkintöjä koskevat huomiot on esitetty kokonaisuudessaan edeltä maakuntakaavaa käsittelevässä kappaleessa.

Hankkeen ilmastopäästöjen minimoimiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi Pirkanmaan liitto kannustaa kiinnittämään tässä sekä muissa vastaavanlaisissa hankkeissa huomiota jo varhaisessa suunnitteluvaiheessa siihen, mistä infran toteuttamiseen tarvittavaa sopivan laatuista kiviainesta on saatavilla. On hyvä myös pohtia, voitaisiinko esimerkiksi mahdollisten läheisten louhimoiden sivukiveä tai muita sivuvirtoja hyödyntää, sekä tunnistaa muita mahdollisia hankesuunnitelmia, joihin massakoordinaatiota voitaisiin synkronoida. Tämä voisi

osaltaan myös lisätä ympäristöön, ilmastoon ja luonnonvaroihin liittyvää vaikutusarvioinnin laatua ja auttaa työn tilaajan ja urakoitsijoiden välistä ennakoivaa markkinavuoropuhelua sekä hankinnoissa käytettävien kestävyys- ja taloudellisuuskriteerien hahmottamista.

Pirkanmaan liitto katsoo, että hankkeiden yhteisvaikutuksissa tulisi kiinnittää huomiota myös sähkönsiirtokapasiteetin riittävyteen ja huomioida muihin hankkeisiin liittyvät kehittämistoimet verkkoliityntöjen ja näiden aikataulun osalta. Hanke on suunniteltu liitettäväksi Rännärin sähköaseman kautta 110 kV:n siirtoverkkoon. Samaiselle Rännärin sähköasemalle on maakuntakaavassa osoitettu kaksi voimalinjan yhteystarvetta, mikä on syytä huomioida vaikutusarvioinnissa sekä hankkeen jatkosuunnittelussa.

Sähkönsiirtoreitin osalta voisi olla vaikutusarvioinnin kannalta tarkoituksenmukaista ottaa tarkasteluun vaihtoehtoisia linjauksia. Nyt esitetty siirtoreitti sijoittuu Pirkanmaan maakuntakaavassa osoitetulle Isonen tuulivoima-alueelle. Vaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella siirtoreitin vaikutukset mahdolliseen tuulienergiatuotantoon Isonen alueella. Siirtoreitin toteutus ei saa estää tai hankaloittaa Isonen alueen toteuttamista sille osoitettuun maankäyttöön.

On tärkeää, että ekologisten yhteyksien muodostama verkosto mahdollistaa suojelualueiden toimintakyvyn nykyisillä sijainneillaan sekä lajien levittäytymisen uusille alueille erityisesti eteläpohjoissuunnassa. Pirkanmaan liitto katsoo, että vaikutusten arvioinnissa tulisi tarkastella myös vaihtoehtoa, jossa voimaloita ei sijoitettaisi esitetyssä määrin luonnon monimuotoisuuden ydinalueelle, vaan voimasijoittelu painottuisi hankealueen läntisiin osiin maakuntakaavan tuulivoima-alueille. Pirkanmaan liitto toivoo, että kaavatyöhön ja maakunnalliseen ekologiseen verkostoon kohdistuvien vaikutusten arviointiin hyödynnettäisiin yhtenä tietolähteenä edellä mainittua uhanalaisten lajien ja luontotyyppien selvitysaineistoa.

Pirkanmaan liitto pitää YVA-ohjelmaa asianmukaisesti laadittuna ja pyytää jatkovalmistelussa huomioimaan edellä esitetyt huomiot.

Pirkanmaan maakuntamuseo: Yleistä

YVA-ohjelmaan on asianmukaisesti kirjattu, että tuulivoimahankkeen keskeisimpiä selvitettäviä ympäristövaikutuksia ovat mm. vaikutukset maisemaan ja merkittäviin maisema-alueisiin, muinaisjäännöksiin ja rakennettuun kulttuuriympäristöön sekä yhteisvaikutukset muiden käynnissä olevien tuulivoimahankkeiden kanssa.

YVA:ssa tarkastellaan hankevaihtoehtoja, joista VE 1:ssä rakennettaisiin 14 tuulivoimalaa ja VE 2:ssä 12 tuulivoimalaa. Näiden rinnalla arvioidaan 0-vaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta. Pirkanmaan maakuntamuseon näkemyksen mukaan VE1 ja VE2 välinen ero vaikuttaa pieneltä. Maakuntamuseo kehottaa vielä arvioimaan olisiko VE2:ssä rakennettavien tuulivoimaloiden määrää syytä vähentää, jotta hankkeen ympäristövaikutuksina tutkittaisiin riittävän monen tasoisia vaihtoehtoja. Tällöin myös vaihtoehtojen väliset erot olisivat selkeämmät ja siten niiden edut ja haitat paremmin hahmotettavissa.

Rakennettu ympäristö ja maisema

YVA-ohjelmassa käytettävät menetelmät ja vaikutusalueiden rajaukset vaikuttavat valitun pääosin huolellisesti ja asianmukaisesti. Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta vaikutusten arviointi keskittyy maisemalliselle lähi- ja välialueelle 0–12 kilometrin etäisyydelle tuulivoimaloista. Yleispiirteisesti tarkastellaan vaikutukset noin 30 kilometrin etäisyydelle tuulivoimaloista. Ilmajohtona toteutettavan sähkönsiirtoreitin yhteydessä vaikutuksia tarkastellaan noin 200–1 000 metrin etäisyydelle johtoalueesta. Maisemavaikutusten laajuuden todentamiseksi laaditaan

näkyvyysanalyysi ja sen perusteella kuvasovitteet voimaloiden näkymisestä. Lopuksi arvioidaan asiantuntija-arviona, vaikuttavatko maisemakuvan muutokset heikentävästi kohteiden suojeluperusteena oleviin arvoihin tai luonteeseen.

Taulukossa 12.1. (s. 75–76) on esitetty tuulivoimaloiden vaikutusalueelle, noin 30 kilometrin säteelle sijoittuvat arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet. Taulukosta olisi hyvä käydä ilmi minkä kunnan alueella kukin kohde sijaitsee. Lisätiedot - sarakkeessa voisi myös kunkin kohteen kohdalla mainita selvityksen, mistä kohteesta löytyy lisätietoa, ja jossa sen arvot on todettu.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelta tunnetaan neljä arkeologista kohdetta: kaksi kiinteää muinaisjäännöstä - tervahauta Löyttyharju (mj-tunnus 1000025414) ja tervahauta Latikkalampi, johon liittyy lisäksi tervapirtin/hautakämpän jäännös (mj-tunnus 1000025413), - sekä kaksi muuta kulttuuriperintökohdetta, Latikkaharjun ja Latikkalammen hiiltämöt (mj-tunnus 1000043582 ja 1000043581). Muinaisjäännösrekisterin tietoja on päivitetty kahden viimeksi mainitun kohteen osalta; tiedot kohteista tulee lisätä myös YVA ohjelmaan (luku 13). Ohjelmassa on asianmukaisesti tunnistettu arkeologisen inventoinnin tarve hankealueella ja sähkönsiirtoreiteillä (s. 86). Maakuntamuseo huomauttaa kuitenkin, että inventoinnista vastaavaksi mainittu Suomen Luontotieto Oy voidaan hyväksyä inventoinnin tekijäksi vain siinä tapauksessa, että sen henkilökuntaan kuuluu arkeologi, joka suorittaa tutkimuksen. Maakuntamuseo toteaa, että sille toimitettua biologi Jyrki Matikaisen laatimaa raporttia ei voida pitää arkeologisena selvityksenä, koska tekijältä puuttuu arkeologin koulutus. Ohjelman sivulla 86 todetaan lisäksi, että inventoinnin tavoitteena on mm. "ennestään tuntemattomien kiinteiden muinaisjäännösten paikantaminen. "Lauseen loppuosa on päivitettävä muotoon: "ennestään tuntemattomien kiinteiden muinaisjäännösten ja muiden kulttuuriperintökohteiden paikantaminen."

Pieni osa hankealueesta on tutkittu v. 2012 arkeologisessa inventoinnissa, jossa kaikki mainitut, tiedossa olevat kohteet ovat löytyneet. Lisäksi lähes välittömästi alueen luoteispuolelta on löytynyt 10 pyyntikuoppaa käsittävä kiinteä muinaisjäännös (Kouranpääkangas, mj-tunnus 1000025389). Inventoinnin tulokset kertovat hyvin alueen arkeologisesta potentiaalista. Viimeistään 1700- ja 1800-luvun taitteessa alueen itäpuolelle on syntynyt historiallista talonpoikaisasutusta, johon liittyviä uusia elinkeinohistoriallisia kohteita saattaa löytyä hankealueelta. Vanhojen karttojen mukaan Kuivasjärven kylän 1800-luvun rajoihin liittyviä, kulttuuriperintökohteiksi tulkittavia rajamerkkejä tai niiden jäännöksiä voi löytyä hankealueen keski- ja pohjoisosasta. Alueen korkeusaseman ja vesistöhistorian perusteella myöskään kivikautisten, varhaismesoliittisten asuinpaikkojen löytymisen mahdollisuutta ei voida sulkea pois (erityisesti alueen pohjois- ja itäosassa). Noin 1 km hankealueesta luoteeseen sijaitsee kivikautinen asuinpaikka Karvia Iso-Koura. Lisäksi Maanmittauslaitoksen korkeusmallin mukaan hankealueella on paikoin havaittavissa kuoppamaisia ilmiöitä, jotka saattavat liittyä vanhoihin elinkeinoihin (esim. terva- tai hiilihaudat, pyyntikuopat, nauriskuopat, kellarit). Ilmiöt muodostavat paikoin huomionarvoisia ryhmiä/keskittymiä (esim. IsoNyrkän länsi- ja lounaisosassa tai -puolella, Takakankaan luoteispuolella). Sähkönsiirtoreitin itäosan alueella on vanhojen karttojen mukaan kulkenut historiallisia kylänrajoja, joihin voi liittyä muinaisjäännöksiä tulkittavia rajamerkkejä; aluetta voidaan pitää potentiaalisena myös esihistoriallisten asuinpaikkojen löytymisen kannalta.

Maakuntamuseo pitää tärkeänä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointi arkeologisen kulttuuriperinnön osalta perustuisi arkeologin suorittamaan, Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuvaatimusten (Museovirasto 2020) mukaisesti toteutettuun inventointiin, jonka esi- ja kenttätöissä käytetään riittävän monipuolisesti arkeologisia tutkimusmenetelmiä. Inventoinnissa on syytä keskittyä mainittuihin ennalta määriteltäviin potentiaalsiin alueisiin/kohteisiin. Suunnitelluista tuulivoimaloiden paikoista huomiota on kiinnitettävä erityisesti Alkkianvuoren eteläreunan,

Paunukankaan-Hauskasalon-Takakankaan alueen sekä Latikkanevan ja sen pohjoispuolen (Takamäen etäpuolen) kohteisiin kaapeli- ja tiereitteineen. Inventoinnissa on otettava huomioon sekä kiinteät muinaisjäännökset että muut kulttuuriperintökohteet. V. 2012 inventoinnissa tutkittujen alueiden tarkastaminen ei ole välttämätöntä; tutkittujen alueiden likimääräiset rajaukset on merkitty oheiseen liitekarttaan punaisella.

Alempana sivulla 86 todetaan: "Vaikutukset kohteisiin arvioidaan voimaloiden rakennuspaikoilta." Hankkeen vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön tulee arvioida kaikkien hankkeeseen liittyvien, maastoa muokkaavien töiden osalta, mukaan lukien rakennettavat ja parannettavat kulkureitit, sähköasema sekä alueen sisäiset ja ulkoiset sähkönsiirtoreitit vaihtoehtoineen. Myös hankkeen maisemallisia vaikutuksia arkeologisten kohteiden ympäristöön ja sen kautta niiden ymmärrettävyyteen ja autenttisuuteen on arvioitava.

Arkeologisia inventointeja voidaan tehdä vain lumettomissa olosuhteissa, sulan maan aikana. Arkeologisen tutkimuksen tekijän tulee toimittaa raportti digitaalisena arviointia varten maakuntamuseolle (pirkanmaan.maakuntamuseo@tampere.fi). Arvioinnissa varmistetaan, että tutkimus vastaa sille asetettuja tavoitteita ja laatuvaatimuksia. Raportti toimitetaan arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan palvelussa Linkki. Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäännösrekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppi.fi. Raportin lisäksi museolle on toimitettava kohteiden sijaintitiedot ja rajaukset digitaalisena paikkatietomuodossa. Lisätietoja tutkimusten tilaamisesta ja suorittamisesta saa maakuntamuseolta.

Valmis ympäristövaikutusten arviointi pyydetään toimittamaan Pirkanmaan maakuntamuseoon lausuntoa varten.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus: Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahanke sijoittuu Pirkanmaan ELY-keskuksen toimialueelle, noin 15 km Parkanon keskustasta pohjoiseen. Etelä-Pohjanmaan maakunta sijaitsee lähimmillään noin 12 km etäisyydellä hankealueesta länsi-pohjoissuuntaan.

Hankkeen YVA-menettelyssä tarkastellaan 12 ja 14 tuulivoimalan hankkeen ja hankkeen toteuttamatta jättämisen ympäristövaikutuksia. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m. Voimaloiden yksikköteho on 8–10 MW. Alustavan suunnitelman mukaan sähkö siirretään noin 12 kilometrin 110 kV ilmajohtolla hankealueelta kaakkoon.

Maankäyttö

Arviointiohjelman nykytilan kuvauksessa on tarkasteltu Pirkanmaan ja Satakunnan maakuntakaavojen merkintöjä noin 20 m etäisyysvyöhykkeellä. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava-alue ulottuu lähimmillään noin 12 km etäisyydelle hankkeesta, joten ELY-keskus katsoo, että maankäyttöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tulisi kuvata myös hankkeen vaikutuksia Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan siltä osin kuin kaava-alue sijoittuu 20 km etäisyydelle hankealueesta.

Maisema ja kulttuuriympäristöt

Arviointiohjelman mukaan maisemavaikutusten arviointi keskittyy maisemalliselle lähi- ja välialueelle 0–12 kilometrin etäisyydelle tuulivoimaloista ja yleispiirteinen tarkastelu ulottuu noin 30 kilometrin etäisyydelle tuulivoimaloista. Toisaalta arviointiohjelman taulukon 12.3. mukaan maisema- ja kulttuuriympäristön arviointi perustuu 2006 (mm. Weckman) tuulivoimaloiden näkyvyydestä laaditun selvityksen mukaisiin tarkasteluvyöhykkeisiin, jonka mukaan lähi- ja välialueeksi katsotaan 2–10 km välinen alue hankealueesta. ELY-keskus muistuttaa, että

hankkeen voimat ovat huomattavasti selvityksessä tarkasteltua kookkaampia, joka tulee huomioida etäisyysvyöhykkeiden määrittämisessä ja maisemavaikutusten arvioinnissa.

Ohjelmassa on esitetty Pirkanmaan ja Satakunnan alueilla 20–30 km etäisyydellä hankealueesta sijoittuvat arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt. Huomioiden tuulivoimaloiden kokoluokka, arvioinnissa tulisi huomioida myös Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueelle ko. etäisyydelle hankealueesta mahdollisesti sijoittuvat arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt. Arvioinnissa tulee huomioida myös Valtioneuvoston 18.11.2021 antama päätös valtakunnallisista arvokkaista maisema-alueista (VAMA).

Maisemavaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset ja tiedot vaikutusalueelle sijoittuvien hankkeiden tilanteista tulee päivittää arviointiselostusvaiheessa.

Liikenne

YVA-ohjelman mukaan suunniteltu tuulivoimalan osien kuljetusreitti kulkee Porin Tahkoluodon satamasta hankealueelle. Mikäli tuulivoimaloiden osien kuljetusreitit muuttuvat siten, että ne käyttävät Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan tai Pohjanmaan maakunnissa sijaitsevia maanteitä, ja nämä tiet tai liittymät edellyttävät kuljetuksia varten parantamistoimenpiteitä, tulee hanketoimijan olla yhteyksissä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri - vastualueeseen.

Seinäjoen museot: Pirkanmaan ELY-keskus on pyytänyt Seinäjoen museoilta lausuntoa Parkanon Takakangas—Pihlajaharju tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta. Parkanon Tuuli Oy suunnittelee tuulivoimahanketta hankealueelle, joka sijaitsee noin 15 kilometriä Parkanon keskustasta luoteeseen ja noin 11 kilometriä Kurikan kaupungin ja Etelä-Pohjanmaan maakunnan rajasta etelään. Hankealue ja alustava 110 kV sähkönsiirto reitti sijoittuvat Parkanon kaupungin ja Pirkanmaan maakunnan puolelle, joten Seinäjoen museot tarkastelee lausunnossaan vain hankkeen maisemavaikutusten arviointia.

Hankkeessa suunnitellaan 12—14 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 8—10 MW. Hankkeessa tarkastellaan seuraavia toteutusvaihtoehtoja:

VE0: hanketta ei toteuteta

VE1: hanke toteutetaan 14 tuulivoimalan laajuisena

VE2: hanke toteutetaan 12 tuulivoimalan laajuisena

Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on enintään 300 m, napakorkeus 200 m ja lapojen pituus 100 m. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat yhdystiet, voimaloiden väliset huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille ja sähköasema. Sähkönsiirtoehdotuksessa tuulivoimaloiden sähkö siirretään Fingridin verkkoon noin 11 kilometriä pitkällä 110 kV voimajohtolla hankealueelta kaakkoon Linnanjärven eteläpuolella olevalle sähköasemalle. Suunnitelman mukaisesti toteutettuna sähkönsiirrosta ei aiheudu vaikutuksia maisemaan tai rakennettuun ympäristöön Etelä-Pohjanmaalla.

Hankkeen maisemavaikutukset arvioidaan noin 30 kilometrin etäisyydelle ja vaikutukset kulttuurihistoriallisiin kohteisiin noin 12 kilometrin etäisyydelle. Analyysissä määritellään maisemakuvan kannalta merkittävimmät näkymäsuunnat ja -alueet sekä maisemakuvallisesti herkimät ja arvokkaimmat kohteet, jotka mallinnetaan havainnekuviin. Etelä-Pohjanmaan osalta hankealuetta lähin valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue on Kauhajoen Hyypänjokilaakson kulttuurimaisema noin 30 kilometrin etäisyydellä hankealueelta luoteeseen. Vaikutuksia arvioitaessa tulee huomioida myös voimassa olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan (2005)

kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alueet (Ilvesjoen ja Kosken kulttuurimaisemat ja esihistorialliset alueet sekä Kauhajoen Nummijärvi). Samoin tulee huomioida Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamisen yhteydessä maakunnallisesti arvokkaiksi kohteiksi ehdolla olevat alueet, joista lähin on Kurikan Jalasjärvellä, Kosken kirkkoympäristö. Yhteisvaikutukset arvioidaan olemassa olevien sekä suunnitteilla olevien tuulivoimahankkeiden osalta.

Varsinais-Suomen ELY-keskus: VARELY ei anna lausuntoa YVA-ohjelmasta, mutta toteaa arviointiohjelman lähtökohtiin seuraavaa: Maisemalliset vaikutukset myös Satakunnan puoleisille alueille tulee ottaa huomioon selvitysten laadinnassa ja vaikutusten arvioinnissa.

Satakuntaliitto: Lausunnolla olevassa ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on esitetty otteet Satakunnan maakuntakaavasta sekä Satakunnan vaihemaakuntakaavoista 1 ja 2. Satakunnan maakuntakaavoja käsittelevää osuutta tulee tarkistaa siten, että siitä ilmenee Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 vahvistamisen yhteydessä kumotut Satakunnan maakuntakaavan kaavamerkinnot ja -määräykset. Lausunnon liitteenä on ote Satakunnan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta. Kumotut maakuntakaavamerkinnot löytyvät Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 aineistot ja selvitykset | Satakunta.fi – sivustolta. Samalla Satakuntaliitto kiinnittää huomiota, että kuvassa 12.1. esitetystä kartasta puuttuvat mm. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetut maisemallisesti tärkeät alueet. Tiedot tulee korjata ja ottaa huomioon Satakunnan puolelle kohdistuvien ympäristövaikutusten arvioinnissa. Myös tiivistelmää tulee täydentää tarvittavilta osin.

Lisäksi Satakuntaliitto kiinnittää huomiota, että kuvan 9.5. kuvatekstissä ei ole mainintaa Satakunnan puolelle sijoittuvista yleis-, asema- ja rantakaavoista. Toisaalta kuvassa on esitetty myös Satakunnan puolelle sijoittuvia yleiskaavoja. Kuvatekstiä tulee täydentää ja kuvaa tulee täydentää Satakunnan puolelle sijoittuvien asema- ja ranta-asemakaavojen osalta.

Satakunnan alueelle kohdistuvien ympäristövaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon, että lausunnolla olevassa arviointiohjelmassa esitetty hankealue sijoittuu eteläosaltaan laajemmalle alueelle kuin Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 on osoitettu. Lisäksi edellä mainituissa arvioinnissa on otettava huomioon, että Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 laadinta ja vaikutusten arviointi on perustunut huomattavasti matalampiin tuulivoimaloihin kuin vireillä olevassa hankkeessa on suunniteltu toteutettavan.

Pohjois-Satakunnassa, Pirkanmaan pohjoisosissa ja myös Etelä-Pohjanmaan puolella on useita olemassa olevia ja suunnitteilla olevia tuulivoimala-alueita. Ympäristövaikutusten arviointiprosessissa on kiinnitettävä erityistä huomiota hankkeen mahdollisiin yhteisvaikutuksiin YVA-lain 2 §:ssä määriteltyjen ympäristövaikutusten osalta. Hankkeen kannalta olennaisia yhteysvaikutuksia voivat olla muun muassa vaikutukset luonnonarvoihin, lintujen pesimäalueisiin ja muuttoreitteihin, maisemavaikutukset ja vaikutukset elinympäristön viihtyisyyteen.

Ympäristöohjelman kuvassa 15.1. (s.89) on esitetty hankealueen läheisyyteen sijoittuvat tärkeät lintualueet. Kartasta puuttuu kuitenkin Alkkiannevan-Lylynevan maakunnallisesti tärkeä lintualue (MAALI). Aineistoa on täydennettävä tältä osion ja ympäristövaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon kohteen rajausperusteet. Alueen kuvauksessa on mm. todettu, että kohteella pesii yli puolet tiedossa olevista, suojelualueiden ulkopuolisista, Satakunnan maakunnan riekkoista (NT) (RT), Lagopus lagopus. Kohteen rajaus ulottuu itäreunaltaan pieneltä osin Pirkanmaan maakunnan puolelle. Satakunnan MAALI-hankkeen loppuraportti löytyy Porin Lintutieteellisen Yhdistyksen ry:n sivustolta. Kyseinen MAALI-alue sijoittuu hankkeen vaikutusalueelle.

Ympäristövaikutusten arviointia koskevien päätelmien perusteluihin tulee arviointiselostuksessa kiinnittää erityistä huomiota ja perustelut tehdyille päätelmille tulee esittää selkeästi.

Satakunnan museo: Tässä lausunnossa Satakunnan Museo ottaa kantaa ainoastaan Satakunnan Museon toimialueelle, Karvian kuntaan ulottuvien maisemavaikutusten arviointiin. Hankkeen maisemavaikutusten arviointiin Pirkanmaan puolella sekä arkeologiseen kulttuuriperintöön tai rakennusperintöön kohdistuvien vaikutusten arviointiin ottaa kantaa Pirkanmaan alueellinen vastuumuseo (Museokeskus Vapriiki).

Suunnittelualueen lähialueet Satakunnassa, Karvian kunnan puolella ovat lähes asumattomia. Lähimmät asutut alueet Karviassa sijaitsevat noin 5 kilometrin etäisyydellä hankealueelta. Tuolla alueella on muutamia maakunnallisesti merkittäviä yksittäisiä kohteita, kuten Suomijärven entinen kansakoulu Suomijärven kylässä tai lakkautetun Karvian varavankilan vartijoiden asuintalot Alkkiassa. Maaston metsäisyyden vuoksi näiltä kohteilta tuskin aukeaa ainakaan laajempia näkymiä tuulivoimaloille. Karvian valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ovat Karvianjärven ja Kirkkojärven ympäristöissä, jotka sijaitsevat 10–15 kilometrin etäisyysvyöhykkeelle hankealueelta. Etäisyydestä johtuen, merkittävimmät kulttuuriympäristövaikutukset Satakunnan puolella eivät kohdistu rakennusperintöön vaan maisemaan.

Satakunnan Museo pitää arviointiohjelmassa suunniteltua hankkeen maisemavaikutusten arviointia riittävänä. Laadittavat kuvasovitteet tulee toteuttaa nk. normaalioptiikalla otettuihin valokuviin. Kuvasovitteita olisi Karvian osalta hyvä laatia ainakin Karvianjärven länsirannalta, Karviankylästä, Karvian keskustasta sekä Kirkkojärven länsirannalta hankealueen suuntaan. Museo ei ota kantaa kahden hankevaihtoehdon keskinäiseen paremmuuteen, eikä sähkönsiirtoon, joka ei sijoitu Satakunnan puolelle.

Arviointiojelmaan on kulttuuriympäristöjen käsittelyyn eksynyt muutamia teknisiä virheitä, jotka olisi hyvä korjata arviointiselostukseen. Sivun 6 lopussa luetellaan arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden etäisyys hankealueelta. Sivulla olisi hyvä huomioida myös Karvian kulttuuriympäristöt, joista esim. Karviankylän RKY-alue eli valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö sijaitsee noin 12 kilometrin päässä lähimmästä suunnitellusta voimalapaikasta.

Sivulla 54 käsitellään Satakunnan maakuntakaavan merkintöjä. Kyseisessä kohdassa olisi syytä mainita kokonaismaakuntakaavan kumoutuneen Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 käsiteltyjen teemojen osalta, joita ovat esimerkiksi kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet. Niitä koskevia määräyksiä on siksi tarpeetonta käsitellä myöskään sivujen 54–58 taulukossa.

Vastaavasti Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 merkintöjä ja määräyksiä koskevaan taulukkoon sivuilla 63–64 olisi hyvä tuoda myös maisemallisesti tärkeitä alueita (maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet) koskeva merkintä ja määräys. Karvian kulttuurimaisema, joka sijaitsee Karvianjärven itärannalle ja Kirkkojärven ympäristössä 10–15 kilometrin etäisyysvyöhykkeelle hankealueelta, on tällainen.

Sivulla 73 mainitaan valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitystyö käynnissä olevana. Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen uusista valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista 18.11.2021, mikä tieto tulee kirjata arviointiselostukseen.

Sivulla 74 on kartta 12.1 hankealueen ympäristön arvokkaista kulttuuriympäristöistä ja maisemista. Karttaan tulee tehdä seuraavat korjaukset: Karviassa on vain kaksi valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä (RKY) ja ne ovat Karviankylä sekä Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantie.

Kirkkojärven ympäristö ei ole RKY-alue, toisin kuin myös sivun 75 tekstissä sekä sivun 76 taulukossa mainitaan. Sen sijaan Karvian kulttuurimaisema, joka on maakunnallisesti arvokas maisema-alue (vaiHEMAakuntakaavassa 2 maisemallisesti tärkeä alue) on jäänyt merkitsemättä karttaan.

Satakunnan Museolla ei ole muuta huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Satakunnan pelastuslaitos: Esillä oleva tuulivoimahanke sijaitsee Pirkanmaan pelastuslaitoksen alueella. Pirkanmaan pelastuslaitokselta on pyydetty myös lausuntoa, joten Satakunnan pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa edellä esitettyyn asiaan. Pirkanmaan pelastuslaitos antaa asiasta lausuntonsa erikseen.

Väylävirasto: Liikennevaikutusten arviointi on esitetty YVA-ohjelmassa riittävällä tasolla. Tuulivoimaloiden sijaintia suhteessa liikenneväyliin ohjeistetaan Väyläviraston Tuulivoimalaohjeessa (Liikenneviraston julkaisuja 8/2012), joka tulee huomioida voimaloiden sijoittamisessa. Tuulivoimalan vähimmäisetäisyys on voimalan kokonaiskorkeus (torni+lapa) + suoja-alue maantien keskeltä lukien.

Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Erikoiskuljetusluvista lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus.

Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Pirkanmaan ELY-keskuksen maanteiden kunnossapidon aluevastaavaan. Myös liittymäluvut maanteille myöntää Pirkanmaan ELY-keskus.

Jos tasoristeyksen käyttö lisääntyy tuulivoimaloiden rakentamisaikaisen liikenteen johdosta merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa. Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeyksen rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeykseen liittyvää tietä koskevia ehtoja. Tasoristeysluvan tarpeesta voi olla yhteydessä Väylävirastoon osoitteeseen kirjaamo@vayla.fi.

Raskaat erikoiskuljetukset saattavat edellyttää myös tasoristeyskansien vahvistamista ja leventämistä. Tällöin tuulivoimalahankkeen on sovittava erikseen rautatiealueella työskentelystä ja tasoristeykseen mahdollisesti kohdistuvista töistä Väyläviraston kanssa (ratalaki 36 §). Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä (Väyläviraston julkaisuja 8/2021 sekä tiivistelmä).

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylvää estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston Sähkö- ja telejohdot ja maantiet -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Rautatiealueella voimalinjojen rakentaminen tapahtuu lunastusluvalla. Lunastusluvan lisäksi voimalinjan rakentaminen rautatietä risteävästi vaatii sopimuksen rautatiealueella työskentelystä

(ratalaki 36 §). Sopimuksen yhteydessä varmistetaan turvallinen työskentely ja vastuut rautatien risteämissä. Sähköradan ylityksissä tulee olla vapaata tilaa vähintään 12,4 metriä kiskonselästä lukien. Korkeusvaatimus voi olla tätäkin suurempi, mikäli risteämisen kohdalla on muita ratateknisiä laitteita. Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Pirkanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Liikenne ja viestintävirasto Traficom: Muutamia huomioita: Takakangas-Pihlaharju tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman kohdassa 5.10 on viitattu ilmailulain sekä voimassa olevaan että vanhentuneeseen numeroon. Voimassa oleva ilmailulaki on 864/2014. Kohdassa 8.1.1.2 on viitattu Trafin ohjeeseen 2013, ohjetta on kuitenkin päivitetty Traficomin aikana 7.9.2020.

Viestintäyhteydet on jo varsin hyvin otettu huomioon, ohessa vielä viittaus asiaan liittyen: Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200–300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriöitä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Metsähallitus: Parkanon Tuuli Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Takakangas-Pihlajaharjun alueelle, joka sijaitsee noin 15 kilometriä Parkanon keskustan luoteispuolella. Hankealueen koko on 2269 hehtaaria. Hankealueelle on suunnitteilla 12–14 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 8–10 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Metsähallitus lausuu seuraavaa.

Suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitseva Alkkianvuori on Lauhanvuori - Hämeenkan gas UNESCO Global Geoparkin geokohde. Alkkianvuorella ja sen virkistysrakenteilla ja -reiteillä on huomattavaa merkitystä virkistyskäytön kannalta. Alueen virkistyskäyttöarvo tulisi huomioida tuulivoimaloiden sijoittelussa. Metsähallitus pyytää myös huomiomaan suunnittelualueen lounaisosassa Metsähallituksen hallinnassa olevan turvetuotantoon varatun Untilannevan alueen, joka on vuokrattu Neova Oy:lle.

Luonnonvarakeskuksella ei ole toimintaa alueella sijainneissa tutkimusmetsissä, joten kaava-alueella ei sijaitse enää tutkimusmetsiä.

Luonnonvarakeskus: Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan. Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslain (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankealueen eläimistö koostuu tavanomaisista metsälajeista. Hankealueelle tehdään vuosien 2021–2022 aikana pesimälinnustoselvitys, metson soidinpaikkaselvitys ja lintujen kevät- ja syysmuuttoseuranta.

Tuulivoiman erilaisia vaikutustapoja riistaeläimiin on YVA-ohjelmassa kuvattu perusteellisesti. Myös hankkeen ja sen sähkönsiirtoon liittyvässä vaikutusten arvioinnin suunnittelussa on huomioitu riistaeläimet ja -linnut hyvin. Vaikutusten arviointi tullaan tekemään sekä maisema- että lähiympäristötasolla.

Hankealue sijoittuu kahden eri susireviirin laidoille. Alue sijoittuu Kankaanpään reviirin pohjoisosaan, jonka status on 2020 ollut perhelauma ja 2021 epävarma pari ja Lauhavuoren reviirin kaakkoisosaan, jonka status on 3–5 yksilön perhelauma. Hankealueelta ja sen välittömästä läheisyydestä tehdään säännöllisesti havaintoja susista. Lisäksi alueelta tai sen läheisyydestä on tehty ahmasta näkö- ja jälkihavaintoja ja ilveksestä runsaasti jälkihavaintoja (Riistahavainnot.fi). Hankealueelle tulee tehdä muiden selvitysten lisäksi suurpetoja kartoittava lumijälkilaskenta, jotta saadaan ajantasainen kuva alueen merkityksestä näiden direktiivilajien elinympäristönä.

Hankealue ei sijoitu lintujen valtakunnallisille päämuuttoreiteille, lukuun ottamatta kurjen kevät- ja syysmuuttoreittejä. Alueella todennäköisesti sijaitsee metsäkanalintuja, joten näihin liittyvät selvitykset ovat myös tärkeitä. Kanalintujen esiintymistä ja runsautta olisi hyvä selvittää tekemällä kanalintujen linjalaskennat kesällä. Lisäksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena

Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen.

Hankealue sijoittuu Parkanon-Karvian riistanhoitoyhdistyksen toimialueelle. Hankealueen läheisyydessä toimivat Susiperän Metsästysseura ry, Kuivasjärven Eränkävijät ry ja Vuorijärven Metsästys seura ry. Hankealueella metsästetään pienriistaa, hirviä ja muita riistaeläimiä. YVA-ohjelmassa kuvaillaan hyvin suunnitelmia vaikutusten arvioinnista metsästyksen liittyen. Hankealueella sijaitseva Alkkianvuori on ollut tutkimusmetsänä vuodesta 1960 lähtien ja alueen soita on ojitettu ja lannoitettu tutkimusmielessä metsän kasvun parantamiseksi. Hankealueella on yhä toiminnassa olevaa tutkimusta ja kaikki voimassa olevat kokeet tulee huomioida voimaloita ja teitä sijoiteltaessa sekä huomioida myös varoetäisyydet kokeisiin. Karttaluonnoksen kaksi pohjoisinta tuulivoimalayksikköä vaikutusalueineen (Ylimysnevan alue) sijaitsee osittain tai kokonaan olemassa olevan ennallistamiskokeen päällä. Metsähallituksen kanssa on sovittu kokeen jatkuvan vuoteen 2040 asti. Luke näin ollen ei puolla kahden pohjoisimman yksikön rakentamista perusteena häiriövaikutus pitkäaikaisseurannassa olevalle kokeelle.

Lausunnon tiivistelmä

Tuulivoiman erilaisia vaikutustapoja riistaeläimiin on YVA-ohjelmassa kuvattu perusteellisesti. Myös hankkeen ja sen sähkönsiirtoon liittyvässä vaikutusten arvioinnin suunnittelussa on huomioitu riistaeläimet ja -linnut hyvin. Hankealueella tai sen läheisyydessä esiintyy direktiivilajeista ainakin susi, ahma ja ilves. Hankealueelle tulee tehdä muiden selvitysten lisäksi suurpetoja kartoittava lumijälkilaskenta, jotta saadaan ajantasainen kuva alueen merkityksestä näiden direktiivilajien elinympäristönä. Alueella on todennäköisesti myös metsäkanalintuja. Näiden esiintymistä ja runsautta olisi hyvä selvittää tekemällä kanalintujen linjalaskennat kesällä. Lisäksi

suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuonna. Hankealueella sijaitseva Alkkianvuori on ollut tutkimusmetsänä vuodesta 1960 lähtien ja siellä on yhä toiminnassa olevia kokeita. Kaikki voimassa olevat kokeet tulee huomioida voimaloita ja teitä sijoiteltaessa sekä huomioida myös varoetäisyydet kokeisiin.

Suomen metsäkeskus: Metsäkeskus tarkastelee arviointiohjelmaa metsälain valvonnan ja kestäväan metsätalouteen perustuvien elinkeinojen edistämisen näkökulmasta. Valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia (1093/1996) sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Metsälaki velvoittaa noudattamaan luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä. Kun metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestäväan metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin (34/2015) (Kemera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) (metsätuholaki). Nämä lait ovat riippuvaisia metsälain soveltamisesta. Suomen metsäkeskus valvoo metsälainsäädännön noudattamista.

Alueilla, joilla metsälakia sovelletaan, metsälaki ohjaa metsien hoitoa ja käyttöä. Metsälain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen. Metsälaki asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa säädetään muun muassa puun korjuusta, metsän uudistamisesta ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta.

Suomen metsäkeskuksen näkemyksiä arviointisuunnitelmasta:

- Toivomme, että metsätalousalueet rajataan mahdollisuuksien mukaan tulevan kaavan ulkopuolelle, jos yhteensovittamisen tarvetta ei ilmene.
- Alueella metsien ottaminen muuhun maankäyttöön tulee olla mahdollisimman vähäistä.
- Monimuotoisuuteen liittyen esitämme, että kaavakarttojen metsätalousalueille ei merkitä luomerkintöjä tai suojelumääräyksiä.
- o Nämä kohteet tulee huomioida voimaloiden sijoittelussa ja ovat kaavan tausta-aineistoa ja esitetään esimerkiksi kaavaselostuksen liitekarttana.
- o Kohteiden rajaukset saattavat muuttua ajan kuluessa ja näin ollen niiden huomioiminen tulee tehdä yksilöllisesti hakkuiden yhteydessä.
- Alue on pääosin metsätalousaluetta. Siksi hankkeen ja kaavan vaikutukset metsään perustuvien elinkeinojen harjoittamiseen tulee selvittää. Mm.
- o Metsäalan pienentyminen ja sen vaikutukset metsätalouteen
- o Mahdollisten suojelumääräysten vaikutus metsätalouden harjoittamiseen.
- o Nykyiseen tieverkkoon ja sen käyttöön sekä rakennusaikana että toiminnan käynnistyttyä
 - Käytetään mahdollisuuksien mukaan olemassa olevaa tieverkkoa.
- Hiilensidontaan o Rakennusaikana käytössä olevien alueiden metsitys ja tuulivoima alueen metsitys käytön päätyttyä.
- o Metsäpinta-alan väheneminen

Suomen riistakeskus: Suomen riistakeskus Satakunta, jatkossa lausunnonantaja, toteaa yleisellä tasolla, että tuulivoiman rakentamiseen ja tuotantoon todennäköisesti liittyy riistaeläimiin ja riistatalouden harjoittamiseen vaikuttavia tekijöitä, joiden vaikutus on oletettavasti kielteinen mutta joita ei täysin vielä tunneta. Lausunnonantajan mielestä onkin hyvä, että arviointiohjelmassa on

erikseen mainittu arvioitavina ympäristövaikutuksina vaikutukset riistalajeihin ja metsästykseen, sekä vaikutukset pesimä- ja muuttolinnustoon ja muuhun eläimistöön.

Paikallista riistalajistoa ja metsästyskäytäntöjä koskevien lähtötietojen osalta lausunnonantaja korostaa tietolähteinä paikallisen metsästysseuran sekä riistanhoitoyhdistyksen merkitystä. Kyseisiä tahoja tulee kuulla arviointiohjelman toteuttamisen yhteydessä, ja ottaa näiden tahojen näkemykset huomioon.

Hankealueen riistalajistoon sisältyy ns. tavallisen lajiston lisäksi myös EU:n luontodirektiivin liitteissä mainittuja, erityistä suojelua edellyttäviä ns. direktiivilajeja. Parkano-Karvian rhy:n toimialueella on esim. vuonna 2021 tehty havaintoja kaikista Suomen suurpetolajeista (susi, karhu, ilves, ahma). Kyseisten eläinlajien elinpiirit ovat kuitenkin hyvin laajat. Luonnonvarakeskuksen vuoden 2021 susikanta-arvion mukaan maaliskuussa 2021 hankealueelle ulottui kaksi eri susireviiriä, ns. Lauhanvuoren reviiri (perhelauma) ja Kankaanpään reviiri (epävarma pari). Muista ns. direktiivilajeista hankealueella esiintyy pesivänä ainakin Euroopan majavaa. Hankealue sijaitsee lisäksi kutakuinkin puolivälissä Seitsemisen ja Lauhanvuoren kansallispuistojen aluetta, joissa sijaitsee metsäpeura -life hankkeen totutustarhat, joista on viime vuosina vapautettu metsäpeuroja luontoon tavoitteena luonnonvaraisen metsäpeurapopulaation syntyminen Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Satakunnan ja Luoteis-Pirkanmaan muodostamalle alueelle. Vaikka alueen luonnonvarainen metsäpeurapopulaatio on toistaiseksi hyvin pieni ja liikkuu varsin suurella alueella, lausunnonantajan näkemyksen mukaan asia on syytä mainita arviointiohjelman yhteydessä, koska hankkeen tavoitteena on vakiintunut yhtenäinen populaatio edellä mainitulle alueelle.

Etenkin metsäkanalintujen osalta yksi keskeinen tuulivoima- ja muusta rakentamisesta aiheutuva kielteinen vaikutus on elinympäristöjen pirstoutuminen. Eteläisen Suomen metsäkanalintukantojen on arvioitu jo tällä hetkellä kärsivän voimakkaasti metsäalueiden rikkonaisuudesta. Lausunnonantajan näkemyksen mukaan vaikutusten arvioinnissa tuleekin huomioida niin metsäkanalintujen kuin myös muiden lajien osalta myös metsäisten alueiden kytkeytyneisyys ja suunnitellun tuulivoiman rakentamisen vaikutus siihen. Lisäksi on erityisesti huomioitava hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi.

Arviointiohjelmassa mainitut suorat vaikutukset metsästyksen harjoittamiseen, kuten metsästyksen vaikeutuminen voimaloiden lähialueilla ja mahdolliset laajemminkin vaikutukset esim. ampumasektoreiden rajoittumisen kautta tulee arvioinnissa tarkastella huolellisesti yhdessä paikallisen metsästysseuran kanssa.

Fingrid Oyj: Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeen arviointiohjelmasta ja lausuu seuraavaa:

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan. Kantaverkkoliittyntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liittyntä koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin

järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittynnystä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Fingrid ja tuulivoimayhtiö selvittävät yhdessä tuulivoima-alueen liityntäratkaisua. Fingrid laatii sähkönsiirtoverkkojen kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut yhtenä kokonaisuutena yhteistyössä voimantuotantoa suunnittelevien tahojen ja verkkoyhtiöiden kanssa. Fingrid on käynnistämässä vuoden 2022 aikana uuden 400 kV voimajohdon YVA-menettelyn Åback-Melo (ks. www.fingrid.fi/kantaverkko/kehittaminen/verkkovisio/). Sen yhteydessä tarkastellaan myös sähköasemien paikkoja.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Ilmatieteen laitos: Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Takakangas-Pihlaharju tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Puolustusvoimat: Puolustusvoimien lausunto YVA-ohjelmasta

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 24 § mukaan kaikessa alueiden käyttöä koskevassa suunnittelussa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Osana terveellistä ja turvallista elinympäristöä koskevaa valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta tulee huomioida maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvata niiden riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Maanpuolustuksen kehittämistarpeet ja toimintamahdollisuudet tulee huomioida alueidenkäytön suunnittelussa myös maankäyttö- ja rakennuslain 4a § perusteella.

Merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000).

YVA-ohjelmassa Puolustusvoimien toiminta on mainittu otsikkotasolla ja tuulivoimaloiden vaikutuksia ilma- ja merivalvontatutkien toimintaan on käsitelty yleisellä tasolla. Tiivistelmän mukaan Puolustusvoimilta on pyydetty lausunto hankkeen vaikutuksista puolustusvoimien tutkien toimintaan. Muilta osin hankkeen vaikutuksia maanpuolustukseen tai vaikutusten arviointimenettelyä ei ole käsitelty arviointiohjelmassa. Puolustusvoimat esittää, että tuulivoimaloiden vaikutuksia puolustusvoimien toimintaan arvioidaan perustuen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslausuntoon.

Tuulivoimahankkeelle tulee saada Pääesikunnalta myönteinen hyväksyttävyytyslausunto ajantasaisin hanketiedoin ennen rakentamisen mahdollistavan kaavan hyväksymistä. Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi, korkeus > 10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu (> 100 m) poikkeaa niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Myös tapauksessa, jossa muutokset ovat pienemmät kuin yllä on esitetty, pyydetään muutoksista tiedottamaan

Pääesikunnan operatiivista osastoa. Tuulivoimaloiden lopullisten toteutettavien sijaintien koordinaatit on ilmoitettava Pääesikunnan operatiiviselle osastolle.

Maankaivu- ja rakennustöitä tehdessä tulee huomioida alueella ja sen läheisyydessä mahdollisesti kulkevat Puolustusvoimien kaapelilinjat. Linjojen sijainti tulee selvittää vähintään kymmenen työpäivää ennen aiottua rakentamista. Puolustusvoimien kaapeleiden sijaintitiedot tilataan Johtotieto Oy:ltä. Kaapelitiedusteluista tulee pyytää lausunto myös Suomen Turvallisuusverkko Oy:lta. Voimaloiden ja sähkön siirron toteuttamisesta mahdollisesti aiheutuvien olemassa olevien kaapelireittien siirtojen, kaapeleiden rakentamisen aikaisten suojaamisen tai muiden muutosten osalta kustannukset on kohdennettava muutoksen aiheuttajalle.

Digita Oy: Digitan antenni-tv vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on ajantasainen ja kattava tieto antenni-tv:n vastaanotto-olosuhteista. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta.

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni- tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv –lähetyksiä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv-vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutuksien arvioinnissa.

Antennitelevisiion vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv-lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja

tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LiVM 10/2014 vp - HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta. Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena

oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.

Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv-signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetysaseman lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa TV signaalin eteneminen estyy kokonaan.

Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä TV vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv-lähetysasemien jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv-vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeätä, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Suomen Erillisverkot Oy: Viitaten lausuntopyyntöönne 19.1.2022 koskien Takakangas-Pihlaharju tuulivoimahanketta. Suomen Erillisverkot Oy:llä ei ole lausuttavaa tai osallistumistarvetta suunnittelukokonaisuuteen liittyen.

MIELIPITEET

Mielipide 1: Omistan tilan 581-xxx-x-x, joka sijaitsee Nivusjärven eteläpuolella. Alue on yritykseni metsästys kohteena ja sinne on rakennettu 2Ha kosteikko SOTKA- hankkeena. Alueelle on haettu ja saatu lausunto ELY-keskukselta 15.6.2020. PIRELY/4982/2020 joka puoltaa kosteikon rakentamista. Alueen pohjoisosa on riistatiheikköä ja alueen pohjois- puolelle rakennettava voimalinja avojohtona on erittäin suuri riski kosteikolla pesiville linnuille, mm joutsenet ja muut hanhet. Lintujen vuorokautinen lentoreitti kulkee nivusjärvi- kosteikko. Varsinkin hanhet ja joutsenet ovat erittäin suuressa vaarassa noustessaan kosteikolta ja tiheikön ylitse ovat juuri voimajohtojen kanssa samalla korkeudella. Kosteikolla tapahtuva metsästys aiheuttaa myös mahdollisuuden voimajohdon vikaantumisen nykyisen lainsäädännön vaatimilla teräshauleilla. Alueelle on myös suunnitelmissa lintutornia ja grillikotaa kaikkien käyttöön, jotta kosteikon eläimistöä pääsisi nauttimaan mahdollisimman moni.

Ehdotankin joko voimajohdon siirtämistä Nivusjärven pohjoisosaan tai korvaamista maakaapelilla. Paras reitti maakaapelille kulkisi valmiiden teiden vieressä. Näin kaapelilla olisi esteetön rakennusmahdollisuus ja huoltaminen helppoa.

Mielipide 2: Hankkeen suunnittelussa ei ole otettu kunnolla huomioon alueen asutusta. Hankealueen välittömässä läheisyydessä on pysyvää ja loma-asutusta runsaasti, puhumattakaan lukuisista lapsiperheistä. Alueella on myös matkailuyrityksiä, jotka ovat jääneet hankekartassa kokonaan huomioimatta.

Alueelle on suunniteltu ennätyskorkeita voimaloita, jollaisia ei ole asutusten lähelle ennen rakennettu, eikä näin ollen niiden tuomista haitoista ole mitään konkreettista näyttöä. Edes se, että alueen asukkaissa hanke on herättänyt suurta vastustusta, ei nähtävästi ole kunnan päättäjille minkään arvoista.

Geopark-aluetta jää hankkeen jalkoihin myös isolla kädellä. Alkkianvuori muinaisine rantakivikkoineen on äärimmäisen harvinainen näky näillä leveysasteilla! Sitäkö luontoelämystä halutaan värittää tuulivoimaloista tulevilla äänillä ja vilkkuvaloilla. Jos Alkkianvuorelle suunniteltu näkötorni tulee toteutumaan, on sieltä luvassa ihan erilaiset näkymät. Voimaloiden alta on kaadettu metsät ja ropellit pyörii (jos sattuu pyörimään).

Tuulivoima ajatuksena hyvä, mutta hankkeen alue aivan väärä. Ne tulisi rakentaa sinne missä jo ennestään on melua ja hälinää, ei täten erottuisi joukosta. Tai sitten sinne, missä ei ole kukaan hälyä kuulemassa ja missä tuuli käy – merelle.

Mielipide 3: Sähkönsiirtolinja tulee suunnitella siten, että se kulkee ensisijaisesti valtion mailla. Toissijaisesti tulee hyödyntää yhtiöiden ja rahastojen omistamia kiinteistöjä välttämällä yksityishenkilöiden maiden käyttö.

Oheisessa karttakuvassa sinisellä piirretty ehdotus, joka hyödyntää metsäyhtiön omistamaa maata yksityishenkilön kiinteistön sijasta.

kartta

Ilmajohtojen sijasta tulee myös maakaapelointia suosia, joka vähentää metsäkatoa ja mahdollistaa metsänkäytön ainakin paremmin kuin ilmakaapeli.

Sähkönsiirtolinjan alueelta tulee maanomistajalle maksaa vuosittainen korvaus, joka neuvotellaan maanomistajien kanssa.

Lunastuslain edellyttämä ”yleinen tarve” ei täyty, koska siirtolinja rakennetaan tuulivoimayhtiön bisneksen tukemiseksi.

Mielipide 4: Vastustan Takakangas-Pihlajanharju tuulivoimahankkeen suunnittelua ja toteutusta vedoten seuraaviin kohtiin:

Hanke-alueen luonto- ja maisema-arvot: Kuulun suunnitteilla olevan Takakangas-Pihlajajarju Tuulivoiman vaikutusalueeseen vapaa-ajan ja virkistyskäyttäjänä. Myös tulevana luonto- ja ympäristöalan ammattilaisena ihmettelen, miten näin luontoarvoiltaan arvokkaalle alueelle voitaisiin toteuttaa tällä hetkellä vaikutusten arviointivaiheessa olevaa tuulivoimapuistoa. Yksikin mylly alueella rikkoisi herkän luonnon ja maiseman. Luontoarvot niin aineettomat kuin aineellisetkin pitäisi osata nyt laittaa suurimpaan mahdolliseen arvoon niin, ettei arkaa luontoa hävitettäisi tuulivoimapuistoa tekemällä. Tuulivoimapuistoon rajautuu osittain mukaan muun muassa Alkkianvuoren retkeilyalue, joka on osa Suomen toista UNESCO Global Geoparkkia. Geopark on rinnastettavissa kansallispuistoon tai Unesco maailmanperintökohteeseen. Lisäksi alueella on useita suojelualueita, geologisia muodostumia sekä pohjavesi alue, jotka osaltaan myös kuvaavat alueen herkkyyttä. Erityisen tärkeä alueella on myös Rengassalon luonnonsuojelualue. Tämän lisäksi Kuivasjärven läntisellä valuma-alueella on juuri ennallistettu soita, elinympäristöjä ja estetty vesistöihin kohdistuvaa kuormitusta.

Luonnon fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset hyvinvointivaikutukset, joita alue monille vakituisille ja vapaa-ajan asukkaille sekä retkeilijöille ja virkistyskäyttäjilleen tarjoaa. Hiljaisuus ja erämaisuus eivät ole enää itsestäänselvyyksiä Suomessa, joten tällaista luontoa meidän tulisi vaalia. Ihmiset lähtevät luontoon ja vapaa-ajan asunnoilleen toipuakseen arjen tuottamasta kuormasta. Luonnossa oleilu vähentää tutkitusti stressiä ja laskee verenpainetta. Valosaaste sekä melu kuormittavat psyykkistä terveyttä, joita tuulimyllyjen liike ja lentoestevalot tuottaisivat. Pimeys ja hiljaisuus ovat katoavia luonnonvaroja. Retkeilyn sekä luontomatkailun suosio on kasvanut huomasti korona-aikana. Luonnossa liikkuminen muun muassa retkeillen, sienestäen ja marjastaen tukee ja vahvistaa ihmisten luontosuhdetta, sekä tarjoaa monet terveyshyödyt. Liikkuminen luonnossa voi olla yksi ratkaisu myös kansanterveydellisiin ongelmiimme, joten erilaisia retkeilyalueita tulee olla käytettävissä. Vaikutukset jo alueella olevaan sekä suunniteltuun luontomatkailuun olisivat valtavat. Taloudelliset vaikutukset kiinteistöjen sekä tonttien arvoon olisivat merkittäviä.

Alueen luonnon biodiversiteetti eli monimuotoisuus on erittäin herkkä suoluonnon sekä eläinlajiston osalta. Alueella on tavattu muun muassa riekkoa, joka on juuri onnistuttu palauttamaan soiden ennallistamisen myötä alueelle. Riekko on Etelä-Suomessa taantunut ja lähes hävinnyt laji.

Mielipide 5: Vastustan Takakangas-Pihlajanharju tuulivoimahankkeen suunnittelua ja toteutusta. Alueella on merkittäviä luontokohteita, kuten Alkkianvuori ja Rengassalon luonnonsuojelualue. Näiden alueiden pysyvyyttä, koskemattomuutta ja luontoarvoja tulisi vaalia siten, että niistä voisivat nauttia kaikki, myös tulevat sukupolvet. Suomessa on liian vähän alkuperäisessä, tai lähes alkuperäisessä tilassa olevia yhtenäisiä metsä- ja suoalueita, jotka olemassaolollaan lisäävät luonnon monimuotoisuutta. Koen että alueelle kaavaillut tuulivoimalat heikentävät alueen luontoarvoja, ja alueen käytettävyyttä harrastamisen näkökulmasta. Ihmisille tarkoitetun talouden ja rahallisen hyödyn ei tulisi ajaa luontoarvojen edelle nyky-yhteiskunnassa. Hiilineutraalimpi vaihtoehto energialle ei siis välttämättä tarkoita luonnon ja maapallon kannalta parempaa ratkaisua, jos sen rakentaminen ja ylläpito tehdään kuitenkin luonnon ja luontoarvojen kustannuksella.

Kuka haluaisi retkeillä Alkkianvuorella tai kävellä luonnonsuojelualueen poluilla, kun maisemassa humisee ja välkkyvät tuulimyllyjä? Retkeilevä ihminen vaelttaa siellä missä on rauhallista, ja ulkopuolisten ärsykkeiden osuus on minimaalinen. Mielestäni Parkanon on helpompi markkinoida kaupungin vetovoimaisuutta ulkoilu- ja retkeilyalueen näkökulmasta, sekä harrastamisen näkökulmasta, kuin siitä että potentiaalisen uuden Parkanolaisen mökin tai kodin nurkalla hurisee kolmesataa metriä korkeita tuulimyllyjä.

Mielipide 6: YVA-ohjelman mukaan YVA-menettelyn rinnalla etenee myös tuulivoimahankkeen osayleiskaavoitus. Tämän vuoksi on tärkeää, että YVA-ohjelmasta saadut lausunnot otetaan huomioon myös osayleiskaavan laadinnassa.

Neova suhtautuu positiivisesti tuulivoimakehittämiseen. Haluamme kuitenkin muistuttaa, että tuulivoimasuunnitelmien laadinnan yhteydessä on otettava huomioon alueen muu maankäyttö ja toiminnot.

Neova Oy:llä on Takakangas-Pihlajanharju -tuulivoimahankkealueella omistuksessa ja hallinnassaan suoalueita, jotka on hankittu turvetuotantoa ja siihen liittyviä vesienkäsittelyrakenteita varten. Yhtiön kaavoitusalueella hallinnoimista alueista osa on jo turvetuotannossa ja näillä alueilla tuotanto tulee jatkumaan edelleen. Yhtiöllä on alueella myös vuokrasopimuksilla hankittuja alueita tulevaisuuden turvetuotantohanketta varten. Tarvittaessa tarkemmat yhtiön hallinnassa olevien alueiden rajaukset voidaan toimittaa hankkeen käyttöön.

Tuotannossa olevilla alueilla on turvetuotannon ympäristölupa, joka tuotantoalueiden lisäksi sisältää määräykset käytettävistä vesienjohtamisreiteistä ja vesienkäsittelyrakenteista. Vesienkäsittelyrakenteet sijaitsevat yleensä tuotantoalueen läheisyydessä, mutta varsinaisen tuotantoalueen ulkopuolella.

Tuulivoimahankkeen suunnittelun yhteydessä on varmistettava, että turvetuotantoalue ja siihen liittyvät rakenteet eivät kärsi lähiympäristöön kaavailusta tuulivoimahankkeesta. Tuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteet ovat tärkeä osa turvetuotantoa ja ne on otettava huomioon esim. tieyhteyksiä, teihin liittyviä muutoksia tai kaapelointeja suunniteltaessa. Tarvittaessa tuulivoiman rakentajan tulee varautua turvetuotannon tarvitsemien rakenteiden (kuten rummut) läpivienteihin ja kaapeleiden alituksiin.

Paloturvallisuuden näkökulmasta noin 300 metrin matka turvetuotantokenttiin tai sen muihin rakenteisiin tulisi huomioida tuulivoimapuiston suunnitelmissa.

Ennen Neovan kiinteistölle tehtävää mahdollista rakentamista suunnitelmat pitää hyväksyttää maanomistajalla sopimusteitse.

Jo tässä vaiheessa haluamme tuoda esiin, että tuulivoimaa käsittelevässä osayleiskaavassa tulee suhtautua kriittisesti muihin kuin tuulivoiman sijoittamispaikkojen merkintöihin, esimerkiksi vaikutuksiltaan epäselvien luo-merkintöjen käyttöön. Neovan näkemys on, että tuulivoimaloiden sijoittelua ja niihin liittyvää rakentamista on mahdollista ohjata muutoin kuin osayleiskaavakartan luo-merkinnöillä. Arvokkaat luontokohteet on mahdollista esittää esim. listauksena kaavaselostuksessa ilman karttamerkintää. Vaihtoehtoisesti tuulivoimakaavan luo1 merkinnän määräyksessä merkinnän vaikutus kaikkeen muuhun maankäyttöön kuin tuulivoimarakentamiseen tulee rajata selkeästi pois.

Osayleiskaavan luo- merkinnät saattavat rajoittaa ja jopa estää muuta maankäyttöä merkintäalueille tai niiden välittömässä läheisyydessä. Luo -merkintä ei kuitenkaan oikeuta maanomistajaa korvauksiin maankäytön estymisestä. Kaavalla ei liene tarkoitus haitata muuta maankäyttöä hankealueella.

Neova tekee mielellään yhteistyötä kaavoitukseen liittyen ja pitää tervetulleena mahdollisia keskusteluja alueen kehittämisestä.

Mielipide 7: Sähkön siirtolinjoja on ohjelmassa esitetty vain 1 vaihtoehto ja jonka sijainti kartalla on liian suurpiirteinen. Tämän linjan tarkempi linjaus maastoon pirstoo vähemmän tiloja ja säästää luonnontilaisia soita. Rännärissä siirtolinja on ehdottomasti sijoitettava VT 23 eteläpuolelle, jossa Parkanon kaupunki omistaa maa-alueet ja linja aiheuttaa vähiten haittaa asutukselle. Vaihtoehtoisena linjana pitää olla liittyminen suunniteltuun Finngordin 400 kV:n linjaan, joka on suunnitelmissa rakentaa lännestä tuulivoimahankkeen eteläpuolitse Honkajoelta Poikkeusharjun sähköasemalle Parkanossa.

Selostuksessa on huomioimatta maakaapelin rakentaminen vaihtoehtona avosähkönsiirtolinjoille Alkkianvuoresta Alkkiantielle ja Alkkiantien ja Kankarintien varteen Leppäkosken nykyiselle sähköasemalle, joka on Finngordin 110 kV:n linjan vieressä Kankarintien varressa.

Selostuksessa on puutteellisesti esitetty mahdollisten yleisten teiden ja yksityisteiden käyttö ja niiden vahvistaminen ennen tuulivoimaloiden rakentamista ja rakentamisen jälkeen sekä mahdollisten uusien tieyhteyksien sijainti.

Siirtolinjojen korvauksista viitataan lunastuslakiin, jonka perusteella määritettävät korvaukset ovat pieniä verrattuna maapohjista ja metsistä maksettuihin toteutuneisiin kauppahintoihin v. 2021. Siirtolinjojen korvauksissa pitää keskustella metsänomistajille syntyvistä todellisista vahingoista ja tulon menetyksistä ja niiden perusteella määritellä linjojen alle jäävien maapohjien korvaukset.

Asukkaiden informointi hankkeesta on jäänyt puutteelliseksi, koska kaikilla ei ole ollut mahdollisuutta osallistua hankkeen tiedotustilaisuuksiin netissä. Infotilaisuuksia on järjestettävänä Pohjois-Parkanon kylätalolla, jonne vanhemmatkin asukkaat ja metsänomistajat voivat osallistua.

Mielipide 8: Itsellämme sijaitsee vapaa-ajan asunto Kuivasjärven itärannalla, josta suora näköyhteys suunniteltava tuulivoima-alueeseen. Myllyt pilaavat maiseman, eiväthän ne kuulu luontoon ja olemme yksinomaan luontonäkökohtien perusteella vallinneen vapaa-ajan asunnolle sijainnin. Todennäköisesti äänihaittaakin ilmenisi. Alue on aivan liian lähellä järveä, josta Parkanon kaupunki on kaavoittanut ja osoittanut tontteja vapaa-ajan asunnoiksi. Vastustamme voimakkaasti hanketta.

Mielipide 9: Vastustan Takakangas-Pihlajanharju tuulivoimahankkeen sijoittamista alueelle, ja erityisesti pidän selvitystä riittämättömänä lähialueen asukkaiden ja luonnon näkökulmasta.

Arvostan luontoa ja hiljaisuutta, jonka vuoksi olemme asuneet pitkään maaseudulla, kylään on muuttanut moni nuori perhe, joille myös luonto ja rauhallinen ympäristö koira- ja hevosharrastajina on tärkeä.

Tuulivoimateollisuutta on suunniteltu liian lähelle vakituista ja mökkiasutusta. Sekä myös muita arvokkaita alueita luonnon kannalta. Alueen virkistyskäyttö kärsii, koska luontoon lähdetään lenkkeilemään, marjastamaan ja sienestämään. Juuri hiljaisen ympäristön tuoman rentoutumisen vuoksi, ei kuuntelemaan tuulimyllyjen vinkunaa, joka karkottaa eläimetkin alueelta, jopa pieneliöt. Huomionarvoisia seikkoja on alueella pesivät linnut, kuten riekot. Metsojen soidinmenoja on päässyt seuraamaan aivan lähietäisyydeltä monena keväänä. Lisäksi alueella on havaintoja liito-oravista.

Luontoharrastajat kauempaakin ovat löytäneet nämä kohteet.

Omistamme myös Tervajärvellä vapaa-ajan asuntokiinteistön, joka on jäävä seuraavalle sukupolvelle. Heidän mielenpiteensä on otettava huomioon, joka on ehdottomasti tuulimyllyjä vastustava.

Voimalat on sijoitettu turhan lähekkäin ja vaativat merkittävät perustukset, metsänraivaukset ja maansiirtotyöt, joista vähän tietoa arvioinnissa.

Mielestäni tuulivoimalaitoksia ei voida sijoittaa maakuntakaavasta poiketen lähemmäs kylää ja muutenkin alueen luontoarvot ja pohjavesialueille tulevat vaikutukset tulisi arvioida tarkemmin.

Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metrin kokoluokan teholtaan merkittävästi kasvaneisiin laitoksiin, joista ei ole vielä riittävää tutkimustietoa esitettävissä. Mielestämme tämän kokoluokan tuulivoimaloille tulee olla ympäristölupa.

Mielipide 10: Hankkeesta ilmoittaminen

Tiedottaminen Takakankaan-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeesta on ollut huonoa. Asiaa on viety eteenpäin ilman asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden kunnollista tiedottamista. Hankkeen nimi ei kerro edes paikasille asukkaille, mistä todellisuudessa on kysymys ja mihin tuulivoimalahanketta ollaan suunnittelemassa.

Parkano, lähellä luontoa

Ihmettelemme, miksi joka kuntaan ja kaupunkiin on lähes pakolla alettu kaavoittamaan ja suunnittelemaan tuulivoimaa. Onko tuulivoimaloiden ympäristöystävällisyyttä esimerkiksi tutkittu

riittävästi. Mitä melu ja valosaaste aiheuttaa ihmisille ja luonnolle. Ei ole tutkittu, koska nyt suunnitteilla olevat tuulivoimalat tulevat nousemaan entistä korkeammalle, jopa 300 m korkeudelle.

Tuulivoimaloiden sijoituspäätöksissä taloudelliset seikat ratkaisevat, ja vaikutukset ympäristölle jäävät helposti sivurooliin. "Tuulipuistot" eivät todellakaan ole mitään puistoja, vaan ympäristöönsä monin tavoin vaikuttavia teollisuusalueita. Tulisi ymmärtää, että tuulivoimaloiden vaikutukset ovat läsnä

lähiasukkaiden elämässä päivin ja öin, ja muuttavat elinympäristön perusteellisesti vuosikymmeniksi eteenpäin. Monille tuulivoimaloiden tulo naapuriin merkitsee oman elinkeinon vaarantumista tai jopa poismuuttoa omasta kodista.

Onko niin, että Parkanon kaupunki on saanut "kehitysrahaa" tuulivoiman kehittämiseen, mikä sitoo kaupunkia myös löytämään pakolla tuulivoimalalle sijoituspaikan? Tai miksi kaupunki istuu kahdella pallilla, omistaa osan tuulivoimayhtiöstä ja kaavoittaa tuulivoima-alueita, täyttääkö laillisuuden rajat?

Mielestämme teidän arvoisat päättäjät pitää kuunnella meitä jotka asumme täällä tai vietämme vapaa-aikaamme täällä. Pidetään Parkano tuulivoimavapaana, luontoa ja ihmisiä kunnioittavana kaupunkina, sillä saadaan tulevaisuudessa alueelle vetovoimaa.

Tuulivoimaloiden haitat

Kaavoitusluonnoksesta näkee, että teollisuusluokan myllyjä ollaan sijoittamassa lähelle asutuksia. Yleensä puhutaan meluhaitoista, jotka pystyvät kuulemaan. Voimaloista lähtee myös infraääntä, sitä voisi parhaiten kutsua aalloksi, joka kantautuu myllyistä useiden kymmenien kilometrien päähän. Ihmiset reagoivat tähän eri lailla, toiset ovat melusaasteelle herkempiä. Myös voimaloista kuuluva ääni voi tietyissä olosuhteissa kuulua kauaksi. Tasainen jumputtava melu käy todella raastavaksi. Valot tulevat näkymään kauas hajottaen luonnollisen kauneuden jatkuvalla valosaasteella.

Jäiden lentäminen siivistä ei ole mikään satunnainen asia, lähellä nollakeliä voimaloiden siivistä lentää jäälohkareita. Ilmajoen Santavuorella kävi läheltä piti tilanne talvella 2017. Metsäkoneen eteen sinkoutui jäälohkare, myllyyn matkaa noin 200 m. Yrittäjänä huolestuin asiasta, aloin selvittää, että kuka on vastuussa jos sattuu vahinkoa ihmiselle.

Se ei ole tuulivoimayhtiö, koska he ovat laittaneet varoituskyttilit vilkkuineen teiden varsille ja pesseet oman vastuunsa siinä. Sitten selvitin mikä on kunnan vastuu, koska ovat kaavoittaneet ja myöntäneet rakennusluvut tuulivoimaloille. Rakennusluvassa lukee: tuulivoimalat on varustettava järjestelmällä, joka tunnistaa jään muodostumisen ja pysäyttää voimalat riskitilanteessa. Näissä myllyissä ei ole edellä mainittua järjestelmää, joten vastuu on todennäköisesti kunnalla ja viimekädessä sen päättäjillä.

Vielä ei ole ennakkotapausta asiasta, mutta yksi vaihtoehto jos pääsisi ihmisvahinko aiheutumaan, niin onnettomuudesta vastaisi se maanomistaja, jonka maalla tuulivoimala sijaitsee. Isoja kysymyksiä vastuuasioista. Liitteenä (1.) kuva jään irtoamisesta siivestä Santavuorella 2017.

Tuulivoimalat siis vaikuttavat alueella liikkumiseen, elinkeinon harjoittamiseen, metsästyksen ym. Tuulivoimayhtiö on Ilmajoella ilmoittanut maansa vuokranneille, että metsänhoidollisia toimenpiteitä tulee välttää talviaikana.

Maakotkan reviiri

Useat asukkaat ja mökkiläiset ovat tehneet näköhavaintoja maakotkasta. Jo nuoruudesta saakka Pirttijärven / Untilankankaan maastossa kotka on ollut tavallinen näky. Maakotka vaatii pesinnälleen rauhallisen alueen, tuulivoimaloiden rakentaminen rikkoo tämän erämaa-alueen.

Tutkimukset ovat osoittaneet, että maakotka karttaa ihmistä eikä pesi ihmistoiminnan välittömässä läheisyydessä. Pahin uhka onkin kaikenlainen häirintä pesäpaikoilla. Sopivien pesäpuiden puute, kanalintujen ja muun ravinnon, kuten jänisten, vähentyminen sekä kemikalisoituminen voivat uhata lajia kasvavassa määrin.

Tällä alueella on runsaasti myös metsäkanalintuja (riekkojakin) ja niiden soidinpaikkoja. Untilammella on viimekesänä havaittu myös harmaahaikara pariskunta, tästä lintujen monipuolisuudesta kertoo se, että yhtenäinen erämaa-alue on niiden elinehto. Suunnitteilla oleva tuulivoimalahanke rikkoisi lintujen reviirit ja pesimäalueet.

EU ja taksonomia

Kaikki tuulivoimala hankkeet tulisi laittaa jäihin. Kukaan ei pysty tällä hetkellä hinnoittelemaan maan vuokraamisen hintaa, kukaan ei vielä osaa sanoa mikä on tulevaisuudessa hiilinielujen arvo. Tuulivoimaloiden, teiden sekä sähkölinjojenlinjojen alle jäävä pinta-ala tulee olemaan sadoissa hehtaareissa. Tämä alue tulee jäämään kymmeniksi vuosiksi puuttomaksi, pienentäen merkittävästi hiilinielua.

Yhteenveto

Me allekirjoittaneet Pirttijärveltä vetoamme Parkanon kaupungin päättäjiin, että Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoima-aluetta ei kaavoiteta eikä rakenneta.

Arvostamme tätä luonnonrauhaa ja kunnioitamme sitä, teillä päättäjille ei ole oikeutta viedä meiltä sitä.

Mielipide 11: Vaikutusalueen vapaa-ajanasunnon sekä maanomistajien näkökulmasta Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoima hanketta ei tule toteuttaa. Tuulivoimalat (14 kpl) kesäillan auringonlasku maisemassa pilaavat maisemanäkymän peruuttamattomasti. Lentoestevalot, tasainen taustahurina ja siipien välke kilpailevat laskevan auringon kanssa. Tuulivoimaloista syntyy korvaamatonta haittaa ja merkittävä arvonalennus vapaa-ajan kiinteistöjen sekä tonttien hintoihin ja kysyntään.

Viimeisen 20 vuoden aikana on korjattu paljon 1960-luvulla tehtyjä virheitä esimerkiksi soiden ojituksen ja turpeennoston jäljiltä. Ennallistamistoimia on tehty usean toimijan toimesta, ja kustannukset ovat olleet satojatuhansia euroja. Riekkokanta alkaa hiljalleen palautua vaikutusalueelle, kalasääski lentää alueella sekä kuikka havaintojakin tehdään toisinaan. Paljon on myös jo menetetty ja luonnon monimuotoisuus on heikentynyt jatkuvasti. Kuivasjärven kalakannasta on menetetty muikku, siika sekä lohikalat. Aikanaan 1990-luvun alkupuolella saattoi saada rapumerrasta kymmenenkin rapua, nykyisin rapukanta on tuhoutunut.

Tuulivoimaloiden sekä sen siirtolinjan (avojohto) rakentaminen suoalueelle ja sen välittömään läheisyyteen muuttaa ympäristöä peruuttamattomasti. Maansiirtotyöt, huolto- ja rakennusteiden rakentaminen sekä ympärivuotinen käyttö pilaavat täysin alueen erämaisen luonteen. Pelkästään betonia tarvitaan tuulimyllyjen pystyttämiseen yhteensä noin 1000 betoniauton kuormallista. Tämä kaikki materiaali sitten 30 vuoden käytön jälkeen uusitaan, jolloin syntyy valtavasti ongelmajätettä.

En ole valmis hyväksymään näiden luontoarvojen menettämistä, vaikka kaupunki saisikin verotuloja. Alueen ympäristö kaikkine luontoarvoineen tuottavat enemmän hyvää pitkällä aikavälillä. Tuulimyllyjä ei kukaan vaella katsomaan.

Mielipide 12: En missään nimessä halua tuulivoimaloita lähelle kotiani.

Rakennettujen kiinteistöjen rakenneratkaisut eivät kestä alueelle kohdistuvia melu- ja muita vaikutuksia, kiinteistöjen arvot menetetään.

Teollisuusalue on tuotu liian lähelle asutusta, matkailu- ja majoitustoimintaa, kansainvälistä tunnustusta saaneita arvokkaita luontokohteita, suojelualueita ja pohjavesialueita.

Pohjavesialueen läheisyyteen tulisi tärinän vaikutukset pohjavesien muodostumiseen ja virtauksiin olla paremmin selvillä. Samoin teitä levennettäessä/kantavuutta lisättäessä tulee huomioida näiden vaikutus pohjavesialueelle. Vaikka voimaloita ei tulisi suoraan pohjavesialueelle niin niiden vaatimia sähköjohtoja kaivettaisiin pohjavesilleen poikki mahdollistaen pohjaveden vaurioitumisen.

Rakentamisesta ei ole eritelty maamassojen siirtoa ja pohjien rakentamiseen tarvittavien aineiden hankintaa ja määriä kuin osa autokuormina. Kuinka pienet metsäautotiet ja yksityistiet kestävät massiivisen kuorma-auto rallin ja kuka korvaa yksityisteiden tiekunnille.

Maakuntakaava on vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut 200 metristä 300 metriin ja teho on kasvanut kolminkertaiseksi.

Alkkianvuoren Lauhanvuori-Hämeenkanas UNESCO Global Geopark alue, jossa luonnossa liikkumisen ja virkistymisen mahdollisuudet pitää huomioida. Ei saa sijoittaa alueen läheisyyteen ja vaikutusalueelle teollisuusluokan tuulivoimaloita. Nyt on suunniteltu tuulivoimala aivan luontopolkureitin viereen aiheuttaa turvallisuusriskin.

Tiedotus netin syövereissä ala arvoista. Koronan varjolla ei tarvitse järjestää mitään yleisötilaisuuksia, joissa pääsisi ilman nettiä olevatkin sanomaan jotain.

Arviointiohjelmaan on kirjattu asukaspostitus lähialueille, joka ei ole toteutunut. Asukaskyselyn aikaakin joutuivat jatkamaan, kun oli niin vähän vastauksia, ettei olisi kelvannut.

Kartta-aineisto on puutteellinen. Kartoissa on puutteita alueen asutuksen kausi- ja vapaa-ajan asutuksen, sekä matkailu- ja majoituselinkeinotoimintaan liittyvien rakennuksien osalta, joita puuttuu. Muun muassa hankealuetta lähimpänä olevat Vatajan matkailu- ja majoitustilat puuttuvat kokonaan, sekä oma vapaa-ajan rakennukseni.

Hankealuetta on laajennettu huomattavasti kohti tiheästi asuttuja kyliä. Asutuksen suojaetäisyytenä pitäisin kilometrin per MW. Tuulivoimalat on sijoitettu 170–180 metrin korkeudelle ja vastaavasti kyläalue ja järvet ovat 135 metrin korkeudessa. Ei ole puustosta tai maaston muodosta yhtään apua. Asuinrakennuksen terassille näkyy kaikki välke ja melu vaikutukset esteettä. Ei vilkkuvaa ja välkkyvää teollisuusaluetta luontoon. Hankealue ylittää räikeästi maakuntakaavaan merkityn alueen ja juuri kylään päin. Näkyvyys-, maisema ja melu vaikutuksia arvioidaan kymmenien kilometrien päähän niin 1,5 kilometrin päässä asuvaa aika lailla hirvittää.

Sähkönsiirtoon on esitetty vain yksi suunnitelma, eikä vaihtoehtoisia reittejä. Tästäkään reitistä ei ole vaikutusten arviointia. Alueella on tehty kosteikko- ja ennallistamistyötä Nivusjärven ja Kuivasjärven valuma-alueiden hyväksi.

Mielipide 13: Tiedottaminen ja osallistaminen

Tuulivoimahankkeella olisi merkittävä vaikutus parkanolaisten asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden elämään vuosikymmeniksi eteenpäin, joten heidän mielipiteensä tulee huomioida. Katsomme, että vakituisesti Parkanossa asuvien lisäksi meillä, jotka olemme kesäasukkaita, on suuri merkitys Parkanolle. Tuomme Parkanoon osaltamme tuloja, osallistumme tapahtumiin ja käytämme monenlaisia palveluita ja tuemme liikkeitä, liiketoimintaa ja yrittäjiä. Nyt monet meistä ovat tehneet etätöitä kesäpaikoillamme tai Parkanossa kotiseudulla, jonne meillä on vielä juuria.

Lisäksi me olemme niitä, jotka kerromme Parkanosta ja viemme viestiä siitä, mitä täällä tapahtuu ja millainen vetovoima Parkanolla on.

Olemme niitä, joiden viesti tavoittaa mahdollisia paluumuuttajia ja lapsiperheitä ja kerromme kaupungin kehityksestä ja ilmeestä. Olemme yhdessä vakituisten asukkaiden kanssa sitä mieltä, että tiedottaminen ja suunnitelmien avaaminen Takakankaan- Pihlajaharjun tuulivoimahankkeessa on ollut asukkaita ja kiinteistönomistajia väheksyvää ja hyvän hallintotavan vastaista. Lisäksi moitimme sitä, että hankealueen nimi ei ole yleisesti tunnistettava paikannimi. Jos kyseinen hanke olisi nimetty Alkkianvuoren tai Alkkian tuulivoimahankkeeksi, olisi pienempikin uutinen, sosiaalisen median keskustelu tai vireillä oleva adressi voinut herättää huomiota ja tieto hankkeesta tavoittanut niitä, joille asiassa on erityisen suuri merkitys. Parkanon kaupungin oma tiedotus on ollut mielestämme käsittämättömän huonoa. Kaupungin etusivulla ei ole suoraa linkkiä uutisiin. Ajankohtaista-sivu löytyy kaikkein alimpana verkkosivustolla mainosluonteisten ilmoitusten alta eikä siellä ole tietoa hankkeesta viriämisestä, sen vaiheista tai muistuteta määräpäivistä. Kaupunki on yhden kerran julkaissut latauslinkin osayleiskaavas suunnitelmaan. Omassa tiedotuksessaan kaupunki nosti ajankohtaisena esiin vain hanketoimijalle menevän asukaskyselyn. YVA-ohjelman muistutusajasta tai siitä, mistä YVA-ohjelman löytää, kaupunki ei ole tiedottanut omilla kanavillaan lainkaan. Tätä ei voi vapaa-ajan asukas muuta kuin syvästi hämmästellä. Sama epätietoisuus menettelystä on myös kaupungin omilla asukkailla.

Suuritehoisten ja korkeiden voimaloiden sijoittaminen

Pirkanmaan maakuntakaavaan 2040 merkityt tuulivoima-alueet on suunniteltu huomattavasti matalampien tuulivoimaloiden alueiksi kuin mitä nyt kaavaillut tehokkaat ja 300 metrin korkeuteen nousevat teolliset tuulivoimalat ovat. Tuulivoimaloista tehdyt tutkimukset on tehty pääsääntöisesti huomattavasti pienempikokoisten ja tehoisten voimaloiden osalta. Kyseessä ovat olleet lähes puolta matalammat voimalat. Suunnitellut uudet voimalat ovat suurinta tuulivoimaloiden kokoluokkaa, jollaisia Suomessa ei ole aiemmin rakennettu.

Mielestämme kaupungin tehtävänä on välittömästi avata julkinen keskustelu ja varata siihen riittävästi aikaa sekä julkaista kaikki hankkeeseen liittyvä valmistelutieto. Kaupungin tulee julkaista ympäristöministeriötä varten teetetty esiselvitys siitä, minne tuulivoimaa on kaavailtu ja esittää ne valintakriteerit, joiden mukaan alueet ovat tulleet valituksi ja miten asiaa on sen jälkeen viety eteenpäin. Olemme sitä mieltä, että tuulivoimakysymystä ei ole käsitelty asiallisesti eikä yhteisesti ole sovittu mitään reunaehtoja tai kriteereitä, joitten perusteella suurimman kokoluokan tuulivoimaloiden rakentaminen olisi yleisesti hyväksyttyä Parkanossa sen asukkaiden ja kesäasukkaiden joukossa.

Väärä paikka tuulivoimalle

Vaadimme, että Takakangas -Pihlajaharjun alueelle ei kaavoiteta tuulivoimaloita. Vetoamme Parkanon päättäjiin, että tämän myötä Kovesjärven alueen terveellisyys, erämainen luonnonrauha ja koskemattomuus turvattaisiin ja asukkailla taattaisiin viihtyisät ja turvalliset elin- ja vapaa-ajan olosuhteet. Vetoamme YVA-viranomaiseen, että se lausuu tarkasti ja monipuolisesti hankkeen vaikutuksista ja edellyttää myös parempaa osallisuuden järjestämistä ja tiedottamista kuin nyt on tapahtunut.

Asumiselle, viihtyvyydelle ja luonnonympäristölle aiheutuvat haitat

Hanke on vastoin Parkanon kaupungin asumisviihtyvyysstrategiaa, jossa hyödynnetään kaunista luontoa vapaa-ajan asumisen lisäämiseen (1). Kovesjärven alueelle on rakennettu useita ympärivuotiseen asumiseen soveltuvia vapaa-ajanasuntoja, jotka palvelevat niin etätöläisiä kuin houkuttelevat muuttajia isoista ja tiheimmin asutuista kaupungeista tai

Pohjanmaan seuduilta järvien äärelle luonnonrauhaan. Kovesjärven rannat ovat paljolti rantakaavoitettuja. Tällä tavalla kaupunki on myös ohjannut vapaa-ajan asumista erämaajärvien luonnetta säilyttäneille alueille. Pirttijärven ja Alkkian pohjoispuolien järvillä on myös sekä asutusta että vapaa-ajan asumista rantakaavoituksen johdosta. Tämä luonnonrauha on tuulivoimahankkeen myötä vakavasti uhattuna. Tuulivoimahankkeet toteutuessaan voivat muuttaa ympäristöä rajusti. Jo Pirkanmaan maakuntakaavan aineistoissa 2040 oli kuvattu, miten laajasti ja monesta suunnasta voimaloita voi näkyä eri alueille, jos ne toteutuvat. Nyt suunniteltu Takakankaan-Pihlajaharjun tuulivoimahanke on Suomen suurimpia. Se vaikuttaa laajasti ja näkyy todella kauas. Jos tämän kokoluokan eli kokonaiskorkeudeltaan jopa 300 metrin voimala-alueita (Näsinneulan torni 134 m, Karvian Skantsin voimalat 200 m) toteutetaan Parkanon vanhan maakuntakaavan laajuudessa, useita voimaloita näkyy monessa ilmansuunnassa. Tämän kokoluokan voimalat muuttavat ympäröivää maalais- ja erämaamaisemaa todella suuressa mittakaavassa. Ympäristö muuttuu peruuttamattomasti ja siihen kuuluvat mittasuhteet ja luonnonympäristö vaihtuu teknologiseksi ja teknologian värittämäksi teollisuusympäristöksi. Mikään puusto, mikä ei metsätalouden takia ole edes pysyvä suoja, ei enää peitä näkyvyyttä. Voimalan elinikä, vaikka se on sukupolven mittainen, häviää vielä puulle, joka taimesta varttuisi täyteen kokoonsa suojaamaan näkyvyyttä. Tuntuu hyvin kohtuuttomalta, mikäli asukkaat eivät pysty vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä, vaan joutuvat elämään jatkuvasti siinä pelossa, että oman asunnon välittömään läheisyyteen voi tulla merkittävän suuri voimala-alue.

Tuulivoimahankkeella on kielteisiä vaikutuksia äänimaisemaan, valo-olosuhteisiin, maisemaan, kulttuuriympäristöön, hiljaiseen alueeseen, linnustoon, eläimistöön sekä ihmisiin ja yhteiskuntaan.

Taloudelliset menetykset

Tuulivoimalla on vaikutusta kiinteistön arvoon. Kovesjärven alueella on sekä vakituisessa asutuskäytössä olevia kiinteistöjä, vapaa-ajanasuntoja että käyttämätöntä rakennusoikeutta. Alueen arvostus perustuu kauniiseen järvimaisemaan, erämaaksi miellettyyn ympäristöön, alueen rauhallisuuteen ja hiljaisuuteen sekä järveä ympäröiviin laajoihin virkistyskäyttöön soveltuviin metsä- ja retkeilyalueisiin ja arvokkaisiin luontokohteisiin, kuten juuri Alkkianvuori ympäristöineen on. Se on myös monelle Kovesjärven suunnan asukkaalle tärkeä ja arvokas luontokohde. Moni on valinnut Kovesjärven juuri siitä syystä, että se on rauhallinen, järvellä ei yhteisestä sopimuksesta ajella moottoriveneillä, Kovesjärvellä rentoudutaan veden äärellä, nautitaan luonnon valoista, auringosta ja tähtitaivaasta. Seudun vetovoima asuinympäristönä alenee huomattavasti, mikäli se saisi tuulivoima-alueen kylkeensä.

Tuulivoimaloiden suuren koon ja sijoituksen takia maisema- ja asuinviihtyvyys heikkenee alueella merkittävästi. Aktia-pankin kiinteistöväilytys (2) on antanut lausunnon, jonka mukaan 3 kilometrin säteellä tuulivoimaloista olevien kiinteistöjen arvo laskee kolmanneksella. Ruotsissa 2021 julkaistun tutkimuksen (3) mukaan tuulivoimala vaikutti arvoa alentavasti jopa 8 kilometrin säteellä. Kun tuulivoimala oli korkeampi kuin 173 metriä, se alensi kiinteistön arvoa jopa 40 % kahden kilometrin säteellä voimalasta. On riski, että Parkanon ja

Kovesjärven alueen kiinnostavuus laskee eikä kukaan halua ostaa tuulivoimala-alueen lähellä olevaa kiinteistöä ja se on sitten arvoton.

Hiljaisten ja pimeiden alueiden katoaminen

Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 liitekartastossa (kartta 26) on määritelty hiljaisia alueita Kovesjärven läheisyyteen (Häädetkeidas). Teollisen tuulivoiman myötä menetettäisiin hiljaisen alueen ainutlaatuisuus tuulivoimaloiden ja niiden edellyttämän infrastruktuurin vuoksi.

Eräänlaista hiljaisuutta on myös ympäristöön saapuva pimeys. Valosaaste eli häiriövalo on haitallista keinovaloa, joka suuntautuu muualle kuin haluttuun kohteeseen. Häiriövalo vaikuttaa

haitallisesti eläimiin ja ihmisiin. Tuulivoimaloiden lentoestevalot ja voimaloiden runkoihin kiinnitettävät varoitusvalot synnyttävät valosaastetta, jonka voimakkuus korostuu luonnonvalon vähentyessä. Voimaloissa palavat tai vilkkuvat lentoestevalot muodostavat erityisesti hämärän ja pimeän aikaan merkittävän ja keskeytymättömän ympäristövaikutuksen. Sillä lähivaikutusetäisyydellä, jolle Kovesjärvi sijoittuu, valojen vaikutus on erittäin näkyvää. Järven avoimuus ja taivaankannen avoimuus lisää vaikutusta. Lapojen pyörivä liike katseen suunnassa on häiritsevää ja vähentää niitä terveyttä ja hyvinvointia lisääviä vaikutuksia, mitä luonto ja luonnossa oleminen tutkitusti tarjoaa. Tuulivoiman näkyvyys kaikkina vuorokauden aikoina muuttaa sitä luonnollista virkistys- ja vapaa-ajan aluetta, jonka vuoksi Kovesjärven läheisyydessä halutaan asua ja viettää vapaa-aikaa. On varsin surullista, jos tähtitaivaan ihailun sijaan pimeän maiseman rikkovat erilaiset teolliset valot (11).

Luontovaikutukset

Aivan tuulivoimapuiston välittömässä läheisyydessä on useita valtakunnallisesti tärkeitä lintualueita, Finiba-alueisiin lukeutuvia; Häädetkeitaan luonnonpuisto ja Keidaslammit sekä luonnontilainen ja osin ennallistettu ja osin koskematon aapasuo, Saukonsuo (4). Kovesjärvellä pesii myös näillä lintualueilla tavattuja lajeja, jopa uhanalaisia lajeja. Järvi on kalasääsken saalistusalueella. Merikotkia näkee. Keväisin ja syksyisin vesilintujen muuttolintuparvia lentää suunnitellun voimala-alueen suunnassa järven yli Tuulivoimarakentamisen vaikutukset linnustoon voidaan jakaa: törmäyskuolleisuudesta johtuviin suoriin vaikutuksiin ja epäsuoriin, pidemmällä aikavälillä lajikoostumuksessa ja yksilömäärissä näkyviin vaikutuksiin, joita ovat – häirintä – estevaikutus – elinympäristömuutokset.

Mökkiläisinä ja vesillä liikkuen olemme havainneet kosteikkolintujen määrän vähenemistä ja tämän kaltaiset muutokset huolestuttavat. Törmäysalttiita lajeja ovat paljon kaartelevat ja liitävät suuret päiväpetolinnut, kuten merikotka, maakotka ja sääksi sekä kurjet ja haikarat. Näistä kaikista on näköhavaintoja. Myös muut suurikokoiset lintulajit, kuten hanhet ja joutsenet ovat alttiita törmäyksille (5). Kovesjärvellä pesiviä suurikokoisia lintulajeja ovat mm. kalasääsket, kurjet, haikarat, ruskosuohaukat, joutsenet ja hanhet. Lisäksi Alkkiasta on havaintoja pöllöistä, kanahaukasta, metsähanhien pesinnästä ja kalasääsken pesästä.

Suden osalta on tiedossa, että hankealueella on tehty susihavaintoja, ja kaksi tunnettua reviiriäkin (6) on hiljattain, vuonna 2019, sijainnut alueella. Sudet liikkuvat laajalla alueella, ja vaihtavat usein pesäpaikkaansa vuosittain. Rakentamisen aiheuttama häiriö sekä tuulivoimaloiden aiheuttama pysyvä häiriö tulee ottaa huomioon arvioitaessa, paljonko potentiaalisia levähdys- ja lisääntymispaikkoja voidaan heikentää. Myös sähkönsiirron sekä tieverkoston suunnittelussa tulee mahdolliset suurpetoreviirit ottaa huomioon. Susi on luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettu laji, joten kaavaa laadittaessa tulisi ottaa huomioon maankäyttö ja ettei sen luonnonsuojelulakiin perustuvaa lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämistä ja heikentämistä koskevaa kieltoa rikota kaavan toteuttamisessa. Hankealueella on syrjäisiä, erämaisia piirteitä, ja näin ollen se on potentiaalista susien levähdys- ja lisääntymisaluetta.

Alueella on myös peuroja, joiden tiedetään myös vierastavan tuulivoima-alueita. Niiden esiintyminen toisaalta kertoo myös siitä, että susien reviirit ovat mahdollisia.

Yhteenvedon luontoon liittyvistä vaikutuksista toteamme, että tuulivoima-alue sekä rakennusvaiheessa, että voimalan käyttövaiheessa, että odotettavissa olevassa purkamisvaiheessaan vähentää luonnon monimuotoisuutta, heikentää alueen erämaista luonnetta ja heikentää asukkaiden mahdollisuuksia kokea niitä terveyshyötyjä, joita oleilu luonnossa ja mökkien pihapiireissä ja järvillä antaa. Lisäksi se aiheuttaa taloudellisia seuraamuksia ilman hyötyjä.

Muut häiriöt ja meluhaitat

Rakentamisen aiheuttama häiriö sekä tuulivoimaloiden aiheuttama pysyvä häiriö tulee ottaa huomioon kaikessa arvioinnissa.

Haluamme ottaa esiin myös meluhaittojen esiintymisen mahdollisuudet.

Elinympäristön äänimaailma vaikuttaa ihmisen elimistöön suoraan tai kuuloaistin kautta. Nämä vaikutukset voivat aiheuttaa pysyviä muutoksia, haittoja ja toimintakyvyn alenemista. Äänillä on vaikutusta ihmisen elintoimintoihin suoraan tai kuuloaistin kautta. Osa vaikutuksista voi aiheuttaa pysyviä muutoksia, haittaa ja toiminnanvajausta (7). Melu häiritsee unta ja stressin välityksellä lisää useiden kroonisten sairauksien riskiä. Pitkään jatkunut meluallistus on yksi sydänsairauksien riskitekijä. Noin kolmasosa väestöstä on meluherkkiä saaden herkemmin melun aiheuttamia unihäiriöitä ja ollen alttiimpia terveysvaikutuksille. (8)

Tuulivoimamelun häiritsevyyttä lisää äänen pulssimaisuus ja melulähteen havaittavuus. Haja-asutusalueilla tuuliturbiinien äänet ärsyttävät matalilla äänentasoilla taustamelun ollessa vähäisempää. Voimaloiden ääni johtuu pääasiallisesti koneiden käyntiäänen muodostamasta mekaanisesta melusta sekä ilmavirran ja lapojen vuorovaikutuksen muodostamasta aerodynaamisesta melusta. Tuulivoimamelun erityispiirre on merkityksellinen sykintä (amplitudimodulaatio), joka lisää melun häiritsevyyttä merkittävästi.

Melun etenemiseen vaikuttavat mm. maaston muodot, kasvillisuus ja sääolot (8). Pienitaajuiset äänet etenevät ympäristössä laajalle alueelle eikä ilmakehän vaikutus juuri vaimenna niitä. Vesistöjen yli ääni kantautuu. ”Keskeisin käytettävä meluntorjuntakeino on riittävä etäisyys tuulivoimalan ja melulle alttiin kohteen välillä.” (9) Terveysten- ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) toteuttaman kyselytutkimuksen mukaan Suomessa 45 % 2,5 kilometrin säteellä tuulivoimalasta asuvista ihmisistä altistuu kuultavalle tuulivoimamelulle. Unen häiriöitä raportoi 21 % vastaajista. Vaihtelevia oireita, etenkin korvaoireita (tinnitus, paineentunne korvassa), rytmihäiriöitä sekä huimausta koettiin tämän kyselytutkimuksen perusteella 2,5 kilometrin säteellä voimalasta vähintään joka seitsemännessä talossa – ja yleensä oireilevia on samassa taloudessa useita. 33 % vastaajista oli käynyt lääkärissä oireiden vuoksi ja 16 % ollut sairauslomalla. (10).

Hankeselvityksissä tulisi ottaa huomioon maa-ainesten ottotarve. Perustetaanko teiden ja voimaloiden rakentamiseen tarvittava maa-ainesten otto paikka hankealueelle ja mitkä ovat sen ympäristövaikutukset? Hankitaanko maa-ainekset hankealueen ulkopuolelta? Maa-ainesten otto tarvitsee maa-aineslain mukaisen luvan. Maa-ainesten ottoon voi liittyä myös lisääntyvää melua ja sen lisäksi pinta- ja pohjavesikuormitusta ja pölyn leviämistä.

Yhteenveto

Me 70 allekirjoittanutta vetoamme Parkanon kunnan päättäjiin, että Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoima-alue ei kaavoiteta eikä rakenneta. Mikäli tuulivoimahanke kuitenkin toteutuu, vaadimme edellä esitettyihin perusteluihin vedoten, että kaupunki määrittelee tuulivoimalan ja asuinrakennuksen minimietäisyyssrajaksi 5 km.

Mielipide 14, Pohjois-Parkanon kyläseura ry: Parkanon Tuuli Oy:n Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimahankkeessa esitetty teollisuuskokoluokan alue on tuotu liian lähelle haavoittuvia kohteita, asutus-, matkailu- ja majoitustoimintaa, kansainvälistä tunnistusta saaneita arvokkaita luontokohteita, suojelualueita ja luonnon monimuotoisuuskohteita sekä pohjavesialueita. Niiden kokonaisuus tulee säilyttää ja arvioida ominaispiirteet tarkemmin kuin nyt esitetyssä YVA arviointiohjelmassa on tuotu esille.

Mielestämme tuulivoimalaitoksia ei tule sijoittaa Pirkanmaan maakuntakaavasta poiketen ja lähelle asutusta Latikkanevan pohjois-, itä- ja eteläpuolisille alueille, joissa luonto- ja luonnonsuojelukohteet, luonnon monimuotoisuusalueet, pohjavesialue, matkailu- ja majoituskohteet, sekä asutus ja alueen luontopolut ja liikuntapaikat ovat välittömässä

läheisyydessä lähimmillään 0,5–1 kilometrin etäisyydellä. Etäisyys asutukseen tulee olla vähintään 3 kilometriä.

Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metriin ja teho on kasvanut huomattavasti. Tämän kokoluokan tuulivoimalaitoksista ei ole vielä esitettävissä riittävää tutkimustietoa. Teoreettiset mallinnukset tulee esittää tarkemmin suunnitelmassa ja arvioinnissa takuutietoina laitteistokohtaisesti. Silloin kuin laitteistosta ei ole ollut ennakkoon riittävää tietoa ja kokemusta, ovat suunnitelmissa esitetyt tiedot osoittautuneet useilla alueilla puutteelliseksi ja johtaneet ympäristön kannalta erilaisiin selvitys- ja rajoitustilanteisiin. Ne ovat jälkeensä erittäin haitallisia yksityisten henkilöiden, kiinteistöjen ja yritysten kannalta. Vuonna 2014 Työterveyslaitoksen Tuulivoiman terveysvaikutuksista ja niiden tutkimisesta tehdyssä julkaisussa todetaan, että tutkimusaineistoa Suomesta ei ole riittävästi, ja ne sisältävät paljon epävarmuustekijöitä. Uusia tutkimuksia ei ole vielä laajemmin tehty, vaikka tarve olisi suuri. Tämän kokoluokan tuulivoimaloille ja alueille tulee olla ympäristölupa.

Vaikutusalue kasvaa tuulivoimaloiden koon ja paikallisen maaston korkeuserojen vuoksi, yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa on huomioitava ja arvioitava laajemmin kuin nyt on esitetty.

Osallistuminen ja tiedotus

Hankkeelle on perustettu seurantaryhmä, johon on koottu osa eri yhteisöjä alueelta, sekä muita osallisia, mikä on hyvä tapa. Lisäksi ulkopuolelta oli kutsuttuna tahoja, joilla ei ole alueella toimintaa, kuten Susiperän metsästysseura ja vastaavasti alueella toimiva Untilan Kotaveikot on jätetty pois. Kyläseuroja alueella on useampia kuin nimetty Pohjois-Parkanon kyläseura. Kaikki nimetyt tahot eivät ole saaneet tietoa ennakkoon ja ajoissa (kutsut tulivat 4 päivää ennen tilaisuutta), eikä kutsuja ole toimitettu kaikille asianmukaisesti tarkistamalla yhteystiedot. Tiedotimme puutteista. Toivomme tietojen tarkistusta ja kutsujen toimitusta 1–2 viikkoa ennen tilaisuuksia. Osallistumismahdollisuudet tulisi olla tasapuoliset.

Toivomme tarkennusta tiedotukseen, jossa oli puutteita. Alueen eri asukasryhmät on hyvä huomioida ja toimittaa tiedotteet ja kyselyt tarvittaessa postitse, koska ne eivät tavoita merkittävää osaa ulkopaikkakunnalla asuvia vapaa-ajan asukkaista, eikä kaikilla asukkailla ole tietokoneen tai internetin käytön mahdollisuutta tai kokemusta. Arviointiohjelmaan on kirjattu asukaskyselyn postitus lähialueella, joka ei ole tässä vaiheessa toteutunut, eikä aiheesta tehtyyn kyselyyn vastattu. Asukaskyselystä voisi hakija ilmoittaa paikallisessa lehdessä.

Yleisötilaisuudet tulisi järjestää siten, että voi osallistua paikan päällä tai tuetun internetyhden kautta. Pelkkä teams-välitteinen kuuleminen on riittämätön, koska kaikilla ei ole valmiuksia osallistua niihin ja tieto linkistä tuli tällä kertaa erillisenä ajankohtana ja tieto löytyi vain ympäristökuulutus sivulta.

Hankkeen tausta, tarkoitus ja tavoitteet - huomioita

Meistä jokainen tunnistaa Suomen ja Pirkanmaan osalta energian käytön muutostarpeet ja hiilineutraalius- tavoitteet myös kansanvälisesti. Tätä tavoitetta kuntien tulee edistää omassa toiminnassaan ja huolehtia toimintansa energiatehokkuudesta, sekä informoida ja tukea asukkaita, joilla on yhdenvertainen ja tasapuolinen oikeus terveelliseen ja turvalliseen ympäristöön, sekä omaisuuden suojaa. Pelkkä tuulivoima-alueiden perustaminen kuntiin ei voi olla ratkaisu, koska kaikilla kunnilla ei ole samoja mahdollisuuksia, eikä tietyistä alueista tule perustaa tuulivoimareservaatteja.

Pirkanmaan maakuntakaava, joka on vanhentunut tuulivoiman osalta, ollaan uudistamassa. Tämä vaihemaakuntakaava uudistus tulisi olla julkinen ja ottaa huomioon valmistelussa. Muuttuvat

voimalarakenteet, sähkönsiirto ja ympäristö tulee huomioida. Tuulivoima-alueita voidaan nykyään sijoittaa myös alavammille seuduille voimaloiden korkeuden kasvaessa, joten niitä ei ole tarve tuoda asutuksen lähelle luontoon, vaan hyödyntää jo olemassa olevaa infraa ja teollisuusalueiden läheisyyttä, jossa melu muut tekijät eivät aiheuta erityistä ongelmaa. Sähkönsiirtolinjojen alle jäävä metsäala on suuri ja voimaloiden elinkaarimallin hiilijalanjälkeä kukaan ei ole esittänyt arvioinnissa.

Taloudellisessa mielessä on huomioitava myös mahdolliset negatiiviset vaikutukset suunniteltaessa tuulivoiman sijoittumista tiiviin kyläasutuksen ja vapaa-ajanasutuksen välittömään läheisyyteen kiinteistöjen vakuusarvojen alentuessa. Pohjois-Parkanon alue Kuivasjärven ja Vatajankylät ovat olleet edelleen suosittua muuttoaluetta hyvien liikenneyhteyksien ja luonnonläheisyyden vuoksi. Uhkana on asukkaiden ikärakenteen ja alueen muuttuvien olosuhteiden vuoksi se, että kiinteistöt eivät siirry tavanomaiseen tapaan nuoremmalle asukaskunnalle, vaan jäävät ulkopaikkakunnalla asuvien kesäasunnoiksi. Veronmaksajat vähenevät tätä kautta ja on huomioitava, että jo 10 tai 20 talouden kahden veronmaksajan vähentymisen vaikutus kunnan työvoimaan ja verotuloihin on huomattava. Rakentamisen aikainen työvoiman tarve ja urakointi on hetkellinen ja kilpailutuksen vuoksi epävarma oletus tuotoista.

Maakuntakaava ja kaavoitus

Hankealuetta on laajennettu huomattavasti maakuntakaavan osoittamasta alueesta pohjoisessa ja idässä kohti asutusta ja keskeisiä luonnon monimuotoisuusalueita, sekä pohjoisella suunnalla suojelukohteita, Raatosulkonneva ja Alkkianvuori, jotka ovat maakunnallisesti ja laajemminkin merkittävällä Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark alueella. Etelämpänä Rengassalon vanhojen metsien Natura 2000 suojelualueisiin kuuluvaa aluetta ollaan lähes ympäröimässä tuulivoima-alueen sisälle. Vaadimme, että vähintään Pirkanmaan nykyisen maakuntakaavan rajausta noudatetaan.

Tuulivoimateollisuusaluetta on tuotu suunnitelmassa huomattavasti lähemmäksi myös rantakaava- ja osayleiskaava-alueita. Niille rakennettujen kiinteistöjen rakenneratkaisut eivät välttämättä kestä alueelle kohdistuvia melu- ja muita vaikutuksia, kiinteistöjen arvosta puhumattakaan. Tehdyt rantakaavoitukset virkistyskäyttöön tulee huomioida laajemmin alueiden suunnittelussa, eikä tuoda uutta teollisuusaluetta ja sähkönsiirtolinjoja niiden välittömään läheisyyteen.

Rantakaava-alueet sijoittuvat lähimmillään vain 0,5 kilometrin etäisyydelle Rihkaanjärven alueella ja 1 kilometrin etäisyydelle Pitkäjärvellä, Rengassalon suojelualueen sijoituessa välittömään läheisyyteen. Lähietäisyydellä on myös Kuivasjärven pitkä rantakaava-alue, jonne vaikutukset ovat yhtä voimakkaat kuin Ylinen- ja Vatajanjärvien alueelle hankealueen itälaidalla, jossa voimalat sijoittuvat maastokohtiin, joiden lähtökorkeus on 170–180 metriä ja järvien pinnat 137–136 metriä. Vaadimme vähintään 3 kilometrin etäisyyttä asutukseen.

Maakuntakaavan osoittamien kohteiden merkintä hankealueen kartoissa on puutteellinen ja epätarkka eri tasoilla melko pääpihteisissä kartta-aineistoissa kuin myös sanallisessa arvioinnissa. Suunnittelu-alueen laajentamisen vaikutuksia verraten maakuntakaavaan ei ole esitetty ja arvioitu.

Liittyminen muihin hankkeisiin

Muiden tuulivoimahankkeiden tiedot ovat puutteelliset ja arviointi hankkeiden yhteisvaikutuksista puuttuu. Alueen välittömässä läheisyydessä 10–15–20 kilometrin säteellä on useita hankkeita toteutettu, kaavoitettu ja kaavoitus- ja valmisteluvaiheessa. Vain osa hankkeista on esitetty aineistossa.

Huomiotta on jätetty kokonaan Kihniön Mäntykankaan alue, joka on kaavoitusvaiheessa ja sijaitsee tuulivoima-alueista lähimpänä hankealuetta. Lisäksi on arvioitava Kurikan ja Karvian rajapinnassa pohjoisen suunnassa Jäkäläkankaan rakennusvaiheeseen tuleva alue ja maakuntakaavassa

mahdollinen Niskalamminkangas, joka on valmistelussa, sekä viereinen Lylyharjun kaavoitusalue. Pohjois-Parkanossa kapealle alueelle on muodostumassa hankkeiden kehä, josta toivomme kokonaisvaltaista vaikutusten tarkastelua.

Kartta-aineisto ja vaikutusten arviointialueen kuvaus

Kartta-aineisto on puutteellinen ja osin harhaanjohtava. Karttaotteissa on selviä puutteita alueen asutuksen kausi- ja vapaa-ajan asutuksen, sekä matkailu- ja majoituselinkeinotoimintaan liittyvien rakennuksien osalta, joita puuttuu. Muun muassa hankealuetta lähimpänä olevat Vatajanjärven matkailu- ja majoitustilat puuttuvat kokonaan, sekä osa vapaa-ajan rakennuksista. Toivomme aineistojen tarkentamista.

Hankkeen yhteisvaikutukset eri hankkeiden osalta tulisi näkyä myös kartta-aineistoissa, jossa lähimmät alueet; pohjoisessa Karvian Jäkäläkangas rakenteilla, Niskalamminkangas (maakuntakaavassa merkittynä ja hankevalmistelussa), Lylyharjun tuulivoimapuisto kaavoitusvaiheessa sekä idässä Kihniön Mäntykangas kaavoitusvaiheessa, joka puuttuu vielä täysin aineistosta. Toivomme aineistojen tarkentamista.

Pohjavesialueiden esiintyminen on esitetty epäselvästi aineistossa ja niiden sijainti suhteessa suunniteltuihin voimalaitoksiin olisi hyvä esittää.

Vaikutusten arviointi - huomioita

Asutus

Hankealueen rajausta tulee tarkastella huomioiden asutus, viihtyisyys, maisema, melu ja välke sekä asukkaille tärkeät virkistyskäyttö- ja luontokohteet. Osa arvioinneista puuttuu vielä aineistosta, kuten suunnitelma näkyvyysmallinuksista ja maisemasovitteet.

Hankealuetta on laajennettu huomattavasti kohti tiheästi asuttuja kyläalueita, Ylinen- ja Vatajanjärvi, Luomankylä – Pihlajankylä sekä Rihkaan- ja Pitkäjärven rantakaava-alueita. Hankealue poikkeaa maakuntakaavassa esitetystä huomattavasti, eikä huomioi lähimpiä matkailu- ja majoituskohteita 1 km etäisyydellä.

Asutuksen suojavyöhykkeenä tulee olla vähintään 3 kilometriä suunniteltujen tuulivoimaloiden koon kasvaessa 300 metriin nykyisen maakuntakaavan aikaisen arvioinnin aikaisesta 200 metrin korkuisista ja pienempi tehoisista tuulivoimaloista. Tehon ja koon kasvu tulee huomioida ja noudattaa varovaisuus periaatetta terveyden ja hyvinvoinnin takaamiseksi tasapuolisesti asukkaille, kausi- ja vapaa-ajanasukkaille.

Suunnittelualueen Alkkianvuori - Ylinenjärvi – Vatajanjärvi – Pitkäjärvi lähimmät tuulivoimalat on sijoitettu 170-180 metrin korkeudelle ja vastaavasti kyläalue ja järvet ovat 137-136 metrin korkeudella, joten tuulivoimalat hallitsevat maisemaa ja melulla sekä välkkeellä on esteetön vaikutus ympäristöön, eikä puustosta tai maastonmuodoista ole merkittävää suojaa asutukselle Kuivasjärven ranta-alueillakaan.

Hankkeen vaikutusalueen asutuksen, vapaa-ajanasutuksen sekä yritysten tiedot tulisi esittää eri vyöhykkeillä kiinteistöjen lukumäärinä.

Hankkeen vaikutusalueen asutuksen tiedot tulisi esittää asukaslukuina eri vyöhykkeillä ja alueilla itä-, länsi- etelä ja pohjoispuolella hankealuetta.

Elinkeinot

Elinkeinojen arvioinnissa on käsitelty vain maa- ja metsätaloutta alueen sisällä ja ulkopuolinen arviointisuunnitelma on vielä puutteellinen, eikä huomioi ja arvioi alueen ominaispiirteitä lainkaan erilaisten yritystyyppien osalta. Mainittu on vain kaukaisemmat kohteet.

Tiedot alueen ja ympäristön matkailu- ja elinkeinotoiminnasta ovat puutteelliset, ja arviointi ei käsittele osaa niistä lainkaan. Alueen välittömässä läheisyydessä on olemassa matkailu- ja majoitustoimintaa, joka on toiminut jo 1980-luvulta saakka. Majoitus- ja matkailutoiminnan lähimmät useamman kymmenen hengen majoituskohteet on jätetty arvioinnissa huomiotta. Tiedot näistä kohteista on löydettävissä eri toimijoiden kotisivuilta, internet palveluista ja Kehitys-Parkki kehitysyhtiön kautta. Elinkeinotoiminnan jatkuvuus, kehittyminen ja siirtyminen seuraavalle sukupolvelle tai toimijalle on uhattuna. Toivomme tietojen tarkentamista ja huomiointia.

Teollisuusalueen sijoittuminen vaikuttaa lähialueiden matkailu- virkistysalueiden käyttöön ja kehittämismahdollisuuksiin merkittävästi jatkossa. Lähialueen kunnat ja yhdistykset ovat sitoutuneet yhteistyössä kansainvälisen tunnuksen saaneen Lauhanvuori-Hämeenkanas UNESCO Global Geopark alueen kehittämiseen. Parkanon osalta keskeiset alueet, Alkkianvuoren alue ja Raatosulkonneva sekä läheiset luonnon monimuotoisuuskohteet, ovat hankkeen myötä uhattuna maiseman, melun ja välkkeen ulottuessa mm. luontopoluille ja ulkoilureiteille Alkkianvuoren maastossa sekä laajemmin läheisen Rengassalon Natura-alueen osalta. Osa luontokokemusta on rauhallisuus ja hiljaisuus, joka on tärkeä osa lähialueen matkailu- ja majoitustoimijoiden tarjoamaa kokemusta alueesta.

Liikuntapaikat ja reitit

Liikuntareiteistä on huomioitu Alkkianvuoren luontopolkureitistöt, jotka ovat olleet alueella käytössä jo pitkään Metsäntutkimuslaitoksen aikana ja aiemman kolmiomittaustornin ajoista saakka paikallisten ja laajemmin ammatti- ja kävijäkunnan kohteena. Alueen historia on pitkä ja liittyy vahvasti myös kylän asutukseen, metsänvartijakauteen ja muinaiseen asutukseen jääkauden jälkeen.

Alkkianvuoren alue kuuluu nykyisin myös Lauhanvuori-Hämeenkanas UNESCO Global Geopark alueeseen, jossa luonnossa liikkumisen ja virkistymisen mahdollisuudet ja kehittämistoimet tulee huomioida, eikä sijoittaa alueen läheisyyteen ja vaikutusalueelle teollisuusluokan tuulivoimaloita. Nyt on suunniteltu tuulivoimala aivan luontopolkureitin viereen, joka voi aiheuttaa turvallisuusriskin.

Lisäksi alueella on polkuverkostoa Ylinen -Vatajanjärven suunnasta Alkkianvuorelle jalkaisin tai pyörällä liikuttaessa esim. kartoissa näkyvä Palokravi. Paikallisten ohella alueen matkailijat ja majoittajat hyödyntävät verkostoja aktiivisesti ja kehitteillä on Geopark alueen polkupyörämatkailureitistöjä. Etäisyys tulee olla vähintään 3 kilometriä, jotta virkistyskäyttö, hiljaisuus ja luonnon monimuotoisuus säilyvät.

Lähialueella Pohjois-Parkanon Kylätalon liikuntakenttä 2 kilometrin etäisyydellä on jätetty merkitsemättä. Samoin Pohjois-Parkanon Pitkienhaiteiden valaistu latu- ja kuntorata sekä frisbeegolf rata on jätetty merkitsemättä 3 kilometrin etäisyydellä. Tiedot löytyvät karttapalveluista, kuten muutkin merkityt kohteet. Muut alueen kodat ja kohteet, joita eri yhdistykset ylläpitävät puuttuvat osin. Toivomme tarkennuksia.

Melu ja välkevaikutukset

Virkistyskäyttö

Alue on erittäin aktiivisessa virkistyskäytössä, jossa liikunta, luonnontarkkailu, marjastus ja sienestys, metsästys ovat vapaa-ajankäyttömuotoja, joissa hiljaisuus ja metsän palauttavat terveysvaikutukset ovat merkittäviä. Nyt suunnitellulla voimaloiden 700–900 metrin etäisyyksillä alueelle ei jää käytännössä meluttomia alueita. Tuulivoimaloiden keskinäisen etäisyyksien tulisi olla vähintään 1,5 kilometriä.

Asutus

Hankealuetta on tuotu kohti kylä ja asuttuja alueita, joilla vaikutuksia voimistaa avoimet järvi- ja

peltoaukeat sekä maaston korkeuserot, siitä johtuva vaikutusten esteettömyys ja leviäminen hyvin laajalle alueelle Kuivasjärven taakse asti. Lähimmät rantakaavoitetut alueet ovat jopa 0,5–1 kilometrin etäisyydellä. Lähimmät rakennukset sijoittuvat 1–1,6 kilometrin etäisyydelle hakealueesta. Melutaso vaihtelee voimaloiden suunnatessa tuulen mukaan tuulivoimalan lapoja ja käyttäessä laitteistoa täydellä teholla. Infraääntä merkittävämpi voi olla tämä äänen pulssittainen vaihtelu. Melumallinnukset on arvioitava kohdetasolla käytettävillä laitetyppeillä valmistajan takuuarvoilla tai vastaavilla tiedoilla esitettynä.

Matkailu- ja majoitustoiminta

Hankkeen arvioinnissa ei ole otettu huomioon lainkaan lähimpiä kymmenien henkilöiden matkailu- ja majoitustoimintaa, joka sijoittuu Vatajanjärven ranta-alueelle lähimpänä hakealuetta 1–1,5 kilometrin etäisyydellä. Matkailijoiden kiinnostus alueeseen johtuu juuri hyvistä luontoreitistöistä, marjastus- ja sienestysmaastoista, kalastusmahdollisuuksista ja luonnon rauhasta, jota ei saavuta suurissa keskittyissä majoituskohteissa. Maaseutumatkailuun liittyy vahvasti hiljaisuus ja rauhallinen luontokokemus, jotka ovat nyt uhattuna. Vaadimme riittävää etäisyyttä huomioiden matkailu- ja majoituskohteet 3–5 kilometriä.

Maisema

Maisemavaikutukset tulevat olemaan merkittävät 300 metristen voimaloiden sijoituessa kylän viereiselle harjualueelle näkyen kymmenien kilometrien etäisyydelle. Ne tulevat muuttamaan luontokohteiden ja asutuksen osalta viihtyisänä koettua ympäristöä, jotka ovat olleet merkittävä tekijä asukkaiden ja muuttajien arvostaessa juuri viljelysten, metsien ja järvien muodostamaa maisemakokonaisuutta asuinympäristössään kaukana asutuskeskuksista. Ei vilkkuvaa ja välkkyvää teollisuusaluetta luontoon.

Pohjois-Parkanossa Vatajankylä – Kuivasjärvi on 1600-luvulta saakka asuttua aluetta, johon on kehittynyt tiiviit ja elinvoimaiset kyläyhteisöt maanviljelys ja muun yritystoiminnan kuuluessa kylänraittien varrelle luontevana osana. Valtaväylä halkoo aktiivista kylää ja sen molemmin puolin jakaantuvat asutus ja avarat peltomaisemat useiden järvien ja lampien muodostamassa verkostossa välittömästi 1–5 kilometrin säteellä suunnitelluista tuulivoimapuistoista. Maisemamuutos on merkittävä voimaloiden korkeuden kasvaessa Pirkanmaan maakuntakaavan laadinta-ajan 200 metristä 300 metriin. Huomioitava on suunnittelualueen maastokorkeus harjualueella 170–180 metrissä ja järvien pinnantason ollessa alueella 136–137 metrin vaiheilla. Linnankylän kulttuurimaisema sijoittuu vain reilun 5 kilometrin etäisyydelle tässä järvien ja viljelysten muodostamassa ketjussa Kyrönkankaan Talvitien maisemassa. Arviointiohjelmassa ei ollut havainnekuvia.

Huomioitava on myös muiden hankkeiden yhteisvaikutukset, jotka Pohjois-Parkanon Kuivasjärvellä ja Vatajankylässä kohdistuvat suhteellisen kapealle alueelle eri suunnissa. Tulossa pohjoisen suunnalle Karvian ja Kurikan rajamaastoon useampi hankealue, joista Jäkäläkangas on kaavoitettu ja tulossa rakentamisvaiheeseen, Niskalamminkangas selvitysvaiheessa, Lylyharju kaavoitusvaiheessa ja idässä Mettälänkylää vastapäätä Kihniön Mäntykangas.

Luonto ja ympäristö

Alueelle sijoittuu useampi merkittävä luontokohde, jotka on kirjattu arviointiin ja jotka on huomioitava sekä täydennettävä päivittäen uusimmat tiedot ennallistamisesta ja kosteikoista, joita Pohjois-Parkanossa on toteutettu eri hankkeilla ja rahoitukselle. Alkkianvuoren alue on keskeinen kohde geologisena ja suoluonnon erityiskohteena, joka on Natura-ohjelmassa. Lisäksi on arvioitu myös Ylimysnevaa ja läheistä aluetta metsien monimuotoisuuskohteena. Alueen kehityssuunta kokonaisuutena tarjoaisi luonnolle ja luonnon arvoille kestävän pohjan. Lisäksi alueelle on saatu kansainvälisesti arvokas Lauhanvuori-Hämeenkanas UNESCO Global Geopark tunnustus, johon

kuuluu myös alueiden kehittäminen. Mielestämme tällä alueella tulisi keskittyä luontokohteen kestäväan kehittämiseen retkeilyalueena ja säilyttämiseen hiljaisena ja rauhallisena kohteena.

Natura-alueet ja suojelualueet

Hankearviointiin on kirjattu Raatosulkonnevan ja Rengassalon alueet, joiden vaikutusarviointiin tulee kiinnittää huomiota myös osana laajempaa luonnon monimuotoisuutta.

Eläinlajit ja riista

Lajistosta on kirjattu vain yleiset pääpiirteet, alueen erityispiirteitä ei ole huomioitu. Alueen asukkaiden huomioita ovat kanalintujen pesimäalueet, petolintujen pesimäpuut, liito-orava-alueet. Alueella harrastetaan tarkkailua muun muassa omilla maillo suojarakenteita hyödyntäen ja liikuttaessa luonnossa. Tältä osin Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys, eri harrastajaryhmät ja asukkaat voivat antaa arvokasta tietoa, jota voidaan hyödyntää arvioinnissa.

Harjualueet ja muut luonnonolot

Pohjavesialueet on kirjattu, mutta tarkempi vaikutusarvioinnin selostus puuttuu ja kartta-aineisto on puutteellinen.

Liikenne

Liikenteen osalta vaikutukset ulottuvat nyt laajalle Latikkanevan ja Ristiharjuntien alueelle. Liikenteen vaikutus on arvioitava pohjavesialueen kannalta kestäväällä tavalla. Mielestämme alue tulee rajata jo suunnitteluvaiheessa siten, ettei rakentamista tai liikennettä suunnata näille alueille.

Arviointisuunnitelmassa on esitetty hyvin raskaan liikenteen vuoksi tarvittavat tien rakenteen kannalta tarvittavat toimenpiteet. Hankkeen valmisteluvaiheessa ei ole oltu yhteydessä paikallisiin tiehoitokuntiin. ELY keskuksen tai tiehoitokuntien tiet eivät rakenteeltaan kestä raskasta ja määrällisesti suurta liikennettä, joten on syytä tarkentaa mahdolliset maa-ainesten siirtoreitit.

Rakentaminen

Arviointisuunnitelmassa ei ole eritelty maamassojen siirtoa ja pohjien rakentamiseen tarvittavien ainesten hankintaa ja määriä kuin osa autokuormina. Pohjarakenteiden kuvaukset ovat vielä tarkentumatta ja erittely aineksista puuttuu. Mihin sijoitetaan pohjarakenteiden alta poistettavat massat? Rakentamisen aikana tilantarve ja liikennejärjestelyt risteysalueilla olisi hyvä tarkentaa.

Purkaminen

Tuulivoimaloiden purkamisen tehdään kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaan, mutta rakenteista ja laitteistoista tehtävä purkamissuunnitelma tulisi tehdä laitetyypin mukaan. Huomioitava on se, että alueen tiestö saattaa vaatia tässä vaiheessa purkujätteen poiskuljetuksen osalta riittävän kantavuuden ja tarvittaessa kunnostuksen.

Sähkölinjat ja sähkönsiirto alueelta

Sähkönsiirtoon on esitetty vain yksi suunnitelma, eikä sille ole esitetty vaihtoehtoa. Vaikutusten arviointia ei tämän yhden linjauksen osalta ole tehty. Hankkeessa linja on suunniteltu Pitkäjärven rantakaava-alueen ja Valkeisen välistä läheltä vapaa-ajanasutusta ja Nivusjärven etelä kärkeä, jonne on erotettu vapaa-ajanrakennus tontit, joten haittoja vapaa-ajanasutusalueelle kertyy monelta taholta. Lisäksi alueella on toteutettu kosteikko- ja ennallistamistoimia Nivusjärven valuma-alueella. Sähkönsiirtolinjojen osalta tarvitaan tarkempaa arviota vaikutuksista ja esitys vaihtoehtoisesta linjasta ja liityntämahdollisuuksista.

Liitteenä

Alueen ympäristöstä asukkaiden keräämä allekirjoitettu adressi

Ei Tuulivoimaa asutulle kyläalueelle, Geopark alueelle 276 henkilöä

Internetissä adressit.com palvelussa allekirjoitettu adressi

Ei Tuulivoimaa asutulle kylä- ja Geopark-alueelle 214 henkilöä

Ei tuulivoimalle

Geopark-alueella, asutulla kyläalueella

Me Pohjois-Parkanon asukkaat vastustamme tuulivoiman sijoitusta lähelle 1600-luvulta saakka asuttua yhtä Parkanon vanhinta kyläaluetta. Vedenjakajanseudun runsaiden järvien ja metsien muodostama alue on innostanut monia muuttamaan alueelle hiljaisen luonnon ja sen antamien työ- ja harrastusmahdollisuuksien vuoksi. Alueella on vilkas yhteistyö ja aktiivista toimintaa. Kuivasjärven ja Vatajankylän alueen runsas 200 taloutta ja 400 asukasta, sekä tätä suurempi joukko aktiivisessa käytössä olevia vapaa-ajanasuntoja ja alueella pidempään viihtyviä monipaikkaisia asukkaita. Vaikutus ulottuu myös Lamminkosken ja Linnankylän alueelle mahdollisten sähkönsiirtolinjojen alueella runsas 100 taloutta lisänä. Tuulivoimaa ei tulisi sijoittaa 5–10 kilometriä lähemmäs asutusta.

Maisemaan asutuksen lähelle eivät sovi liki 300-metriset tuulivoimamylyt. Tuulivoimaloiden koko on kasvanut jo kolmanneksen maakuntakaavan laatimisaikana 200-metrisistä pienitehoisemmista myllyistä, joten vaikutukset on arvioitava täysin uudelta pohjalta. Niiden aiheuttama haitta on huomioitava asumisviihtyvyyden sekä alueen asukkaiden, elinkeinojen ja luonnon monimuotoisuuden, sekä eläinten ja metsästyksen kannalta kestäväällä tavalla. Kiinteistöjen arvo ja kiinnostus asua alueella vähenee selkeästi, mikäli tuulivoimatoimintaa tuodaan lähelle asutusta. Tuulivoimaan liittyy monia huolia, maisema-, välke- ja äänihaittojen ohella kiinteistöjen arvo ja asumiseen liittyvät kysymykset, koska aina on kyse myös mielikuvista, joita alueesta luodaan. Nyt myös alueella asuvien arvot ovat uhattuina.

Parkanon hakema ja saama Geopark-status Lauhavuori-Hämeenkanas yhteistyössä toi luonnonarvot ja matkailun mahdollisuudet erityisen hyvin esille. Nyt tämä ovat vaarantumassa, koska tuulivoimaan ollaan sijoittamassa samojen kohteiden Alkkianvuoren ja Raatosulkonnevan Natura-alueen, sekä Rengassalon luonnonsuojelualuiden ja asutuksen välittömään läheisyyteen, perinteisille metsä- ja lähivirkistysalueille, joita hyödyntävät asukkaiden ohella paikalliset ja muut matkailuyritykset. Moni on hakeutunut alueelle hiljaisuuden vuoksi, mitä arvostavat asukkaat, vapaa-ajanasukkaat ja vierailijat. Runsaasti järviä käsittävä Pohjois-Parkanon alue on myös aktiivisesti kesäasukkaiden asuttamaa ja rantakaavoilla ohjattua asutusta, joka on asuin ympäristönä nyt uhattuna. Alueella on huomioitava vesistöt, jotka voimistavat äänihaittavaikutuksia huomattavasti.

Maakuntakaava osoitti mahdolliset tuulivoima-alueet, kuitenkin kunnan tulee taata asukkailleen ympäristö-, elinkeino- ja asumismahdollisuudet, ei tilannetta, jossa kyläalue ympäröidään nyt jo kolmelta suunnalta tuulivoimaloilla ja jatkossa mahdollisilla sähkönsiirtolinjoilla.

Toivomme, että tilannetta arvioidaan pidemmällä aikavälillä luonnon, kestävän matkailun ja asumisviihtyvyyden, kuin arvioitujen hetkellisten tuottojen kautta. Tuulivoiman hyödyt voidaan saavuttaa sijoittamalla ne kauemmas asutuksesta ja ratkaisemalla tuulivoiman rakentamisen aiheuttamat ympäristöhaitat ja jäteongelma, joka jää seuraavalle sukupolvelle. Asia ei koske vain tuulivoimarakennusalueen maanomistajia, vaan laajemmin koko yhteisöä ja maanomistajia, joita ei ole kuultu kaupungin valmistelemissa asiassa. Maanomistus on osin etääntynyt kylässä asuvista, joten on huomioitava myös asukkaiden näkökulma ei pelkästään mahdollisten muualla asuvien maanomistajien kanta.

Pohjois-Parkanon kyläseura on saanut lukuisia yhteydenottoja huolestuneilta asukkailta ja toiveen yhteisistä toimista ja tiedonsaannista. Toivomme valmistelulta avoimuutta, aktiivista kuulemista ja sitä, että mielipiteet ja vaikutukset otetaan laajasti huomioon.

Pohjois-Parkanon kyläseura ry ja allekirjoittaneet Kuivasjärven ja Vatajankylän alueen maanomistajat, kiinteistönomistajat, asukkaat ja vapaa-ajanasukkaat.

Ei Tuulivoimaa Pohjois-Parkanoon kylä- ja Geopark alueelle Takakangas-Pihlajanharju

Parkanon Tuuli Oy suunnittelee teollisuuskokoluokan tuulivoimala-alueita Takakangas-Pihlajanharjun alueella Pohjois-Parkanossa. Alueelle suunnitellaan 12 tuulivoimalan rakentamista. Voimaloiden korkeus olisi n. 300 metriä ja roottorin halkaisija 200 metriä, 8–10 MW yhteisteholtaan 96 MW. Puhutaan teollisenluokan tuulivoimaloista. Voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaavassa tuulivoimaloiden korkeus on 200 metriä ja koko 2–3 MW, joten kaava on jäänyt jo ajastaan jälkeen arviointeineen.

Takakangas-Pihlajanharju alue sijaitsee Kuivasjärven, Vatajan ja Ylinen-järvien välittömässä läheisyydessä länsipuolella, jossa lähimmät talot, tilat, majoitusyrityksien mökit sijaitsevat vain n. 0,5–1,5 km etäisyydellä suunnitellusta tuulipuistosta. Alue sisältää pohjoisessa Alkkianvuoren alueen ja etelässä rajoittuu Rengassalon vanhojen metsien suojelualueeseen.

Vaikutusalueella on 200 taloutta, 400 asukasta ja erityisesti lapsiperheitä Vataja-Alkkiantie akselilla sekä vapaa-ajan asukkaita moninkertainen määrä. Alueen useat pikkujärvet ja lammet Valkeinen, Ahvenlampi, Pitkäjärvi, ovat houkuttaneet vapaa-ajanasukkaita hiljaisen erämaaluonnon äärelle. Alue on myös paikallisten asukkaiden lähivirkistysalue, mikä näkyy runsaana polkuverkostona kartoissa.

Tuulipuistoalueeseen on rajattu osin mukaan valtakunnallisesti arvokas geologinen kohde Alkkianvuori, joka kuuluu UNESCO Global Geopark Lauhavuori-Hämeenkanas alueeseen. Tähän sisältyy viereinen Raatosulkonnevan Natura-alue kunnostettuine luontopolkuineen. Tuulipuistoalue ulottuu osin vanhojen metsien Rengassalon luonnonsuojelu ja Natura-alueeseen. Parkanon kaupunki on LH Geopark- yhdistyksen jäsenenä edistänyt alueen kehittämistä.

Pohjois-Parkanossa on huomioitava myös jo rakentamisvaiheessa olevien ja muiden suunniteltujen tuulivoimapuistojen yhteisvaikutus. Ympäristö- ja maisemavaikutukset ulottuisivat pitkälle kymmenien kilometrien säteelle usean kunnan alueelle näiden 300 metristen tuulivoimayksiköiden saartaessa aluetta, johon liittyy myös rakennettavien sähkölinjojen ja teiden verkoston vaikutus alueen kiinteistön ja maanomistajiin.

Adressin tavoitteena on puolustaa alueella asuvien ja mökkeilevien ihmisten oikeutta terveelliseen ja turvalliseen ympäristöön, luonnon monimuotoisuutta ja arvokkaita luontokohteita, alueen luontomatkailua ja virkistyskäytön kannalta merkittäviä luonnonalueita sekä perustuslain mukaista yhdenvertaisuuden oikeutta ja omaisuuden suojaa myös maaomistajat huomioiden.

Suunniteltu alue on väärä paikka tuulivoimaloille koska:

Tuulipuisto sijaitsee liian lähellä asutusta ja vapaa-ajan asuntoja. Kansalaisten yhdenvertainen oikeus turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön ei toteudu.

Suunnitellut voimalat edustavat suurinta teollista tuulivoimalakokoluokkaa, jota maassamme ei aiemmin ole rakennettu. Toteutuessaan tuulivoimala-alue vaikuttaisi negatiivisesti asukkaiden viihtyvyyteen ja muuttaisi peruuttamattomasti alueen elinympäristöä mm. melu- ja välkehaittojen vuoksi. Tuulivoimaloiden riskietäisyyden tiedetään myös kasvavan voimaloiden korkeuden, määrän

tai tehon kasvaessa tai ajan kuluessa pitkäaikaisaltistuksessa. Toisin sanoen riskietäisyys vaihtelee olosuhteiden mukaan ja alueilla, joilla on voimaloita eri puolilla asuinpaikkaa, jopa 10–20 km:n etäisyydelle asti voimaloista.

Meluvaikutukset korostuvat muuten hiljaisilla alueilla. Tuulivoimaloiden ääni on jatkuvaa, säännöllisesti suhahtavaa jyskyttävää ääntä. WHO onkin määritellyt tuulivoimamelun ympäristömelun aiheuttajaksi ja sillä on todettu olevan yhteys oleskelun ja unen häiriintymiseen. Kuultavan melun laskentaohjeisiin on ehdotettu tehtäväksi muutoksia.

Nykyisten ohjeiden mukainen yöajan keskiäänitaso 40 dB ei estä tuulivoimaloiden jaksottaisen sykinän aiheuttamia haittoja asunnon sisällä, mikä korostuu ilta- ja yöaikaan. Näistä haitoista on lukuisia esimerkkejä pohjanmaalta, jossa pienempien tuulivoimaloiden vaikutuksesta on kokemusta. Kansainvälisten tutkimusten mukaan infraäänien tiedetään aiheuttavan terveydellisiä ongelmia, pitkäaikais- ja yhteisvaikutuksia, jotka ovat tilastollisesti merkitsevästi riippuvia tuulivoimaloiden etäisyydestä.

Voimaloiden lähellä asuvat sekä vapaa-ajanasukkaat joutuisivat eriarvoiseen asemaan hyvinvoinnin, terveyden, viihtyvyyden, ympäristön turmelemisen ja omaisuuden arvon menetyksen suhteen. Maakuntakaavasta poiketen aluetta on tuotu kohti kylää arvokkaiden luontokohdealueiden väliin lähelle järviluontoa, majoitusyrityksiä ja asutusta.

Hiljaisten alueiden säilyttäminen tulee huomioida kaavoituksessa.

Tuulivoiman vaikutukset hiljaisuuteen, luonnonrauhaan ja luonnon monimuotoisuuteen on huomioitava alueella, jolla ei ennestään ole teollisuutta. Tuulipuistot tulisi sijoittaa tiiviimmin rakennettujen teollisuusalueiden yhteyteen, joissa nämä ympäristötekijät on jo huomioitu. Tuulivoimalan lentoestevalot näkyvät pimeään aikaan kauas ja muuttavat merkittävästi alueen valo-oloja. Nämä kuuluvat rakennettuun teollisuusympäristöön, eivät luontoon ja kylämaisemaan.

Luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja virkistyskäyttö on turvattava.

Luonnon monimuotoisuuden säilyminen, lintujen muutto-, ja pesintäalueet ovat uhattuna, jos aluetta pirstovat rakennettavat voimalat ja niiden huoltoon tarvittavat tiet ja voimalinjat.

Suunnittelualueella on useita järviä sekä metsiä, joissa liikutaan aktiivisesti ja niiden virkistysarvo on merkittävä. Polkuja löytyy Alkkianvuoren maastosta ja kyläläisten omia reittejä Palokravilta ja läheisiltä alueilta.

Luontomatkailu on voimakkaimmin kasvavia matkailun osa-alueita.

Luonnon vetovoiman ja luontoon liittyvien vapaa-ajan toimintojen merkitys on kasvanut huomattavasti viime vuosina. Alkkianvuoren ja LH Geopark-aluetta on lähdetty kehittämään eri hankkeissa yhteistyössä matkailuyrittäjien kanssa ja sen saavutettavuutta on parannettu eri tavoin. Alueella on jo METLAN aikana perustettu luontopolkuverkosto, jota Metsähallitus ja LH Geopark ovat yhteistyössä kehittäneet. Parkanon kaupunki on ollut pitkään mukana LH Geopark hankkeessa ja LH Geopark -yhdistyksen jäsenenä alueen kehittäjänä. Joten mihin sitoudutaan jatkossa?

Asuminen ja elinvoimainen kylä Kuivasjärvi -Vatajankylä on Parkanon kylistä vanhimpia, vakinaisesti asuttuna jo 1600-luvulta saakka. Koko Pohjois-Parkanon alue on tärkeä asukkaille, viljelijöille, yrityksille ja maaseudulle hevosineen, lampaineen ja koirineen muuttaneille, sekä vapaa-ajanasukille, joista yhä useampi viettää alueella pidempään aikaa myös työn merkeissä. Viestintäyhteyksiä on parannettu kuituyhteyksillä, digitaaliset verkot ovat tärkeitä ja säilyttävä häiriöttöminä. Etäisyys asutukseen tulee olla vähintään 5 kilometriä ja yhteisvaikutukset huomioiden pidempi, mikäli halutaan kehittää asuttua kylää.

Me allekirjoittaneet haluamme suojella alueen asukkaiden ja vapaa-ajanasukkaiden sekä tulevien sukupolvien oikeuden turvalliseen, terveelliseen, hiljaiseen ja luonnoltaan monimuotoiseen

ympäristöön. Toivomme, että tilannetta arvioidaan pidemmällä aikavälillä luonnon, kestävän matkailun sekä asumisviihtyvyyden, -turvallisuuden ja -terveellisuuden kannalta.

Vetoamme Parkanon kaupungin päättäjiin, että Takakangas-Pihlajaharjun alueelle ei kaavoiteta tuulivoimaloita asutuksen ja Geopark-alueen läheisyyteen, vaan turvattaisiin alueen terveelliset ja viihtyisät elin- ja vapaa-ajanolosuhteet, virkistyskäyttö, luonnonrauha ja koskemattomuus. Meillä kuntalaisina on päätösvalta oman alueemme kestävän kehityksen mukaisesta kehittämisestä ja arvoista. Pohjois-Parkanon alueella näiden eteen on tehty paljon työtä järviluonnon, metsienhoidon, kosteikkojen ja soiden ennallistamisen kautta.

Kiitos, kun allekirjoitat.

Mielipide 15: Muutin aikoinaan kototilalleni takaisin tämän luonnon ja rauhallisuuden vuoksi mikä täällä nyt on. Nyt kuitenkin kaikki se mistä täällä rakastan, ollaan viemässä pois joidenkin paskatuulimyllyjen vuoksi. Lähin tuulimylly olisi siis tulossa vajaan kahden kilometrin päähän kotoani.

Terveydellisistäkään syystä myllyt eivät houkuta. Myllyistä tuleva ääni, infraääni, välke, valo. Vaikkakin väitetään ettei niistä ole haittaa niin tiedossani on aivan jotain muuta. Entä turvallisuus luonnossa liikkujalle esim. talvella. Elämä täällä luonnonrauhassa menisi siis suorastaan vituiksi. Ja kun tämän takia eteen tulisi talon myynti niin talon arvo on mitätön myyntivaiheessa ja kukapa tänne enää haluaa muuttaa myllyjen jälkeen. Ei kukaan. Ei edes tuulimyllymyönteiset ihmiset.

Myllyjen rakentamisvaiheesta. Sitä ei todellakaan tehdä luontoa ajatellen. Raiskataan koko loppukin puusto, linnusto, suo, eläimet yms. ja luontoa tuhoutuu laajalti! Ja minne joutuisi ne kaikki eläimet mitä olen omin silmin nähnyt? Kuten maakotkat, harmaahaikarat, lepakot, riekot, merikotkat, majavat, hirvieläimet, korpit, jänikset, ketut, oravat, liito-oravat, sudet, ilvekset, vesimyyrät, pääskysset, kanalinnut, ahmat, kalasääsket, tikat, huuhkajat, haukat, karhut ja kaikki vesistöjen eläimet. Näillä kaikilla arvokas elämä ja mikä parasta niillä on nyt rauhallinen elinympäristö. Jos kerran luontoa halutaan arvostaa ja suojella niin miksi niitä myllyjä tuodaan tänne harvaan asutulle maalle missä eläinten ja luonnon on hyvä olla. Tánne missä sähköntarve on paljon pienempää kuin isoissa kaupungeissa. Jos kerran jotain tuulimyllyjä on luontoon laitettava, niin laittakaa ne betoniviidakkojen keskelle. Siellä asustaa ne ”vihreät” ihmiset ja ne, jotka eivät luonnosta välitä. Vittuako te tänne niitä tuotte missä joidenkin puheiden mukaan ei ihmisiä asu eikä luonnolla ole väliä! Päättäjien ja rakentajien talojen juureen vaan nämä tuulimyllyt pystyyn.

Ihmettelen, miten hiljaa tätä tuulimylly asiaa on viety eteenpäin. Eikö näistä asioista pitäisi tiedottaa edes lähiasukkaita paperillisena versiona postitse! Lähiaikoina keskustellessani naapurien ja likellä asuvien kesäasukkaiden kanssa niin monikaan ei ole asiasta tiennyt mitään.

Miten käy eläimien lisäksi esim. luonnonsuojelualueiden, pohjavesistöjen, vesistöjen, tervahautojen, Alkkianvuoren luontopolun (Geopark), eläinten keskeisen kulkupaikan ja kaiken sen historiallisesti arvokkaan luonnon mitä täällä on!

Entä yritykseni ja Itäkorpi tuotteeni mitä valmistan. Niihin idean kuitenkin ammennan tästä luonnosta mitä täällä on. Nytkö siis joko lopetan tuotteiden valmistuksen vai alan tekemään niihin tuulimyllyjä. Sekös onkin sitten myytävä tuote eräilijöille ja luontoa arvostaville asiakkailleni!

Asukkaana vastustan ehdottomasti tuulimyllyjä.

Mielipide 16: Alkkian vuoren alue kuuluu pohjavesialueeseen. Etelä suomessa on kolme suurta pohjavesialuetta. Alkkianvuoren alue on yksi näistä alueista. Kun laki, mitä se sanoo pohjavesialueista, on selväsananainen ja eikä vaadi tulkintoja. Kun nämä isot tor nit vaatii lujan perustuksen, on valtavat maansiirtotyöt tehtävä. Jos vesi pilaantuu vahinkoja ei voi korjata. Kuinka

kauas pohjavesi kulkee sitä ei tiedä kukaan. Nämä alueet on sen jälkeen käyttökiellossa. Kulkeminen on rajoitettua ja luvanvaraista. Tässä asiassa on laki joka sanelee toimenpiteet.

Metso pesii Alkkianvuoren alueella, joka on harvinainen lintu metsässä. Alkkianvuoren laki on muistomerkki Nooan ajoilta, kasvillisuus on erilaista, kun muuten sillä alueella. On puhdasta ja luonnonmukaista. Kirkkaat vedet järvissä ja lähteissä. Kun lumet sulaa, täytyy järjestää katselmus ja selittäjät, jotka ovat asiansa osaavia ja selväjärkisiä.

Kun haetaan erämaan rauhaa, Alkkian alueelta löytyy läheltä. Voisi ajatella vähän pitemmällä tähtäimellä. Aika arvokasta ehkä muutaman vuoden päästä. Metsähallitus on pilannut aika pitkälle jo koko alueen, että voisi rajoittaa toimenpiteitä. Rahallisesti ei ole ollut mitään järkevää toimintaa. Eikä muutenkaan operointi Alkkianvuoren alueella.

Tuulimyllyt sopisivat hyvin kolmostien varteen, kun lähdetään Parkanosta pohjoista kohti. Olisi melu ja välke sopivaa liikenteen melun kanssa. Asumatonta seutua aika pitkälle. Rännärin langat ei ole kaukana johonka virta johdetaan, edullista. Olisi edustavan näköistä Parkanolle, joka muuten on aika köyhän näköistä.

Vapaa-aika lisääntyy ihmisillä, tarvitaan lisää viihdykkeitä. Kun luonto on lähellä keskuksia, ei tarvitse rakentaa niin paljon tulee halvaksi viihtyä luonnossa ja on terveellistä. Tulevaisuudessa raha on pienempi tekijä ihmisille.

Mielipide 17: Vastustan Takakangas-Pihlajanharju-tuulivoimahankkeen sijoittamista alueelle, ja erityisesti pidän selvitystä riittämättömänä lähialueenasukkaiden ja luonnon näkökulmasta.

Arvostan luontoa ja hiljaisuutta, jonka vuoksi olen asunut maaseutualueella, kuten moni muukin kylän asukas ja tänne muuttaneet monet nuoret perheet monine harrastuksineen ja lemmikkeineen.

Tuulivoimateollisuusalue sijoittuminen on mielestäni tuotu liian lähelle vakiasutusta, vapaa-ajanasutusta. Monien järvien ja lampien rannat arvokkaina luontokohteina virkistyskäyttöön soveltuvana kärsii koska luontoon lähdetään marjastaman, sienestämään ja retkeilemään juuri hiljaisen ympäristön tuoman rentoutumisen vuoksi, ei kuuntelemaan tuulimyllyjen kohinaa, lapojen välkettä, jotka karkottavat eläimetkin lähialueelta, jopa pieneliöt. Metsäkanalinnuilla on pesimäreviirejä. Esimerkkinä metsot, joiden soidinmenoja on voinut seurata useana keväänä lähietäisyydeltä. Liito-oravistakin on havaintoja.

Voimalat on sijoitettu turhan lähekkäin ja vaativat merkittävät perustukset, metsänraivaukset ja todelliset maansiirtotyöt, joista vähän tietoa arvioinnissa, jota on syytä tarkentaa näiltä osin.

Mielestäni tuulivoimalaitoksia ei voida sijoittaa maakuntakaavasta poiketen lähemmäs kylää ja muutenkin alueen luontoarvot ja pohjavesialueille tulevat vaikutukset tulisi arvioida tarkemmin.

Pohjavesialueen merkitystä ei voida millään mittarilla liiaksi korostaa. Tämä asia on ollut täällä aiemminkin isossa roolissa.

Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metrin kokoluokan teholtaan merkittävästi kasvaneisiin laitoksiin, joista ei ole vielä riittävää tutkimustietoa esitettävissä. Mielestäni tämän kokoluokan tuulivoimaloille tulee olla ympäristölupa.

Mielipide 18: Vastustan Takakangas-Pihlajanharju-tuulivoimahankkeen sijoittamista alueelle ja erityisesti pidän selvitystä riittämättömänä lähialueen asukkaiden ja luonnon näkökulmasta. Mielipiteeni kanssani jakavat NN ja MN samasta osoitteesta kuin minä.

Mielipide 19: Hankkeen suunnittelun tavoitteena on, että tuulipuistot suunnitellaan siten, että niistä ei aiheudu haittavaikutuksia asutukselle, luonnonympäristölle tai suojelukohteille. Asukaskyselystä tiedotetaan hankkeen internet-sivulla ja lähialueiden asukkaille postilaatikkoon jaettavalla tiedotteella.

Yllä oleva ei toteudu suunnitelluilla etäisyyksillä, sillä puisto tulee aivan liian lähelle asutusta ja suojeltuja kohteita. Tiedotteita ei ole postitettu, ainakaan muille kuin maanomistajille.

Maakuntakaavan maisemamallinnukset ja sijoituspaikat eivät enää pidä paikkaansa, sillä arviot on tehty huomattavasti kooltaan matalammille ja teholtaan pienemmille voimaloille. Aluetta on laajennettu ja tuotu lähemmäs kylää, joka vaikuttaa merkittävästi hankkeen vastustukseen.

Tämän kokoluokan tuulivoimaloiden sijoittamisella liian lähelle asutusta ja korvaamattomia luontokohteita aiheutetaan mittaamatonta ahdistusta ja haittaa alueen väestölle, mikä mahdollisesti eliminoi tulevaisuudessa myllyistä saatavan hyödyn kaupungille.

Jos Parkano halutaan pitää asuinkuntana, jonne on halua muuttaa työn ja hiljaisen sekä monimuotoisen luonnon houkuttelevana, tuulipuistot tulee sijoittaa riittävälle etäisyydelle vakituisesta sekä loma-asutuksesta tai alueille, joissa jo ennestään on melua ja maisema pirstottua.

Alueen linnusto- ja vesistövaikutuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota sekä myös lähiseudulla meneillään olevien hankkeiden yhteisvaikutuksiin. Matkailuelinkeinot tulee huomioida.

Ohjelmassa todetaan, että liikenne alueella on satunnaista virkistyskäyttö- ja metsänhoitoliikennettä. Ristiharjun tiellä on jatkuvaa läpikulkua ja virkistyskäyttökin on ympärivuotista, ei satunnaista.

Arviointiohjelmassa esitetty siirtolinja on uhka luonnolle ja linjan viereen jääville pikkujärville, niiden loma-asunnoille sekä petolintujen, mm. kalasääsken, kalastusreitille. Linjan maastossa pesivät kanalinnut, joiden joukossa uhanalainen riekko.

Maakuntakaavasta löytyy Parkanosta parempikin alue yhtä korkealla merenpinnasta, ja alueen läheisyydessä ei ole Natura-alueita, ei petolintujen pesäpaikkoja eikä lintujen päämuuttoreittejä (alue 19). Siirtolinjan pituus olisi lyhyempi.

Mielipide 20: Lausunnossa ei ole huomioitu lainkaan Vatajanjärven länsipuolella olevia maatilamatkailu/vuokramökki toimintaa. Vuokrattavia mökkejä on 5kpl. On aivan kohtuutonta tuoda myllyt reilun kilometrin päähän mökeistä ja tietenkin myös vakiasutuksesta.

Itselläni on omistuksessa yksi mökki, jossa on runsaasti vuokraustoimintaa. Esim. viime vuoden asiakasmäärä yhteensä n. 220 omistamassani mökissä. Luultavasti samansuuntainen myös muilla mökeillä. Asiakkaani tulevat hakemaan sitä mainostettua Parkanon erämaanrauhaa, retkeillen jalan, pyörällä lumikenkäillen, hiihtäen Alkkianvuoren maisemissa.

Lisäksi olen tarvittaessa ollut oppaana vaeltaessa Alkkianvuorelle tai Pertuhuhtakangaalle, jollei heillä ole ollut suunnistustaito hallussa. Nyt kuitenkin pilataan erämaan rauha tällä ahneuden irvikuvalla.

Parkano koittaa kovasti saada matkailijoita mainoksissaan tulemaan erämaakaupunkiin majoittumaan ja käyttämään kaupallisia palveluita.

Vuokramökkien asiakkaat tietenkin käyvät kaupoilla Parkanossa, joka vilkastuttaa Parkanon

liiketoimintaa. Toivoisin että näitä merituulivoimaloita ei tuotaisi lähistölle pilaamaan elämää ja liiketoimintaa.

Mielipide 21, Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry:

Tässä Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa koskevassa lausunnossa kiinnitämme huomioita hankkeen suunnitteluun ja ympäristövaikutuksiin sekä niitä koskeviin selvityksiin. Ilman hiilidioksidipäästöjä tuotettu tuulienergia on lähtökohtaisesti kannatettavaa. Samalla suuritehoinen ja kokoluokaltaan mittava tuulivoimarakentaminen muuttaa pysyvästi aluetta, luontomaiseman elementtejä ja ympäristöolosuhteita, myös varsinaisen rakennusalueen ulkopuolella.

Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja ilmaston lämpeneminen kytkeytyvät ilmiöinä yhteen ja vahvistavat toisiaan. Ilmastotyötä ei pidä tehdä monimuotoisuuden kustannuksella, ja hankkeissa on pyrittävä myös ei luonnon nettohävikkiä -periaatteen toteutumiseen. Huolellisella suunnittelulla ja ympäristövaikutusten kattavalla arvioinnilla tulee varmistaa, että ilmastonmuutoksen torjumiseksi tehtävillä ratkaisuilla ei heikennetä monimuotoisuutta sijaintipaikalla tai sen ympäristössä.

Tuulivoimaa ei ole Suomessa rakennettu luonnonsuojelualueille tai Natura-alueille, joiden tarkoitus on turvata monimuotoisuutta ja vaalia luonnonympäristöjä. Tämän hankkeen hankealuearajaus sijoittuu osin jopa kahdelle Natura 2000 -verkoston kohteelle, Rengassalon (FI0336003) Natura-alueelle etelässä ja Raatosulkonnevan (FI0336007) Natura-alueelle pohjoisessa. Lisäksi jälkimmäisen yhteydessä oleva geologisesti merkittävä Alkkianvuori kuuluu kansainvälisen Unescon Geopark-verkoston kohteisiin.

Vaikutukset Natura-alueisiin, muihin alueen luontoarvoihin ja alueen bio- ja geodiversiteettiin tulee selvittää ja esittää, kuinka hankealuetta rajataan haitallisten vaikutusten välttämiseksi. Myös muut paikalliset ja naapurikuntiin heijastuvat sosioekonomiset vaikutukset tulee arvioida täysimääräisesti.

Hankkeiden suunnittelu tulisi tehdä avoimesti ja hankkeen todelliset suorat ja välilliset ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset huomioiden. Vaikutukset on esitettävä selkeästi.

Kaavoitusta ja osallistamista hankkeisiin on kehitettävä siten, että niillä on todellista vaikutusta hankkeisiin. Sijoituspaikkaa valittaessa on jo lähtökohtaisesti tunnistettava asumisesta aiheutuvat rajoitteet, arvokkaat luonnonalueet, pohjavesialueet sekä muut paikkakunnalle merkittävät kohteet ja rajattava ne soveltumattomina tuulivoimarakentamisen ulkopuolelle. Paikkakunnan omaa kulttuuria, kylähistoriaa ja sen ilmettä sekä luontokohteiden arvoa tulee kunnioittaa.

Tuulivoimarakentaminen ei myöskään saa olla ristiriidassa muun aiemman kaavoituksen kanssa. Parkanon kaupunki on rantakaavoilla ohjannut loma-asumista ja virkistystä tietyille alueille. Näiden alueiden kelpoisuutta virkistykseen ja hyvinvointiin ei saa heikentää.

1 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Arviointimenettelyn taustalla on tavoite ennakkollisesti selvittää ja arvioida hankkeiden vaikutuksia sekä edistää osallisuutta ja tiedon saantia. Ympäristövaikutusten arviointi on lain mukaan menettely, jossa tunnistetaan, arvioidaan ja kuvataan hankkeiden todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset. Menettelyssä kuullaan viranomaisia ja osallisia, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, sekä yhteisöjä ja säätiöitä, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea. YVA-lain tarkoittamia ympäristövaikutuksia ovat 1 hankkeen tai toiminnan aiheuttamat välittömät ja välilliset vaikutukset esimerkiksi ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maahan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen sekä eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen,

maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön. Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeella on vaikutusta näihin kaikkiin.

Arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota myös keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä erityisesti luontodirektiivin (92/43/ETY) ja lintudirektiivin (2009/147/EY) nojalla suojeltuihin luontotyyppeihin ja lajeihin.

Arviointimenettely on tarkoitettu toteutettavaksi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa suunnittelua, jolloin arvioinnilla voi olla tosiasiallista vaikutusta hankkeen ympäristövaikutuksiin ja vaihtoehtoratkaisuihin. Vaikka suunnitteluvaihe voi vaikuttaa arvioinnin tarkkuustasoon, tulee esimerkiksi teknisen suunnittelun olla niin pitkällä, että hanke tulee kuvatuksi luotettavasti arvioinnissa (HE 259/2016 vp, s. 61–62).

Ennakollisen ympäristövaikutusten arvioinnin tarkoitus on mahdollistaa myös yleisön osallistuminen ja mielipiteen esittäminen aikaisessa vaiheessa. Osallistaminen ei kuitenkaan toteudu, jos selvityksistä saatava tieto on vähäistä ja avointa keskustelua ei käydä.

1 Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä § 2.1

Linkki

2 Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä § 2.1

1.1 Hankevaihtoehdot ja toteutukseen johtavien vaiheiden selventäminen YVA-prosessi edellyttää, että ohjelmavaiheessa esitetään todelliset ja kohtuulliset toteutusvaihtoehdot. Nyt ohjelmassa esitetyt V1 (12 voimalaa) ja V2 (14 voimalaa) eivät ole kokoluokaltaan aitoja vaihtoehtoja toisilleen. Vaihtoehtojen valintaa ei ole perusteltu millään tavoin, eivätkä ne eroa merkittävästi voimaloiden määrän osalta. Hankkeesta olisi tullut 3 esittää todellisia vaihtoehtoja, jotka ovat hankealueen erityisominaisuuksien kannalta varteenotettavia. Arviointiohjelman sisältämistä tiedoista säädetään vielä tarkemmin YVA-asetuksella. 4

YVA-ohjelmassa hankevaihtoehdot on esitetty kartalla (s. 30). Hanketoimijan ajaman ykkösvaihtoehdon 14 voimalaa on esitetty näkyvin punaisin pistein, kun 12 voimalan pieniä mustia sijointuspisteitä saa etsiä kartasta suurennuslasilla. Ketä tällainen esitystapa palvelee? Eri hankevaihtoehdot tulisi esittää omilla vertailukartoillaan, joihin olisi merkitty myös voimaloiden edellyttämät huoltotiet ja -alueet sekä sähkönsiirtoyhteydet. Nyt hankevaihtojen voimalat ovat irrallisia pisteitä kartalla, ja sähkönsiirtolinja lähtee tyhjästä hankealueen rajalta.

1.2 Arviointimahdollisuuksien parantaminen

Kun arviointiohjelmasta pyydetään mielipiteitä, tulee niillä, joihin hanke vaikuttaa, olla mahdollista jo ohjelmavaiheessa arvioida, missä määrin ennakkolliset selvitykset ovat puutteellisia ja miten niitä tulisi täydentää. Ohjelmavaiheessa tulisi pystyä esittämään hankevaihtoehdot sellaisia vertailuarvoja tai malliarvoja käyttäen, että todennäköinen mittaluokka on hahmotettavissa. Hahmottamista vaikeuttaa myös se, että suuritehoisia teollisia tuulivoima-alueita ei toistaiseksi ole ja mielikuvat vertautuvat olemassa oleviin, ehkä vain yksittäisiin voimaloihin.

Ohjelman kohdassa 3.3. on esitetty hankkeen teknistä kuvausta, mutta eri hankevaihtoehtojen edellyttämiä lukuja ei ole koottu esimerkiksi taulukoksi, joka mahdollistaisi eri hankevaihtoehtojen vertailun. Mikä on kunkin vaihtoehdon ja siihen kuuluvan rakentamisen ja sähkönsiirron vaatima maapinta-ala, tarvittava huoltotiestä ja kiviainesten määrä kokonaisuudessaan verrattuna muihin hankevaihtoehtoihin?

Esimerkiksi kohdassa 3.3.5 kiviaineksen määrästä todetaan, että ”Tarvittavan asennuskentän pinta-ala on noin 5 000–8 000 m² voimalaa kohti turbiinitoimittajasta riippuen.” Arviointiohjelmassa

pitäisi pystyä esittämään lopullinen arvio kokonaismäärästä kutakin hankevaihtoehtoa kohti koko elinkaaren ajalta selkeästi vertailtavissa olevassa muodossa. Taloudellisten vastuiden riittävyys ja riskit, joita voi syntyä omistajuuden muutoksissa, tulee avoimesti selvittää.

3 Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 16 §

4 Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus, 277/2017)

1.3 Toteuttamiseen liittyvät suunnitelmat ja liitännäishankkeet

Tuulipuiston rakentamiseen johtavat valmistelu- ja rakennusvaiheet, elinkaarivaiheet ja purkamiseen liittyvät käytännölliset vaiheet tulee kuvata havainnollisesti. Liitännäishankkeet, kuten sähkönsiirto alueen sisällä ja sen ulkopuolella, sekä teiden ja työmaa-alueiden rakentaminen, tulee kuvata ja selvittää. Valittu sähkönsiirtovaihtoehto tulee olla valmiina. Tulee esittää todellisuuteen perustuvia lukuja hankkeen toteuttamiseen tarvittavien materiaalien ja kuljetusten määrästä, liitännäishankkeiden määrästä, luvituksesta ja sijoittumisesta sekä hankealueella että sen ulkopuolella. Oleellisia tietoja ovat myös rakentamisen vaatima ja kasvillisuuden rajoittamista edellyttävä pinta-ala hankealueen sisä- ja ulkopuolella sekä uusien teiden ja kunnostettavien tai kantavuuden parantamista edellyttävien teiden kilometrimäärä.

Hanketoimijan tulee tehdä selvitys niistä toteuttamiseen liittyvistä suunnitelmista, joista se ei kykene antamaan tai hankkimaan täsmällistä tietoa. Hankkeen teknistä suunnitelmaa, rakennusvaiheita ja vaikutuksia tulisi arvioida riittävällä tarkkuudella, vaikka varsinainen rakennuttaja ei olisi vielä selvillä. Arviointiohjelmassa tulee kuvata, mitkä vaiheet hankesuunnittelua tekevä taho on suunnitellut jättävänsä joko yleispiirteisen kaavan sisällä toteutuvaksi, mitä osaselvityksiä suunnittelussa on varattu jätettäväksi mahdollisen kaavamuuotoskäsittelyn varaan ja mitkä hankkeen oleelliset tiedot tulevat selviämään vasta rakennuslupavaiheessa.

Kaavaehdotukseen mennessä tulisi kyetä määrittämään voimat niiden sijaintitarkkuudella, jotta myös maaperätutkimukset ja mahdolliset massanvaihtojen tarpeet olisivat selvillä.

1.4 Vaikutusarviointi, vyöhykejako ja rajaukset

1.4.1 Vaikutusalueen vyöhykejako Pirkanmaan uuden vaihemaakuntakaavan valmistelu tuulivoiman osalta on käynnissä. Selvitys- ja vaikutusarvioinnissa on konsultoitu maisema-arkkitehteja, jotka ovat arvioineet merkittävien lähimaisemavaikutusten ulottuvan aina seitsemän (7) kilometrin etäisyydelle saakka aiemman viiden (5) kilometrin sijaan. Lisäksi on arvioitu, että risteävät vaikutuskehät eri tuulivoimaloiden näkyvyysalueilla tulevat olemaan aiempaa suurempia ja useampien tuulivoimaloiden näkyvyys lisääntyy ja vaikutusalueet laajenevat. Tarkasteltavien lähialueiden vaikutuskehä ulotetaan 7 kilometriin, seuraava välialuetarkastelu tehdään 7–14 kilometrin etäisyydelle ja kaukoalue 14–25 kilometrin etäisyydelle.

Takakankaan-Pihlajaharjun tuulivoiman vaikutusalueiden tarkastelukehiä tulee tarkistaa vastaavin kriteerein, mikäli alueelle aiotaan toteuttaa suuritehoinen ja kokonaiskorkeudeltaan teollinen energiantuotantoalue: lähietäisyys 0–2 km, lähivaikutusalue 2–7 km ja seuraavat vaikutuskehät 7–14 km ja 14–25 km etäisyyksille. Etäisyyttä lähimpään asutukseen, kulttuuriympäristöön, luontokohteisiin ja maiseman arvokohteisiin tulee kasvattaa.

Hankealue tulee rajata kokonaan pois Natura-alueilta tarvittavine suojavyöhykkeineen. Natura-alueiden suojavyöhykkeet tulee toteuttaa voimaloiden kasvanut koko ja teho huomioiden ja supistaa aluetta näiden läheisyydessä. Huomautamme, että siellä, missä Metsähallitus itse on selvittämässä tuulivoimakaavan edellytyksiä, se on soveltanut kahden (2) km etäisyyksikriteeriä lähimpään asutukseen nähden. Kun Metsähallitus on Takakankaan-Pihlajaharjun alueella keskeisin tuulivoimapuistoaluetta vuokraava taho, pidämme kohtuullisena, että vähintään kahden

kilometrin minimietäisyyttä olisi toteutuva etäisyyskriteeri myös tässä hankkeessa. Nyt hankealue rajautuu suoraan Natura-alueeseen ja jopa sisältää Natura-alueita. Tuulivoimaa ei ole Suomessa rakennettu Natura-alueille.

1.4.2 Hankkeen vaikutusten mallintaminen Havainnekuvien laadun ja erottelukyvyn tulisi vastata silmän näkösyvyyttä ja laajuutta. Ihminen näkee ja kokee ympäröivän maiseman joka puolelta: kokemuksen havainnollistaminen edellyttäisi 360° tai 180–270° havainnekuvia, joissa mallinnetaan myös muiden vireillä olevien tuulivoima-alueiden näkyvyyttä. Havainnekuvia tulisi esittää läheltä asutusta tai virkistysalueita sijaitsevilta voimakkaan vaikutuksen alaisilta vyöhykkeiltä sekä lähialuekuvina että vyöhykekuvina esimerkiksi seitsemän (7) kilometrin etäisyydeltä, joissa voimaloiden koko, massiivisuus ja erot maiseman muihin elementteihin erottuvat selkeästi. Pimeä aika nostaa punaisen ja välikkyvän valon erottuvuutta ja kontrastia: havainnekuvia tulisi laatia eri vuorokauden- ja vuodenaajoilta.

Varovaisuusperiaatetta noudattaen tulee pyrkiä rajoittamaan tuulipuiston aiheuttamia äänihaittoja ulottamalla sallittu sisämeluraja koskemaan myös asutuksen ja vapaa-ajan asuntojen pihapiirejä. Voimaloiden massiivisuus voidaan huomioida sovellettavissa hanke- ja kuntakohtaisissa kriteereissä niin, että kuvasovitteet määrätään tehtäväksi kaikista niistä asuin- ja lomarakennuksista, jotka ovat lähietäisyydellä, jotta voimaloiden vaikutusta niiden välittömässä läheisyydessä olevaan asuinympäristöön voidaan luotettavammin arvioida ja vertailla. Haittavaikutusten ilmeneminen on tunnustettava tosiasiaksi, eikä haittojen ilmenemistä tule verhota psykologiseksi ilmiöksi.

YVA-selostuksessa tuleekin avata, miten hankkeen todennäköiset vaikutusarvioinnit, vaikutukset ja mallinnukset on suhteutettu vastaamaan teholtaan kasvaneita suuria teollisen kokoluokan voimaloita ja miten vaikutuksia vähennetään voimaloiden määrän, sijainnin ja etäisyyksien suhteen.

1.5 Hankkeen aikataulut Hankkeen YVA-vaikutusarvioinnista ja Takakankaan-Pihlajaharjun kaavoitus suunnitelman laadinnasta vastaava taho on sama. Hanke on tarkoitettu luvituksen jälkeen myydä rakennuttajataholle. Hankkeen YVA-arvioinnissa ja MRL:n mukaisessa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kyettävä kuitenkin avaamaan voimaloiden sijoitteluun, rakennusvaiheeseen ja sen liitännäishankkeisiin ja toteutukseen liittyviä oleellisia tietoja, jotta voidaan arvioida myös rakennusaikaiset ja liitännäishankkeiden aiheuttamat vaikutukset.

Katsomme, että hankkeelle esitetty aikataulu ei suurella todennäköisyydellä voi toteutua esitetyn kaltaisena. Arviointiohjelman vaatimattomuutta tai aikataulun epärealistisuutta ei voi perustella sillä, että ohjelmaa luvataan täydentää prosessin kuluessa.

2 kaavoitus ja yhteisvaikutukset

Pirkanmaan pohjoisissa kunnissa on käynnissä tuulivoimamarkkinat ja keskinäinen kilpailu siitä, kuka ehtii ensin. Korkean ja suuritehoisen tuulivoiman keskittyminen pohjoiselle Pirkanmaalle on muuttamassa ympäristöä peruuttamattomasti siten, että Pirkanmaan yhtenäiset pimeät ja hiljaiset alueet ovat katoamassa kokonaan risteävien tuulivoimaloiden vaikuttaessa hyvin laajasti alueelta toiselle. Pimeiden ja hiljaisten alueiden katoamisen voidaan katsoa olevan osa käynnissä olevaa luontokatoa. Tilanne tuulivoimaenergian kehityksen tässä vaiheessa on vaikea ja edellyttää hyvää harkintaa.

2.1 Maakuntakaavan tuulivoima-alueet

Tuulivoimalarakentaminen edellyttää lähtökohtaisesti onnistunutta sijoituspaikkatarkastelua. Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on auttamattomasti vanhentunut tuulivoimaloiden koon kasvun

ja niiden vaikutusten laajentuessa, eikä uusi vaihemaakuntakaava ennätä valmistua hankkeelle arvioidun aikataulun aikana.

Maakuntakaavan 2040 tueksi valmistuneissa suosituksissa 2012 tunnustettiin jo silloisen kokoluokan tuulivoiman dominoiva vaikutus ja todettiin, että paikkatietoanalyysien avulla poissuljetuttujen esteiden selvitys ei ole riittävää, sillä tuulivoimarakentamisen vaikutusten arviointi sisältää myös arvovalintoja. Herkiksi kohteiksi tunnistettiin rantamaisemat, pienipiirteiset kylämaisemat sekä yhtenäiset luonnonympäristökokonaisuudet, voimaloiden lähialueen asutus ja loma-asutus; virkistykseen, matkailuun ja vapaa-aikaan käytettävät alueet ja reitit sekä mahdolliset seudun identiteetin kannalta tärkeät luonto- tai rakennetun ympäristön kohteet ja arkeologisesti arvokkaat kohteet.

On johdonmukaista ja perusteltua, että maakuntakaava 2040:n määräyksiin verrattuna tuulivoimaloiden ja asutuksen välistä vähimmäisetaisyyttä tulee kasvattaa ja vaikutuskehiä, joille tarkastelua tehdään, tulee laajentaa.

2.1.1 Maakuntakaavamerkinnot ja määräykset

Tuulivoimahankealueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyv. 27.3.2017). Kaava- ja hankealue sijoittuu valtaosin maakuntakaavaan maaseutualueelle (M) (s. 48). Osa hankealueesta sijoittuu maakuntakaavan tuulivoima-alueelle (tv1), mutta myös alueen eteläosassa Rengassalon Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella. Kaava-alueen keskellä on tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (I-luokka, Latikkakangas), sekä tutkimusmetsän alueelle sijoittuvat arvokkaat geologiset muodostumat (arvoluokka 4, ge2, arvokas Alkkianvuoren kallioalue sekä ge3, valtakunnallisesti arvokas Alkkianvuoren rantakerrostuma) ja Raatosulkonnevan Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

Edelleen hankealueen länsiosassa on osoitettu kehittämisperiaatemerkinnot luonnon monimuotoisuuden ydinalue, jolla osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa. Sähkönsiirtoreitti sijoittuu luonnon monimuotoisuuden ydinalueelle ja sivuaa Katajalamminkankaan valtakunnallisesti arvokasta moreenimuodostumaa. Siirtoreitti ylittää myös Parkanon melontareitin sekä Kaitojenvesien suojelualueen (S), joka kuuluu myös Natura 2000 -verkostoon (FI0336005).

Maakuntakaavan suojelualuevarauksia, joista hankealueelle osin sijoittuvat Raatosulkonnevan ja Rengassalon Natura-alueet, koskee suojelumääräys: Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Hankealueelle sijoittuvaa Alkkianvuoren valtakunnallisesti arvokasta rantakerrostumaa ja arvokasta kallioaluetta koskee maakuntakaavan suojelumääräys, jonka mukaan aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että geologisten muodostumien sisältämien arvojen säilyminen turvataan.

Hanke-alueen länsiosa on laajalti maakuntakaavassa luonnon monimuotoisuuden ydinaluetta, jolla osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet. Tällä alueella maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Aluetta koskevissa suunnitelmissa ja päätöksissä tulee ottaa huomioon alueen luontoarvot. Kokonaisuutena hankealue ympäristöineen on erämaisia piirteitään säilyttänyt merkittävä luontoarvokohde, jossa Pirkanmaan ja Satakunnan rajan molemmin puolin on useita merkittäviä luonnonsuojelualueita sekä muita tärkeitä monimuotoisuusalueita.

Maakuntakaavan tarkoitus on ohjata maankäyttöä. Vaikka maakuntakaavan tuulivoimatuotannolle osoitettujen alueiden sopivuus perustuu vanhojen voimaloiden – nykyisiä suuritehoisia voimaloita jopa 6 kertaa matalammille – pyyhkäisykorkeuksille, ei ohjausvaikutus näytä käytännössä

toteutuvan edes vanhanaikaisten voimaloiden sijoittamisessa, sillä tuulivoimaloita kaavoitetaan myös muille alueille, esimerkiksi suojelualueille, Natura 2000 -alueille ja niiden läheisyyteen. Kaavoituksen ohjausvaikutus tulisi toimia myös toiseen suuntaan: viranomaisen tuskin hyväksyisi yksityisen luonnonsuojelualueen perustamista esimerkiksi teollisuusalueeksi kaavoitetulle alueelle.

Systeemitason muutos kestävämpään yhteiskuntaan edellyttää, että ekologinen kestävyys huomioidaan kaikessa päätöksenteossa. Luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen turvaaminen edellyttää, että hankkeiden osalta noudatetaan ei luonnon nettohävikkiä -periaatetta.

3 Vaikutukset monimuotoisuuteen

3.1 Todelliset suorat ja välilliset vaikutukset monimuotoisuuteen

YVA-ohjelma esittää hankealueeksi 2 269 hehtaaria. YVA-selvitys maankäyttötarpeesta ja todennäköisen vaikutusalueen ympäristön nykytilasta edellyttää tarkempia tietoa ja kuvausta 7 siitä, missä määrin mitään maankäyttöä tai luontotyyppiä alueella on ja millainen on sen nykytila ja kehitys. Ohjelmavaiheessa tulisi esittää, mihin voimalat on tarkoitus pystyttää ja millä kriteereillä sijainnit on valittu: nyt koko hankealuevalinta vaikuttaa perustuvan pelkälle etäisyydelle asutuksesta.

Tunnistetut ja arvioitavat ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa, edellyttävät aikataulutuksen perusteella enää n. kahden kuukauden työtä. Selvitysten sisältöä ei kuitenkaan ole avattu, osallistumista ei ole mahdollistettu, eikä perusteluista arvioitavien ympäristövaikutusten rajaukselle ei ole esitetty. Kuten ohjelmassakin todetaan (s.17), valtioneuvoston asetuksen mukaan arviointiohjelmassa on 5 esitettävä riittävässä määrin (3§):

6) tiedot ympäristövaikutuksista koskevista laadituista ja suunnitelluista selvityksistä sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytettävistä menetelmistä ja niihin liittyvistä oletuksista;

7) tiedot arviointiohjelman laatijoiden pätevyydestä; sekä

8) suunnitelma arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestämisestä sekä näiden liittymisestä hankkeen suunnitteluun ja arvio arviointiselostuksen valmistumisajankohdasta.

YVA-ohjelmassa olisi jo tullut esittää, miten erilaiset maaperä- ja pohjavesialueet, uhanalaiset luontotyypit, monimuotoisuudelle arvokkaat alueet ja niiden väliset yhteydet sijoittuvat suhteessa voimaloihin ja miten paljon metsä- tai suoalaa todellisuudessa jää hankkeen ja sen liitännäishankkeiden, teiden, työmaa-alueiden ja sähkönsiirtoverkon alle. Edelleen on selvitettävä, millainen kokonaisvaikutus hankkeella on monimuotoisuuteen, hiilivarastoihin ja -nieluihin.

Huoltotiestöllä voi olla välillisiä vaikutuksia ympäristössä lisääntyviin hakkuisiin. Kun hankkeen ympäristövaikutuksia arvioidaan, myös mahdollisesti lisääntyvien hakkuiden vaikutukset ympäröivien metsien monimuotoisuuteen ja hiilinieluihin tulisi arvioida.

Mikäli voimala-alueen huoltotyöt edellyttävät vastaavaa kasvillisuuden raivaamista kuin rakentaminen, ei voida väittää, että alue palautuu metsätalousmaaksi: 35 vuoden ikäisenä puut eivät ole ehtineet vielä edes kasvaa metsäksi. Nykytietämyksen valossa samoille perustuksille ja samoja voimalarakenteita hyväksi käyttäen ei tuulipuistoa voida rakentaa tai uudistaa, sillä rasiuksen kesto lujisuuden suhteen on arvioitu rajalliseksi. Voimaloiden toiminta-ajan kasvattaminen 50 vuoteen merkitsee tällöin uuden metsänpohjan käyttöönottoa tai vähintään perustuksiin saakka ulottuvaa saneerausta tai vaihtoehtoisesti maisemointia ja uusien perustusten ja voimaloiden rakentamista.

Ohjelman kohdassa 14.3.1 todetaan hankkeen metsäalueiden pirstoutumista aiheuttavasta vaikutuksesta harhaanjohtavasti, että syntyvillä avoimilla alueilla olisi myös myönteistä vaikutusta monimuotoisuuteen. Jos tarkastellaan alueen ilmakuvaa, on ilmeistä, että avoimia alueita on alueella erittäin paljon: alueen ilmakuvassa vallitsevina ovat vaaleat hakkuaukot, taimikot ja

turvetuotantoalueet. Sen sijaan tummempia, varttuneen ja vanhan sulkeutuneen metsän kuvioita on alueella vähän.

5 Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 277/2017.

Onkin vähättelemistä todeta, että reunavaikutus ulottuu vain kymmenien metrien matkalle metsäaluetta. Todellisuudessa sulkeutuneessa metsäympäristössä viereen tehtävän aukon tuulettava vaikutus voi ulottua laajalle alueelle ja vaikuttaa elinympäristön kosteusoloihin ja pienilmastoon huomattavalla alueella reunavaikutuksen kautta. Rengassalon Natura-alueen suojeluperusteissa todetaan, että alueella esiintyvän uhanalaisen liito-oravan elinympäristöä on myös suojelualuerajauksen ulkopuolella.

Sähkönsiirtolinjaa on suunniteltu Kaidatvedet - Natura 2000 -alueen yli. Vaihtoehtoista linjausta on selvitettävä Natura-alueen vaikutusten arvioinnin pohjalta siten, että vaikutuksia järven vesilinnustolle voidaan vähentää. Natura-alueen suojeluperusteena ovat myös boreaaliset luonnonmetsät ja puustoiset suot, joihin siirtolinjalla on väistämättä haitallisia vaikutuksia.

Monimuotoisuuden kannalta arvokkaille alueille tulee myös määritellä riittävä suojavyöhyke alueita heikentävän reunavaikutuksen välttämiseksi ja edelleen on selvitettävä ja turvattava alueiden välisten ekologiset yhteydet ja viherkäytävät. Mikäli halutaan varmistaa, ettei tuulivoimahankkeella ole haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, hankkeen todelliset suorat ja välilliset vaikutukset monimuotoisuuteen tulisi uskottavasti arvioida ja kompensoida.

3.2 Luontoselvitysten riittävyys

YVA-ohjelmassa ei ole esitetty edes yleiskuvausta hankealueen luonnonoloista, vaikka suurin osa esitetyistä luontoselvityksistä on toteutettu lähes vuosi sitten (s. 87–88). Selvitysten lähtötiedot on selvitetty jo ennen maastoselvityksiä ja toteutettujen selvitysten menetelmät ovat luonnollisesti tiedossa. Siten tuntuu tarkoitukselliselta, että edes luontoselvityksien menetelmiä ei ole kuvattu.

Kun luontoselvitysten menetelmiä ei ole kuvattu, ei niiden riittävyyttäkään voida arvioida, eikä osallistaminen suunnitelmiin toteudu YVA-lain tarkoittamalla tavalla: arviointiohjelman ollessa vireillä kansalaisilla pitäisi olla mahdollisuus esittää kantansa hankkeen aiheuttamien vaikutusten selvitystarpeista ja siitä, ovatko YVA-ohjelmassa esitetyt arviointisuunnitelmat riittäviä.

3.3 Vaikutukset Natura-alueisiin ja luontokohteisiin

Suomessa ei ole tehty tuulivoimaloita luonnonsuojelualueille, Natura-alueille eikä pohjavesialueille. Luonnonsuojelulaki sekä luonto- ja lintudirektiivi voivat tulla sovellettavaksi myös suojelualueiden ulkopuolella.

Luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentin (22.12.2009/1587) mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset.

Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. LSL 64 a §:n (19.12.2014/1259) mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Euroopan komission tuulivoimaa ja luontolainsäädäntöä koskevassa ohjeessa todetaan, että hankkeen vaikutusarviointiin on sisällytettävä:

- kaikki Natura 2000 -alueet suunnitelman tai hankkeen todennäköisellä vaikutusalueella; hankkeen tai suunnitelman ympäristössä (tai lähietäisyydellä) sijaitsevat Natura 2000 -alueet, joihin hankkeen toimet tai näkökohdat voivat välillisesti vaikuttaa. Tyypillisiä tuulivoimalakokonaisuuksiin liittyviä esimerkkejä ovat yhdysteiden rakentaminen ja olemassaolo sekä kosteikkojen tai turvemaiden kuivattaminen tuulivoimaloiden rakentamiseksi;
- hankkeen tai suunnitelman ympäristössä (tai lähietäisyydellä) olevat Natura 2000 -alueet, joiden eläimistö voi siirtyä hankealueelle ja sitten kuolla tai kärsiä muista vaikutuksista (esim. ruokinta-alueiden tai elinpiirin menetyksestä);
- Natura 2000 -alueet, joiden kytkeytyneisyyteen tai ekologiseen jatkumoon hanke voi vaikuttaa.

3.3.1 Alkkianvuori ja Raatosulkonnevan Natura-alue (FI0336007)

Hanke-alueelle sijoittuva Alkkianvuori on todettu luontoarvoiltaan merkittäväksi geologiseksi kohteeksi eri yhteyksissä ja kohteella on jopa kansainvälistä merkitystä ja tunnettuutta. Vuonna 2017 Alkkianvuoren alue valittiin yhdeksi 100 vuotta täyttäneen Suomen sadasta luontohelmestä. Lauhavuori-Hämeen kangas Regionin erilliskohteena alue sai vuonna 2020 virallisen statuksen UNESCO Global Geopark -verkostossa. Alkkianvuori muinaisrantoineen on kohde, jossa Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geoparkin läpileikkaava teema maapallolla tapahtuneesta geodiversiteettikehityksestä ja muutoksesta "Muinaisvuoristosta suomaaksi" näkyy konkreettisesti jääkauden jälkeisinä muodostelmina, pohjavesivaikutteisena rannesuona ja lähteikköinä. Alueen vanhimmat kivet ovat säilyneet 1900 miljoonaa vuotta, mutta nyt kiireellisellä, muutaman vuoden hätäisellä suunnittelulla alueen luonnetta ollaan peruuttamattomasti muuttamassa pitkälle tulevaisuuteen.

Alkkian tutkimusmetsähistoria tekee Alkkianvuoresta ympäristöineen myös merkittävän luontokasvatuskohteen. Alkkia retkeilyreitteineen on koko Hämeen kangas-Lauhavuori alueella kohdeverkoston tärkeä teemakohde, jonka kävijämäärät ovat muutamassa vuodessa kolminkertaistuneet. Kohteen aluetaloudellinen ja sosiaalinen merkitys onkin suuri. Alue on juuri saanut valtionrahoitusta retkeilyinfran kehittämiseksi ja alueen lähiasukkailla on sekä luontomatkailuun että retkeilyyn liittyviä kehityshankkeita työn alla.

Mikäli suunniteltu teollinen energiantuotantoalue toteutuu, se samalla muuttaa merkittävästi maisemaa, näkymiä sekä alueen luonnetta luontokohteena ja tekee tyhjäksi vuosien kehittämistyön, jota alueella on tehty mittavan hankerahoituksen, valtavan työmäärän ja 10 vapaaehtoistyön avulla. Teollisen suuritehoisen tuulivoiman ja merkittävän luontomatkailukohteen menestyminen ja sen suotuisa kehittäminen ja houkuttelevuus eivät ole mahdollisia toteutua rinnakkain.

Alkkianvuoren rinteessä sijaitseva Raatosulkonneva on pohjavesivaikutteinen rannesuo. Raatosulkonnevan Natura 2000 -alueen suojeluperusteena ovat luontotyytit keidassuot, letot, boreaaliset luonnonmetsät ja puustoiset suot. Suojelun tavoitteena on, että alueella vallitsevien luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.

3.3.2 Rengassalon Natura-alue (FI0336003)

Ohjelman kohdassa 17.2.1 (s. 95) todetaan, että "Tuulivoimahanke ei muuta luontodirektiivin perusteella muodostettujen Natura 2000 -alueiden (SAC-alueet) vesioloja, eikä sillä ole vaikutusta näiden alueiden suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin." Väitettä ei perustella, eikä sen tueksi esitetä esimerkiksi Natura-alueiden valuma-alue tarkastelua, jossa olisi osoitettu kartalla valuma-alueelle sijoittuva tie-, sähkölinja-, voimala- ja huoltoaluerakentaminen.

Rengassalon Natura-alue sijoittuu osin jopa hankealueelle, sillä aluevaraus on hieman laajempi kuin toteutunut, maastokartassa esitetty suojelualue. Hankealue ympäröi jo perustettua

suojelualuetta koillis- ja luoteisrajalta. Reunavaikutus ulottuu tällöin laajalle alueen jo perustetun suojelualueen sisään. Erityisen vahingollista reunavaikutus on Rengassalolle, sillä alueella on sulkeutunutta vanhaa metsää. Vanhat metsät ja puustoiset korvet ovat luontotyyppinä uhanalaisia.

Rengassalon Natura-alue on suojeluperusteiden mukaan "erittäin edustava vanhojen metsien suojelualue. Metsä on pääosin sekametsää, jossa valtapuuna on paikoin mänty, paikoin kuusi. Myös suuria lehtipuita (koivuja ja haapoja) on jonkin verran. Varsinkin alueen keskiosassa oleva Puukkokangas on erityisen edustavaa aluetta vanhoine kuusineen, haapoineen ja raitoineen. Alueella on myös kosteita korpinotkemia ja pohjoisitäoissa rämeäalue. Erittäin edustava vanhojen metsien alue, mitä osoittaa mm. aarniometsiä indikoivien jäkälälajien runsaus (16 lajia). Linnustollisessa mielessä hyvin tärkeä alue kolopesijöille, sillä suurissa männyissä on silmiinpistävän paljon koloja. Ritaojan varsi on tärkeä ruokailualue liito-oravalle, jonka elinalue jää nykyisen suojelualueen ulkopuolelle. Rajauksen ulkopuoliset hakkuut ja ojitukset saattavat vaikuttaa alueen luonnontilaan heikentävästi."

Ohjelmassa tulisi toteuttaa lain edellyttämä Natura-arviointi, jossa selvitetään uskottavalla tavalla, millä tavoin hanke heikentää Rengassalon Natura-alueen luontotyyppejä tai suojeluperusteena olevia lajeja. Luontotyyppi heikentyy, kun sen pinta-ala supistuu tai sille ominaisten lajien kannalta tarpeellinen ekosysteemin rakenne ja toimivuus huonontuvat. Heikentyminen on luontotyypin tai lajin elinympäristön fyysistä rappeutumista. Lajin kohdalla se voi olla myös lajin yksilöihin kohdistuvaa häiriövaikutusta.

3.3.3 Uhanalaiset luontotyypit, vesitalous ja pohjavesi

Hankealueella ja alueelle kulkevien teiden välittömässä läheisyydessä on Parkanon kaupungin tärkein pohjavesialue ja arvokas harjualue. Hankkeessa on suunniteltu alueelle ja sen välittömään läheisyyteen pohjavesivaikutuksia aiheuttavaa maa-ainesten ottoa hankkeen tarkoituksiin. Myös liikenteen kasvulla sekä teiden rakentamisella ja vahvistamisella voi olla haitallisia vaikutuksia herkkään pohjavesialueeseen.

Parkanossa on tiedossa tapauksia, joissa kiviainesten otto on jatkunut pohjavesipinnan alapuolelle siitä huolimatta, että tämä on kiellettyä. Pohjaveden läheisyys on helposti nähtävissä Alkkianvuoren lähteiköissä, mutta myös hankealueen muista osista virtaavia pohjavesiä ja lähteitä käytetään edelleen talousvetenä. Pohjavesien pilaamiskiello on ehdoton ja huomautamme, että pohjavesialueille ei ole missään myönnetty tuulivoimaloiden perustamislupia. Pohjaveden suotumisalueella ei ole mahdollista myöskään tehdä uudisojituksia eikä toimia, joissa pohjaveden virtaus häiriintyy tai muuttuu. Huomautamme lisäksi, että kaikki pohjavesi on suojeltua, ei yksinomaan sellaiset alueet, jotka on rajattu niiltä saatavissa olevan talouskäyttöveden mukaan.

Kaikki suotyyppimme ovat uhanalaisia ja tällä alueella korkean ojitusasteen vuoksi jäljellä olevat ojittamattomat suoalat ovat arvokkaampia kuin alueilla, joilla ojitusaste on matalampi. Hankkeen toteutuessa voimalat, huoltotiet, kaapelointi ja sähkölinjaukset tulisikin sijoittaa siten, etteivät ne sijoitu ojittamattomille suoalueille tai niiden läheisyyteen niin, että soiden vesitalous häiriintyy. Luonnollista vedenvirtausta estäviä rakenteita tulisi välttää ja tierummut tulee mitoittaa niin, ettei nousuesteitä synny.

Ohjelman sivulla (s. 103) todetaan, että hankealue sijoittuu kahdelle pohjavesialueelle. Edelleen kerrotaan, että suunniteltuja voimaloita tai sähkönsiirtoreittejä ei sijoitu luokitelluille pohjavesialueille, mutta ei kuitenkaan esitetä kartalla, kuinka huoltotiet ja -alueet tai muut vedenkulkua estävät rakenteet sijoittuvat. Edelleen todetaan, että hankealueelle on merkitty vesikuoppia, jotka todellisuudessa voivat olla lähteitä, sekä lampia, jotka voivat olla pohjavesisysteemiä ja luonnontilaisia vesilakikohteita.

Ohjelmassa kuvataan (s. 101) hankealueella sijaitseva Latikkaharjun pohjavesialue, jolla oleva Latikkalampi on oletettavasti pohjavesisyötteinen lampi. Lammen ympäristö on merkitty metsälakikohteeksi (suoelinympäristöt). Lampi itsessään on alle hehtaarin kokoinen. Jos lampi on myös luonnontilainen, täyttää se vesilain 2 luvun 11 § kriteerit ja sen luonnontilan vaarantaminen on vesilain nojalla kielletty. Jos alueella esiintyy luonnontilaisia lähteitä, lähteikköjä tai tihkupintoja, ovat myös ne vesilailla suojeltuja.

Ohjelmassa ei kuitenkaan esitetä, kuinka hankerakentaminen sijoittuu näihin vesilain suojaamiin kohteisiin nähden eri toteutusvaihtoehdoissa tai kuinka haitalliset vaikutukset vältetään.

3.4 Vaikutukset lajistoon

YVA-selostukseen tulee selvittää, millaisia suoria ja epäsuoria vaikutuksia hankkeella on alueella esiintyvälle lajistolle, erityisesti linnuille ja lepakoille. Euroopan komission ohjeessa tuulivoiman rakentamiselle todetaan, että voimaloiden suunnittelun strategisen suunnittelun apuna voidaan käyttää esimerkiksi lintujen ja lepakoiden osalta herkkyysskartoitusta, jossa arvioidaan lajiston käyttämät alueet ja kulkureitit, sekä arvioidaan niiden häiriöherkkyyttä.

Kuva: Euroopan komission ohje tuulivoimahankkeisiin ja luontolainsäädäntöön liittyen.

Esimerkiksi lepakoiden osalta myllyjen sijoittamisella voidaan vaikuttaa merkittävästi lajistolle aiheutuviin vaikutuksiin: "On ensiarvoisen tärkeää tietää perinpohjaisesti, missä lepakoiden 8 nukkumisaikat sijaitsevat, miten lepakot niitä käyttävät ja miten ne lentävät tuulivoimalakokonaisuuden koko vaikutusalueella, jotta turbiinit voidaan sijoittaa parhaalla mahdollisella tavalla ja jotta niiden vaikutuksia voidaan tosiasiallisesti minimoida." Vaikutuksia lepakoihin voidaan mahdollisesti vähentää myös rakentamisen ja turbiinien käytön ajoittamisella.

Voimaloiden värityksellä on todennäköisesti vaikutusta siihen, miten eri eläimet voimalat havaitsevat (kts. 4.3.1 Linnut). Suunnitteluvaiheessa tulisi selvittää olemassa olevan tutkimustiedon perusteella, millainen väritys olisi eläimille, kuten linnuille ja lepakoille, vähiten haitallista ja toteuttaa voimala tämän tiedon pohjalta.

Ohjelmassa on arvioitava, mitkä hankkeet suorat ja välilliset vaikutukset ovat tämän alueen lajistolle ja luontotyypeille, sekä ekologisille yhteyksille tämän ja muiden monimuotoisuudelle merkittävien elinympäristöjen välillä.

Vaikka muiden lajien kuin lintujen ja lepakoiden osalta tutkimustietoa on vähemmän, vaikutuksia myös muuhun lajistoon tulisi arvioida. Esimerkiksi "Łopucki ym. (2017) ovat 9 havainneet sekä metsäkauriin että rusakon (*Lepus europaeus*) välttävän tuulivoimapuiston keskiosia. Lisäksi he havaitsivat näiden lajien käyttävän elinympäristöään harvemmin; tämä vaikutus oli mitattavissa 700 metrin etäisyydellä. Nämä lajit turvautuvat kuuloaistiinsa

6 Euroopan komissio 2020: Tuulivoimahankkeita ja EU:n luontolainsäädäntöä koskeva ohjeasiakirja. Komission ilmoitus. s. 113

7 emt. s. 114

8emt. s. 137–138.

9 Euroopan komissio 2020: Tuulivoimahankkeita ja EU:n luontolainsäädäntöä koskeva ohjeasiakirja. Komission ilmoitus. s. 157

havaitakseen saalistajat, ja niiden tapauksessa siirtyminen voi johtua niiden heikentyneestä kyvystä havaita saalistajia".

Viittaamme tässä yhteydessä Metsähallituksen Metsäpeura LIFE (2016–2023) hankkeeseen, jonka keskeisimpänä tavoitteena on palauttaa laji sen alkuperäisille esiintymisalueille eteläiselle Suomenselälle. Palautuskohteiksi on valittu Lauhanvuoren ja Seitsemisen kansallispuistot, joihin metsäpeuroja vapautetaan. Totutustarhauksesta on vapautettu joitakin kymmeniä peuroja, ja vapautettujen peurakantojen yhdistymistä odotetaan. Ekologisten yhteyksien säilyminen on tärkeää myös metsäpeurakannan elpymiselle.

YVA-ohjelmassa tulisi esittää, millaisia vaikutuksia lajistoon hankkeella on ja kuinka näitä vaikutuksia voidaan lieventää. Esimerkiksi “kulkuteiden käytön rajoittaminen näyttää olevan 10 hyödyllinen keino ehkäistä tai vähentää tieliikenteen aiheuttamia pienten nisäkkäiden, matelijoiden ja sammakkoeläinten kuolemia. Kulkuteitä voidaan myös kaventaa, koska huoltotoimia varten ei tarvita tavanomaista tieleveyttä”.

3.3.1 Linnut

Erityisesti paikkalinnuiksi tunnettujen lajien kohdalla selvityksessä tulisi huomioida, että linnut pysyttelevät reviirillään vuoden ympäri ja talviaikaan lajin liikkuminen voi erota merkittävästi pesinnän aikaisesta liikkumisesta ja ravinnonhausta. Käytännössä todellisten vaikutusten arviointi edellyttää siten huomattavasti pidempää, jopa 24 kuukauden kuukauttaisia kartoituksia: 11 “Esimerkiksi sääolosuhteiden ja ruoan saatavuuden kaltaisten tekijöiden, joiden tiedetään vaikuttavan voimakkaasti erittäin liikkuvien lajien, kuten merilintujen, runsauteen, vaihtelun huomioon ottamiseksi voi olla tarpeen tehdä kuukausittaisia lähtötilannekartoituksia yhtäjaksoisesti 24 kuukauden ajan.

Paikallaan pysyvien lajien tai luontotyyppien, jotka eivät ole kovin dynaamisia, kohdalla lähtötilannekartoitukset yhden 12 kuukauden jakson aikana voivat riittää kattamaan kausivaihtelun. Joka tapauksessa tuulivoimahankkeen aikatauluissa on otettava huomioon tarve kerätä tietoja lähtötilanteesta riittävän pitkän ajan kuluessa, ja tietojen on katettava tarvittaessa käyttäytymisen kausittaiset näkökohdat (lisääntyminen, muuttoliike, talvehtiminen)”. Lisäksi seuranta tulisi jatkaa myös hankkeen toteuttamisen jälkeen osana ympäristövaikutusten arviointia. Ranskassa selvitettiin tuulivoimahankkeen vaikutuksia 12 maakotkapopulaatioon seuraamalla kahta yksilöä GPS-seurantalaitteella vuosina 2014–2015 (lähtötilanne) sekä vuosina 2016–2017 (tuulivoimapuistojen rakentamisen jälkeen). Tutkimuksen tulokset olivat ristiriidassa vaikutustenarviointien päätelmien kanssa: siinä havaittiin, että linnut lakkasivat käyttämästä suurta osaa kyseisestä elinympäristöstä sen jälkeen, kun kaksi tuulivoimapuistoa rakennettiin keskelle niiden saalistusaluetta.

10 emt. s. 158.

11 Euroopan komissio 2020: Tuulivoimahankkeita ja EU:n luontolainsäädäntöä koskeva ohjeasiakirja. Komission ilmoitus. s. 93.

12 emt. s. 148.

Joissakin hankkeissa elinympäristöjen hallintatoimenpiteillä on pyritty pienentämään linnuille aiheutuvaa törmäysriskiä. Tyypillisesti niissä on pyritty vähentämään saaliin saatavuutta 13 soveltamalla hoito-ohjelmaa (sijainti ja ajoittaminen) sekä luomaan uusia tai parantamaan entisiä elinympäristöjä lintujen houkuttelemiseksi pois turbiinien läheisyydestä. YVA-ohjelmassa tulee arvioida mahdollisia vaihtoehtoja ja esittää, miten hankkeen haitallisia vaikutuksia lajistolle vähennetään tai kompensoidaan.

YVA-ohjelmassa mainitaan, että pöllöjä on kartoitettu alueella kevättalvella 2021.

Kartoitusmenetelmiä ei ole kuitenkaan kuvattu tarkemmin, joten on mahdotonta arvioida, ovatko selvitykset riittäviä. On esimerkiksi melko epätodennäköistä, että vain muutaman käyntikerran

kartoituksella pystyttäisiin luotettavasti selvittämään koko 2300 hehtaarin hankealueen ja sen ympäristön pöllöt. Vaikutukset on selvitettävä uskottavalla tavalla.

Tuulivoiman vaikutuksia riekkoihin on selvitetty Norjassa vuonna 2014 toteutetussa 14 tutkimushankkeessa. Visuaaliset muutokset vähensivät riekon (*Lagopus lagopus*) kuolleisuutta – riekko on yksi niistä lajeista, joita puistossa löydetään eniten kuolleen turbiinien alapuolelta. Aiempien tutkimusten perusteella tiedetään, että metsäkanalajit, kuten riekko, törmäävät usein tornirakenteisiin. YVA-ohjelmassa on selvitettävä kanalintujen 15 esiintyminen alueella, arvioitava vaikutukset ja esitettävä toimenpiteet, joilla näitä vaikutuksia aiotaan vähentää.

Lintujen muutonaikaisten reittien ja levähdysalueiden osalta tulee selvittää, kuinka suuri määrä kurkia muuttaa syksyllä hankealuetta sivuten ja kuinka vaihtelevat sääolot vaikuttavat reitteihin. Lisäksi tulisi arvioida, mikä on hankealueen sijainnin vaikutus vesilintuihin, hanhiin ja kahlaajiin.

MAALI-alueen lajiston osalta tulisi selvittää, mitkä MAALI-alueen lajit ovat häiriöherkkiä niin, että ne häiriintyvät voimaloiden valoista ja välkevaikutuksesta ja millä etäisyydellä voimaloista häiriö on todennäköistä. Alkkianvuoren ja lähialueen soilla esiintyvä, Pohjois-Pirkanmaalla esiintymisalueensa etelärajoilla esiintyvä valtakunnallisesti vaarantunut (VU) riekko, on herkkä tämän tyyppisille elinympäristössä tapahtuville muutoksille.

4 Osallistaminen

Tuulivoimahankkeissa vuorovaikutus osallisten kanssa on olennaista koko YVA-prosessin ajan. On tärkeää antaa osallisille riittävästi tietoa suunniteltavasta tuulivoimarakentamisesta jo hankkeen alkuvaiheessa. Vaikutusten arvioinnin tarkoituksena on vaikutusten selvittämisen lisäksi tarjota kansalaisille ja muille osallisille mahdollisuus osallistua suunnittelu- ja valmisteluvaiheisiin ja saada tietoa tulevista muutoksista. Hyvä vuorovaikutus ja tiedotus ei toteudu yksinomaan kuulemismenettelyllä ja siihen sidotuilla tiedotustilaisuuksilla.

15 emt. s. 135. 14 emt. s. 90. 13 emt. s. 155.

4.1 Tiedottaminen ja vuorovaikutus

Parkanon kaupungissa ei ole käyty yleiskeskustelua niistä kriteereistä, joilla suuritehoiseen ja mittavaan teolliseen kokoon kasvaneiden tuulivoimaloiden rakentaminen olisi mahdollista ja yleisesti hyväksyttyä. Pirkanmaan tuulivoimavaihe maakuntakaavauudistus taustaselvityksineen ei ennätä valmiiksi tähän prosessiin.

Parkanossa tuulivoiman osayleiskaavoitus tukeutuu esiselvitykseen, jonka perustana on tekninen paikkatietoanalyysi. Tekninen esiselvitysmateriaali oli laadittu ympäristöministeriölle laaditun hanketukihakemuksen tueksi. Tämä esiselvitys perusteena käytetään ohituskaistaa, jolla on ohitettu paikkakunnan ja sen asukkaiden kanssa käytävä arvokeskustelu, kriteereistä sopiminen ja avoin vuorovaikutus. Kaupunki pyrkii määriteltävästi etenemään kaavoituksessa ollen itse organisaationa hanketta edistävän osakeyhtiön Parkanon Tuuli Oy:n omistajajäsen ja samalla se omassa valmistelussaan edistää virkamiesten tuella tuulivoimarakentamista. Valmistelu tapahtuu hyvin suppeassa piirissä, jossa niin valmistelu, hankesuunnitelma kuin kaavoituskin on samoissa käsissä.

Erityisesti tällaisessa tilanteessa arvokeskustelu ja kriteereistä sekä reunaehdoista sopiminen olisi välttämätöntä ennen kuin hankkeiden viriämistä tuetaan ja viedään hankekohtaiseen prosessiin. YVA-prosessissa vuorovaikutuksella ja kuulemisella tulisi kerätä paikallistietoa hankkeen sosiaalisista ja muista vaikutuksista. Tiedottamisen, vuorovaikutuksen ja osallistamisen muotoja tulee määriteltävästi parantaa.

4.2 Kuntien ja hanketoimijoiden tiedotusvastuu

Osallistamisen ja tiedonsaannin varmistamiseksi kaupunkien ja kuntien tulee omilla verkkosivuillaan ryhmitellä tuulivoimarakentamiseen kuuluva informaatio näkyvästi siten, että ne löytyvät helposti ja linkit mahdollisten muiden sivujen ja asiakirjojen välillä toimivat. Tiedon tulisi olla omaksuttavaa ja havainnollista, esimerkiksi karttamateriaalit olisi syytä julkaista riittävän yksityiskohtaisina sekä karttalinkkinä paikkatietosovelluksiin.

Parkanon kaupungin etusivulla ei ole suoraa linkkiä hankesivulle. Jos kaupungin uutissivun löytää, sivun alareunasta löytyy tuulivoimahankkeen kuulutus. Viranomaisen YVA-sivustolle ei johdeta kertaakaan, mutta hanketoimijan asukaskysely nostetaan somesivulla esiin. Tiedottamiskäytäntö ihmetyttää paikallisia. Onko tarkoitus, että palaute johdetaan yksin hanketoimijalle ja päästään siten kiusallisesta osallistamisesta helpolla asukaskyselyllä, kun viranomaisellekaan ei kerry sanottavaa?

Hankevastaavan tulisi vastata myös vuorovaikutteisuudesta, sillä YVA-prosessi vaiheineen on vaikutusalueen ihmisille useimmiten vieras, ja ilman todellista vuorovaikutusta mielipiteet ja huolenaiheet päätyvät nettiadresseihin, mielipidepalstoille ja sosiaalisen median ryhmiin, kuten on käynyt myös tässä hankkeessa. Toisaalta hanketoimija on pyrkinyt ohjaamaan palautetta myös suoraan omaan käyttöön asukaskyselyllä, mikä vielä sekoittaa ymmärrystä siitä, mihin ja kenen käsittelemään palautteeseen olisi hyvä ottaa osaa.

Allekirjoittaneet ovat mielipiteessään Takakankaan-Pihlajaharjun tuulivoimayleiskaavan OAS:sta avanneet osallistamisen ongelmia vielä tarkemmin ja esittäneet parannusehdotuksia. Odotamme, että osallistamista parannetaan YVA-lain hengen ja säädösten toteuttamiseksi.

5 Yhteenveto

Yhteenvetona toteamme, että ilmastotyötä ei tule tehdä monimuotoisuuden kustannuksella, vaan hankkeiden toteuttamisessa tulee noudattaa ei luonnon nettohävikkiä -periaatetta. Taustatiedot ja suunnitelmat tulisi esittää riittävällä tarkkuudella, jotta niiden vaikutuksia voidaan arvioida. Hankkeiden todelliset suorat ja välilliset vaikutukset on selvitettävä ja esitettävä selkeästi. Pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton. Muiden hankkeiden yhteisvaikutusten huomioimiseksi kokonaiskuvaa tulisi selkeyttää ja osallistamista olisi kehitettävä avoimemmaksi siten, että jokaisella olisi mahdollista saada tietoa hankkeesta ja sen vaikutuksista.

Pidämme hankkeelle laadittua aikataulua epärealistisena ja todennäköisenä, että kiire johtaa myös siihen, että olennaisia osia hankkeen ratkaisuihin liittyvien tietojen saatavuudesta siirtyy rakennuslupa- tai kaavamuutosvaiheisiin, mikä ei ole ympäristövaikutusarvioinnin suhteen hyväksyttävää. Tuulivoiman tehojen ja voimakorkeuksien kasvun myötä on syntynyt tarve laatia uuteen tilanteeseen soveltuvampia rakentamisen kriteerejä, etenkin kun maakuntakaavoituksen päivitys tuulivoiman osalta on kesken.

Kannanottonamme toteamme, että YVA-ohjelmaa on tarkennettava keskeisin osin edellä esitettyjen näkökulmien pohjalta.

Mielipide 22: Kyseinen tuulivoimahanke tulee merkittävästi ja pysyvästi heikentämään ko. alueen itä- ja pohjoispuolen kylien (Luomankylä, Vatajankylä) asuinviihtyisyyttä ja siellä olevien asuin- ja lomakiinteistöjen arvoa. Vain parin kilometrin etäisyydelle tulevat myllyt lentovaloiineen pilaavat sekä visuaalista että äänimaisemaa. Itse hankealueella luonto pirstaloituu ja entisestä metsästä tulee myllyjen, huoltoteiden ja apurakennusten puoliteollinen tilkkutäkki. Alkkianvuoren alue ei tämän jälkeen ole vetovoimainen matkailu ja virkistyskohteena.

Arviointiohjelmassa käytetyllä menettelyllä (Imperial magtriisi?) nämä menetettävät arvot saadaan varmasta näyttämään vähäisiltä , kun niitä ei koske matriisin painottama tiukka lainsäädäntö, yhteiskunnallinen merkitys on vain paikallinen (lähikylät) ja maisemavaikutusten arviointikin on

lopulta vain Sitowisen konsultin oma subjektiivinen verbaali arvio (ainakin YVA ohjelman tekstin mukaan) Hän tuskin kokee asiaa yhtä vahvasti kuin alueen naapurissa asuvat ja siellä kiinteistöjä omistavat ja tuskin panee sille kunnon hintalappua. Lähiseudun asukkainen kokemus haitta ja menetys ei tule tällä menetelmällä saamaan sille kuuluvaa painoarvoa. Haitan suuruuden ja sen rahallisen arvon pitäisi perustua asukkaiden ja kiinteistön omistajien omaan arvioon.

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 tuulivoima alueeksi on merkitty jonkin verran nyt tarkasteltavaa hankealuetta pienempi ja osin enemmän lännessä sijaitseva alue. Jostain syystä nyt kuitenkin tarkastellaan annettuna asiana hiukan erimuotoista aluetta, joka on isompi ja enemmän idässä ja ”vaihtoehtoina” on vain 0, 12 tai 14 myllyä tuolle alueelle. Pitäisi ottaa vaihtoehtotarkasteluksi se, että kaikki myllyt sijoitetaan Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitetulle alueelle. Se saattaisi hiukan pienentää haittoja lähikylille ja Alkkianvuoren luontoalueelle.

Vatajankylän (alkuperäinen mutta nyt pääosin kesä-)asukas

Mielipide 23: Alkkia on harvoja, vielä jäljellä olevia hiljaisia alueita, jonne voimme viedä kotimaisia ja erityisesti ulkomaisia asiakkaitamme ja vieraitamme nauttimaan luonnon rauhasta. Kourajärven savusaunan löylyt, ym. Alkkia on harvoja, vielä jäljellä olevia hiljaisia alueita, jonne voimme viedä kotimaisia ja erityisesti ulkomaisia asiakkaitamme ja vieraitamme nauttimaan luonnon rauhasta. Kourajärven savusaunan löylyt, ympäristön hiljaisuus ja syys öiden pimeys ovat jättäneet ikimuistoisia muistijälkiä ympäri maailmaa tulleisiin suurkaupunkien asukkaisiin. Monissa maailman matkailukohteissa jo käyneet vieraamme ovat ylistäneet paikan ainutlaatuisuutta. Alkkian alueen historian, tarinoiden, luonnon ja hiljaisuuden takia tämä on Parkanon paras ja monipuolisin matkailukohde. Kaavailtu tuulivoimalakeskittymä tulisi toteutuessaan ehdottomasti tuhoamaan tämän ainutlaatuisen matkailukohteen.

Alkkianvuori on Parkanon korkein kohta. Jos sen etelärinteelle nousee 300 m korkea tuulivoimala, se pilaa maiseman todella kauas ja sen välkevalot häiritsevät isoa aluetta. Myös muut kaavailun tuulivoimalakeskittymän 300 metrin korkuiset yksiköt tulevat vaikuttamaan maisemaan negatiivisesti.

Alkkianvuori on erittäin suosittu retkeily-, sienestys- ja marjastusalue. Sekä Parkanon että Karvian asukkaat käyvät vuosittain poimimassa mustikkansa Alkkiasta, sillä huonoinakin vuosina täältä saa satoa. Tällä alueella liikkuu paljon väkeä ympäri vuoden. Miten heidän mahdollisuutensa nauttia luonnon rauhasta otetaan huomioon?

Matkailualan yritystoiminnalle tuulivoimaloiden rakentaminen olisi huomattavan suuri takaisku. Japanilaiset turistit ovat kiinnostuneita näiden metsien matsutakesienistä ja hiljaisuudesta. Italialaisia houkuttelevat runsaat herkkutattisadot. Luontoympäristön hiljaisuus tuo oman lisänsä elämykseen. Ilman sitä tuskin tulee maksavia asiakkaita. Humisevat ja välkkyvät tuulivoimalat eivät ole omiaan lisäämään luonnon vetovoimaa.

Lisäksi emme voi tietää, mitä ihmiset tulevat seuraavien 50 vuoden aikana arvostamaan ja tarvitsemaan. Ehkä se on entistä kiireisemmän ja stressaavamman elämäntavan vastapainoksi luonnonrauhaa ja hiljaisuutta. Tämän tuulivoimalakeskittymän rakentamisella hävitämme mahdollisuuden tarjota vieraillemme, asiakkaillemme ja itsellemme stressitön kohde, jossa luonnon terveyttä edistävät ominaisuudet pääsevät vaikuttamaan,

Jo nyt on näkyvissä heikkoja signaaleja siitä, että matkailun trendit tulevat muuttumaan. Maailman ruuhkaiset metropolit on jo koluttu ja etsitään uusia, uniikkeja kohteita, sellaisia kuin esim. Alkkian kylä ja sen ympäristön metsät ja pikkujärvet. Tällaiset miljööt kiinnostavat jo nyt maksukykyisimpiä asiakkaita.

Mielestämme yritystoiminnan mahdollisuuksia ja Geopark-statusen tuomaa mainosarvoa ei ole otettu tarpeeksi huomioon, kun on mietitty tuulivoimaloiden sijoittamista tälle alueelle. Luonto- ja kulttuurihistorialliseen matkailuun sopivaa infraa on Alkkian alueella jo huomattavan paljon. Viimeisimpänä valmistui vuonna 2020 Turun yliopiston, Etelä-Suomen Pro Agrian ja Lauhanvuori Hämeen kangas Geoparkin yhteistyönä toteuttama Alkkian kulttuuriympäristöpolku. Sen valmisteluvaiheessa alueella vieraili Turun yliopiston opettajia ja kymmeniä opiskelijoita. Oli mielenkiintoista seurata, miten positiivisesti yllättyneitä he olivat työstään ja miten innokkaasti he tutustuivat Alkkiaan ja sotavankilan historiaan. Tämä kokemus entisestään vahvisti näkemystä Alkkian arvosta matkailukohteena. Vastikään valtioneuvosto on myöntänyt erillismäärärahan Alkkianvuoren luontopolun ja sen rakenteiden kunnostamiseen ja matkailukohteen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Kunnostustoimet on tarkoitus toteuttaa Parkanon ja Karvian yhteistoimena. Voimalahanke tulisi heikentämään myös näitä panostuksia.

Yritystoimintani matkailualan yrittäjänä painottuu hyvin paljon juuri Alkkian alueelle ja siksi katson, että nyt esitetty hanke tulee haittaamaan merkittäväällä tavalla elinkeinotoimintaani. Sama koskee myös muita alueella toimivia luontomatkailuyrittäjiä.

Mielipide 24, Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys:

Yleistä

Parkanossa Takakangas-Pihlajaharju-hankealueelle suunnitellaan 12–14 tuulivoimalan aluetta. Hankealueen koko on 2 269 hehtaaria. Hankealue sijaitsee n. 10 kilometriä Parkanon keskustan luoteispuolella. Tuulivoimaloiden yksikköteho olisi 8–10 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus olisi enintään 300 metriä. Arvioitavina vaihtoehtoina ovat 14 ja 12 tuulivoimalan määrä ja lisäksi se vaihtoehto, ettei tuulivoimaloita rakenneta lainkaan.

Hankealue kattaa pääosin tuulivoimalle varatun alueen Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040. On vain pidettävä mielessä, että maakuntakaavan laatimisen aikoihin tuulivoimaloiden korkeus ja tehokkuus olivat huomattavasti alhaisemmalla tasolla. Tämä tulee ottaa huomioon, kun mietitään tuulivoimaloiden määrän ja tehokkuusluokan soveltumista alueelle. Haittavaikutukset voivat olla merkittävästi suurempia kuin maakuntakaavassa paikkaa rajattaessa on tuntunut. Tuulivoimaloiden määrällä ja yksittäisten tuulivoimaloiden sijoittamisratkaisilla voidaan ehkäistä ja vähentää haittavaikutuksia esimerkiksi linnustolle ainakin jossakin määrin.

Takakangas-Pihlajaharju-hankkeen alueella ja lähialueilla on merkittäviä luontoarvoja. Hankealueen eteläosassa sijaitsee lintudirektiivin perusteella muodostettu Rengassalon Natura-alue. Alueen pohjoispuolella on Raatosulkonevan Natura-alue. Länsipuolella sijaitsee Suomijärven luonnonsuojelualue. Lähin kansallisesti tärkeä lintualue Häädetkeidas (FINIBA) on hankealueelta lounaaseen n. 4 kilometrin etäisyydellä. Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen määrittelemä MAALI-alue Saukonsuon etäisyys hankealueesta on n. 3 kilometriä. Kurkien kevät- ja syysmuuttoreitit osuvat hankealueelle. Hankealueella sijaitsee myös merkittävä virkistys- ja ulkoilureitistö.

YVA-ohjelman linnustaselvityksistä

YVA-ohjelman luvussa 15 käsitellään linnustoa, jo tehtyjä ja vielä tehtäviä selvityksiä. Tehdyistä selvityksistä ei saa tässä vaiheessa riittäviä konkreettisia tietoja, jotta voisi arvioida selvitysten riittävyyttä. Lähtökohtana tulee olla, että tarvitaan ainakin kahden vuoden selvitykset, jos hankealue on merkittävä hanke ja jos alueella on merkittäviä linnusto- ja muita arvoja. Takakangas-Pihlajaharju on tämäntyyppinen merkittävä hanke, koska kysymyksessä on jopa 14 korkean tuulivoimalan hanke. Hankealueella ja sen läheisyydessä on myös tuntuja luontoarvoja ja Natura-alueita. Se, että hankealue on määritelty Pirkanmaan maakuntakaavaan, ei vähennä tarvetta suorittaa selvitykset hyvin.

Vuonna 2021 on tehty alueella YVA-ohjelman mukaan kaksi pesimälinnuston kartoituslaskentaa toukokuussa. Pesimälinnuston laskennasta ei selviä riittävästi tietoja. Millaisella säällä se on tehty? Mihin kellonaikaan? Tässä kohtaan voidaan yleisesti todeta, että yhden vuoden pesimälinnuston laskenta ei ole riittävä alueella, jolle tulee 12–14 tuulivoimalaa ja joka on luonnoltaan sekä linnustoltaan arvokasta.

Pöllöjen soidinkuuntelu on tehty maaliskuussa keväällä 2021. Tuosta ei selviä, tehtiinkö kuuntelu kerran vai useammin. Kuunteluyön säälläkin on vaikutusta pöllöjen havainnointiin. Kaivataan myös tietoa siitä, miten kuuntelu suoritettiin tarkemmin ja ulottuiko se hankealueen ulkopuolelle. Yhden kevään pöllöjen soidinkuuntelu ei myöskään anna luotettavaa kuvaa alueen pöllötilanteesta, koska pöllöjen huuteluaktiivisuus vaihtelee vuosittain ja päivittäin esimerkiksi säästä ja ravintotilanteesta riippuen. Lisäksi kuuntelupäiviä tulee olla useampia soidinaikaa kohti.

Keväälle 2022 ohjelmassa mainitaan huhtikuussa kanalintujen soidinselvitys. Tämäkin on tehtävä huolellisesti ja oikeaan ajankohtaan. Kanalintuselvitys ei myöskään saa rajoittua pelkästään hankealueelle. Kanalintujen mahdolliset soidinkeskukset tulee selvittää.

YVA-ohjelmassa todetaan muuttolinnustonselvityksestä:

”Muuttolinnusto

Elokuussa 2021 aloitettiin lintujen syysmuuttoselvitys, jota tehtiin 12 päivän ajan siten, että seuranta kohdistui suurten lintujen kuten kurkien, hanhien ja petolintujen seurantaan. Seuranta jatkui marraskuun alkuun saakka.

Huhtikuussa 2022 tehdään lintujen kevätmuutonseuranta. Sitä tehdään 10 päivän ajan siten, että seuranta kohdistuu suurten lintujen kuten kurkien, hanhien ja petolintujen muuton huippuhetkiin. Seuranta jatkuu toukokuulle asti.” Muuttolintuselvitys on liian puutteellinen.

Muuttolintuselvitystä pitää tehdä kahtena vuotena, koska muuttolintujen reitit ja lentokorkeus voivat vaihdella huomattavasti säästä ja tuulista johtuen. Yhtenä vuotena muuttolintuselvitys pitää olla riittävän pitkällä aikavälillä keväisin ja syksyisin yhteensä ainakin 20 päivää. Muuttolintujen kaavailtu kevätseuranta huhtikuussa ja toukokuussa 10 päivänä ei ole riittävä. Muuttoseuranta tulee aloittaa aikaisemmin, koska muun muassa maakotkien ja merikotkien muutto käynnistyy jo helmi-maaliskuussa. Muuttoa tulee jatkaa toukokuussa riittävän pitkälle, koska tällöin muuttaa muun muassa kahlaajia.

YVA-ohjelmassa kerrotaan, että petolinnuista tehdään erillisraportti. Petolintujen kohdalta on muistettava, että petolintujen pesintäselvitys on tehtävä riittävän laajalla alueella hankealueen ulkopuolellakin. On tarkoin ja käyttäen riittävästi aikaa kartoitettava petolintujen lentoreitit. Esimerkiksi alueella tai lähialueella pesivien petolintujen ruokailureitit. On myös selvítettävä, liikkuuko alueella maakotkia talviaikaan. PohjoisPirkanmaalla on hyvinkin mahdollista, että talviaikaan alueella on maakotkia (VU).

Mahdollinen muutonaikainen levähtäjälinnusto ja sen lentoreitit hankealueella ja sen lähialueilla on selvítettävä. Talviaikainen linnustonselvitys on myös tarpeen.

Linnustonselvityksien määrästä ja laatuvaatimuksista voi lukea Suomen Ympäristö 6/2016. Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa. Etekin 3. luku. Linkki

Hankealueen ja sen lähialueen linnustosta

BirdLife Suomen Tiira-lintutietopalvelun havaintojen perusteella alueella ja sen lähialueilla on havaittu riekkoja. Riekko on vaarantunut laji. Tämän hankealueen riekot ovat lajin pesimäalueen eteläreunalla. Riekko kuten kanalinnut yleensä ovat tutkimusten mukaan hyvin herkkiä

tuulivoimaloiden haitallisille vaikutuksille. Tämä on todettu myös YVA ohjelmassa. On tarkoin selvitettävä, miten alueen riekkokanta sopeutuu yhteen tuulivoimaloiden kanssa. Parkanos ja Kihniössä on tehty suunnitelmia ja kunnostustoimia riekon säilymisen turvaamiseksi alueen linnustossa pesivänä. Näin myös hankealueen mahdollisessa vaikutuspiirissä.

Paikalliset lintuharrastajat ja Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ovat seuranneet riekkokantaa hankealueella ja sen läheisyydessä. Raatosulkonnevalla riekko on pesinyt. Pesintöjä on ollut lisäksi hankealueen lähialueiden soisilta paikoilta. Riekot siirtyvät talviaikaan etsimään ravintoa Alkkianvuoren rinteille ja hankealueelle. Ylimysneva on tarkoitus palauttaa riekon pesimäalueeksi. Tuulivoimalat voivat pahimmillaan estää riekon säilymisen ja kannan vahvistumisen alueella. Tuulivoimahaitat voivat vaikuttaa riekon katoamiseen alueelta. Tästä syystä tuulivoimaloiden haitalliset vaikutukset tulee tarkoin selvittää ja mainita haittoja vähentävät tai haitat poistavat toimenpiteet niin riekon kuin muunkin linnuston osalta.

Alueella ja lähialueilla esiintyy petolintureviirejä. Petolinnut tulee selvittää tarkoin ja riittävän laajasti hankealueen ulkopuoleltakin. Havaintoja on kanahaukasta (NT), joka pesii keskellä hankealuetta. Lisäksi on havaintoja muun muassa ampuhaukasta ja tuulihaukasta pesimisaikaan hankealueen tuntumasta. Sääksien lentoreitit kuten muidenkin petolintujen tulee selvittää tarkkaan. Alueelta löytyy myös pöllöjä. Hankealueen tuntumasta on muun muassa huuhkaja (EN)- ja helmipöllö (NT)havaintoja.

Alueen vanhojen metsien lajiston heikentäminen tuulivoimarakentamisen ja siihen liittyvien toimenpiteiden vuoksi (yhdytiet, huoltotiet, sähkönsiirto ym.) vaikuttaisi vanhojen metsien uhanalaisen lintulajiston heikentymiseen tai katoamiseen alueelta. Vanhoja riittävän yhtenäisiä metsiä tulee säilyttää eikä enää hävittää. Tämä näkökanta tulee ottaa entistä tarkemmin huomioon myös tuulivoimarakentamisessa. Vanhojen metsien lajeja, jotka ovat tuntuvasti vähentyneet ja joita tavataan hankealueella, ovat muun muassa hömötiainen (EN) ja töyhtötiainen (VU). Vanhat metsät ovat tärkeitä myös tikkalajeille.

Tiira-lintutietopalvelun perusteella hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä on esiintynyt muun muassa seuraavien lajien reviireitä:

Kapustarinta, taivaanvuohi (NT), niittykirvinen, liro (NT), kehrääjä (NT) ja kangaskiuru (NT), käenpiika (NT) ja törmäpääsky (EN). Alueella ja sen lähialueilla on pensastaskureviireitä (VU). Kiurureviireitä esiintyy hankealueen vaikutusalueella (NT). Saukonsuon MAALI-alueen linnustoon ovat kuuluneet kapustarinta, liro, taivaanvuohi, kurki, riekko, niittykirvinen ja teeri. Alue sijaitsee lähellä hankealuetta. Tästä syystä Saukonsuon linnusto tulee päivittää, jotta voitaisiin arvioida mahdollisimman tarkoin hankealueen vaikutus Saukonsuon linnustoon.

Yhteenveto

Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahanke käsittää aika massiivisen tuulivoimalakokonaisuuden. Tuulivoimalat sijoittuvat alueelle, jossa on arvokasta linnustoa ja muita merkittäviä luontoarvoja. Hankkeen vaikutukset myös lähialueille on arvioitava siten, että vaikutuksista saa luotettavan kuvan. Aikaa on käytettävä riittävästi eikä selvitysten tasoa saa madaltaa kiirehtimisen vuoksi. Tällaisen luontoarvoista rikkaan alueen ja näin suuren hankkeen linnustaselvitykset tulee kestää ainakin kaksi vuotta. YVA ohjelmassa mainitut jo tehdyt ja suunnitellut linnustaselvitykset eivät ole riittäviä, jotta niiden perusteella voidaan luotettavasti arvioida haitat alueen pesivälle ja alueen kautta muuttavalle/lentävälle linnustolle.

Hankealue sisältää myös Natura-aluetta. Natura-alueet ja Natura-alueiden aivan viereiset alueet tulee pääsääntöisesti jättää muun muassa tuulivoimalahankkeiden ulkopuolelle. Selvityksissä on analysoitava myös muiden tuulivoimalapuintojen ja tuulivoimalahankkeiden synnyttämää

yhteisvaikutusta riittävän konkreettisesti. Pirkanmaan luoteisosiin maakuntarajan tuntumaan on suunnitteilla useita tuulivoimahankkeita.

Selvityksissä on käytävä selkeästi ilmi, mihin selvityksissä ilmeneviin faktoihin johtopäätelmät perustuvat. Tärkeää on lisäksi suorittaa tuulivoimaloiden mahdollisen käyttöönoton synnyttämien vaikutusten jälkiseuranta esimerkiksi linnustoon.

Hankkeen seurantaryhmään ei ole valittu Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen edustajaa. Tuulivoimahankkeiden kohdalla on todettava, että paikallisten lintuyhdistysten asiantuntijuutta pitää käyttää hyväksi seuranta- ja työryhmissä. Nyt mainitaan lakonisesti, että paikallista lintuyhdistystä kuullaan, jos on tarvetta.

Mielipide 25: Hankkeen suunnittelu tulee tehdä avoimesti ja todelliset suorat ja välilliset ympäristövaikutukset huomioiden. Voimaloiden sijoituspaikkaa valittaessa on tunnistettava sekä vakituisesta että vapaa-ajan asumisesta aiheutuvat rajoitteet. Paikkakunnan omaa kulttuuria ja historiaa sekä luontokohteiden arvoa tulee kunnioittaa.

Kourajärven kämpppä ja luonnonympäristö

Koura ry on vuokrannut Kourajärven kämpppäkokonaisuutta vuodesta 2008 lähtien Metsähallitukselta pitkäaikaisin vuokrasopimuksin. Siihen saakka 1960-luvulta lähtien kämpppä oli Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa ja myös henkilökunnan vapaa-ajan käytössä. Nykyisin kämpppä on Koura-yhdistyksen 15 jäsenen ja heidän perhekuntiensa vapaa-ajan käytössä eli käyttäjiä on useita kymmeniä. Kämppeä on hyvin vilkkaassa käytössä. Kämppeäkokonaisuuteen kuuluu itse kämppeä (liki satavuotias Karvian varavankilan vartijoiden mökikseen rakentama), tilava kota ja savusauna.

Kourajärven kämppeä on sähkötön, hiljainen, luonnonrauhaisa, erämainen ja idyllinen paikka Kourajärven niemessä Karvian puolella kuntarajaa. Kourajärveltä Alkkianvuorelle ulottuu arvokas monimuotoisuusalue Kouranlampien ja soiden, luonnontilaisen puron ja vanhan lahopuumetsän kautta Raatosulkonnevan Natura-alueelle ja edelleen Alkkianvuoren luonnontilaisiin rinnemetsiin ja muinaisiin merenrantakivikkovöihin. Suunniteltu tuulivoimahanke ulottuu Alkkianvuorelta etelään Rengassalon Natura-alueelle ja sen lähistön muille arvokkaille metsä- ja muille luontokohteille. Geologisesti merkittävä Alkkianvuoren alue kuuluu Unescon Geopark-verkoston kohteisiin.

Alkkianvuoren ympäristössä on vilkkaassa ympärivuotisessa käytössä oleva vanha luontopolkuverkosto, jonka kehittämiseen Metsähallituksella on sekä uudet suunnitelmat että myös rahoitus. Alueella on runsaasti muutakin retkeily- ja virkistys- ja hyötykäyttöä. Alkkianvuoren seutu on laajalti tunnettu ja hyödynnetty hyvistä ja säävarmoista mustikka- ja puolukkasadoistaan. Takakangas-Pihlajanharjun hankealue on maakuntakaavassa laajalti luonnon monimuotoisuuden ydinaluetta. Hankealue ympäristöineen on erämaisia piirteitä säilyttänyt merkittävä luontoarvokohde, jossa Pirkanmaan ja Satakunnan rajan molemmin puolin on useita merkittäviä luonnonsuojelualueita ja muita tärkeitä monimuotoisuusalueita.

Koura ry:n näkemys hankkeesta

Koura ry:n mielipiteen mukaan tällaisia suuritehoisia sähköntuotannon teollisuusalueita ei pidä sijoittaa niin, että ne rikkovat erämaista luontoympäristöä. Suunnitelmassa kaavailluista tuulivoimaloista lähin on sijoitettu alle kahden kilometrin etäisyydelle Kouran kämpästä etelään, muut sitten asteittain kauemmas. Myllyihin on pihamaalta suora näköyhteys yli järven eli maisema muuttuisi merkittävästi. Voimaloiden tuottama taustahumina olisi koko ajan läsnä, etelän puoleisilla ilmapirtauksilla voimakkaimmillaan. Aurinko paistaa kämpän eteläpuolelle suunniteltujen myllyjen läpi ja pyörivät siivet aiheuttaisivat välkettä. Hämärässä ja pimeällä taivas olisi punaisenaan lentoestevaloja.

Nyt suunnitellut, aina kolmeensataan metriin yltävät tuulivoimalat ja kaikki niiden rakentamisen vaatima infra muuttavat koko alueen käytännössä teollisuusalueeksi. Oikeampi paikka tuulivoiman tuotannolle ovat nykyiset rakennetut teollisuusympäristöt ja isojen teiden liepeet. Siellä tiestö, sähkönsiirtoverkko ja muu tarvittava infra on jo valmiina tai helpommin rakennettavissa. Siellä maisema on muun teollisuusrakentamisen myötä muuttunut niin, että tuulimyllyt eivät sitä enää riko. Samoin tuulimyllyjen äänet hukkuvat muun toiminnan taustameluun.

Edellytämme, että Takakangas-Pihlajanharjun tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon rakentamisen vaikutukset sekä alueen luonnonympäristöön että paikalliseen asutukseen.

Mielipide 26: Mielestämme Parkanon Tuuli Oy:n tuulivoimala-alue on tuotu merkittävästi lähemmäs Pohjois-Parkanon Kuivajärvi - Vatajankylää kuin mitä Pirkanmaan maakuntakaavassa on esitetty tuulivoiman mahdolliseksi suunnittelualuetta, mitä emme hyväksy. Pirkanmaan maakuntakaava on tuulivoiman osalta vanhentunut ja siksi kokonaisarviointi olisi tehtävä päivittäen vaikutuksien osalta nykyisin suunnitteilla olevien mittavasti suurempien voimaloiden aiheuttamat muutokset ympäristöön, asumiseen, elinkeinoin ja rakentamiseen myös pidemmällä aikavälillä. Tuulivoimalarakentaminen tulee kohdistaa jo rakennettuun ympäristöön teollisuuslaitosten ja kulkuyhteyksien sekä olemassa olevien sähkönsiirtoyhteyksien läheisyyteen. Etäisyys asutukseen tulee olla vähintään 3–5 kilometriä, jotta haitoilta vältytään ja asuinympäristö säilyy terveysturvallisena ja kaikkia kunnan asukkaita kohdellaan tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti.

Tuulivoimarakentamisen elinkaari 20–30 vuotta on lyhyt, verraten siihen mikä määrä materiaaleja sidotaan investointiin ja millä aikataululla perustusrakenteet on uusittava. Vaikutukset ympäristöön, luontoon ja asutukseen ovat usein korjaamattomia. Tuulivoimaloiden elinkaarimalli ja hiilijalanjälki koko ketjun osalta tulisi mielestämme määritellä. Arvioinnissa rakentamisen ja käytönaikaiset eri materiaalien vaikutukset tulisi eritellä tarkemmin.

Luonto

Tuulivoimala aluetta ei tulisi sijoittaa maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen. Alkkianvuori ja sen ympäristö muodostaa luonnonsuojelun, luonnonmonimuotoisuuden kannalta tärkeän kokonaisuuden. Raatosulkonnevan Natura-alue, Ylimysnevan alue ja läheisten harjujen vanhojen kangasmetsien kanssa ovat arvokas ja ekologinen käytävä eliöstölle. Merkittävä luonnonsuojelualue Rengassalon vanhojen metsien alue ollaan nyt ympäröimässä tuulivoimaloilla. Tämän alueen vieressä Tervajärven maastossa pesivät metsäkanalinnut ja alueelta löytyy liito-orava ja muita harvinaisempia lajeja, joita alan harrastajat sekä paikalliset asukkaat seuraavat ja arvostavat, sekä pyrkivät lähialueilla parantamaan ympäristöä ennallistamistoimilla. Pelkillä karttatiedoilla ja kirjallisilla lähteillä muuttolinnuista ja muista eläinlajistosta ei saada riittävän kattavaa tietoa.

Tuulivoimaloita ei tulisi sijoittaa pohjavesialueille tai niiden välittömään läheisyyteen. Latikan ja Ristiharjun pohjavesi alueet voivat vaarantua rakentamisen ja käytön aikana syntyvästä liikenteestä sekä maaperään vaikuttavasta voimaloiden käynnin aikaisesta liikenteestä ja sekä tärinän vaikutuksista maaperään.

Tuulivoimaloita ei tulisi sijoittaa pohjoiseteläsuuntaisille harjualueille, jotka ovat metsäalueina arvokkaita elinympäristöjä monelle lajille ja korkeusoloiltaan ovat merkittävästi kyläalueen yläpuolella. Voimaloiden sijoitus näille alueille toisi niiden vaikutukset ja näkyvyyden lähes 50 metriä korkeammalle kuin läheisten järvien vedenpinta ja asutusalueet ovat.

Asuminen ja elinkeinot

Tuulivoimalaoista merkittävä osa on, suunniteltu lähelle tiivistä asuttua kylää lähimmillään 1–1,5 etäisyydelle. Ylinen - Vatajanjärvi alue vanhana tiivistä asuttuna kyläalueena, on välittömässä

läheisyydessä vaikutusten ulottuessa eri kyläkulmille Luomankylän, Pihlajankylän alueille, sekä laajasti Kuivasjärvelle saakka. Nuorten perheiden keskittymä on näillä alueilla, ja kysyntä myytävistä kiinteistö on ollut aktiivista. Ikääntyvän väestön tavanomainen siirtymä on antanut tilaa uusille asukkaille. Kiinnostaako luontoa arvostavia muuttajia tuulivoima alueet naapurina, tuskin koska kiinteistöjen vakuusarvot lainasaannille ja remontoitaessa voivat olla riski. Alueen läheiset vapaa-ajansukseen kannalta merkittäviä Pitkäjärven rantakaava-aluetta, Valkeinen, Tervajärvi, Ahvenjärvi ovat tuulivoimaloiden välittömässä läheisyydessä.

Me ja alueen asukkaat arvostavat luontoa ja hiljaisuutta, mikä on vahvasti vaikuttanut asumiseen etäällä kuntakeskusten palveluista kuitenkin hyvien liikenneyhteyksien tarjotessa monelle toimivan vaihtoehdon asumiselle. Voimaloiden sijoitus on tiheä, joten alueen virkistyskäyttö marjastus, sienestys maastot muuttuvat melutasoltaan teollisuusalueeksi. Luonnon virkistysvaikutukset eivät toteudu alueella, joka on kylän kannalta keskeinen alue myös metsästyksessä.

Maisema, melu ja välke

Arvioinnissa ei ollut vielä maisemasovitteita, jotka tulevat kertomaan todella merkittävän vaikutuksen lähialueen sekä Kuivasjärven ympäristössä. Voimaloiden koon kasvaessa myös etäisyys asutukseen tulee kasvaa, jotta haitallisilta vaikutuksilta voidaan välttyä. Lähimmät asutut vakituiset ja vapaa-ajankohteet tulee arvioida ja tehdä niissä tarkemmat selvitykset.

Voimalat sijoittuvat auringonvaloon nähden länsipuolelle, siten että välke ja melu myös tuulensuunnan mukaan aiheuttaa haittaa. Voimaloiden käytönaikaisia ongelmia tulee ehkäistä ennakkoon selvittämällä tarkemmin käytettävät laitetypit ja niiden takuuarvot, sekä soveltuvuus alueelle myös korkeuden suhteen.

Arvioinnissa ei ole huomioitu lähimpiä useamman kymmenen hengen matkailu- ja majoituskohteita lainkaan. Heidän kannaltaan luontoarvot, alueen retkeily ja virkistysmahdollisuudet luonnossa ovat merkittävä seikka, joka tulee huomioida.

Reitistöt ja matkailu

Tuulivoimala alueen teollisuusmittakaavan voimalat on suunniteltu sijoitettavaksi Alkkianvuoren välittömään läheisyyteen. Alkkianvuoren ympäristö ja luontopolkureitistö on tärkeä paikallisille ja laajemmin retkeilijöille, sekä tutkijoille. Alkkianvuoren alue kuuluu Lauhanvuori-Hämeen kangas Global UNESCO Geopark alueeseen, jonka luontoarvoja ja retkeilymahdollisuuksia, sekä kiinnostavuutta hiljaisen erämaisena muinaisrantojen luontokohteena ei tule heikentää. Alueella kuuluu tehdä ja toteuttaa kuntien ja yhteisöjen kehittämissuunnitelmia, joiden vuoksi alue tulee kehittämään edelleen esteettömyyden ja reitistön luonnon kestävyiden huomioivia toimia uudistamalla reitistön polkuverkostoa sekä polkupyöräreitistöjä, jotka eivät rasita luontoa kuten tuulivoimalat. Liikomme koiralenkeillä suoraan Palokravain kautta Alkkianvuorelle, kuten moni muukin kyläläinen ja matkailukohteiden majoittuja. Tuulivoimaloita on suunniteltu nyt reitistön viereen, mikä on turvallisuusriski.

Paikalliset reitistöt kuten liikuntareitit ja paikat on jätetty merkitsemättä, kun vastaavasti kauempana sijaitsevat samoissa kartta-aineistoissa esiintyvät kohteet on jätetty merkitsemättä.

Rakentaminen ja liikenne

Tuulivoimateollisuuden osalta rakentamisen aikainen materiaalin käyttö on esitetty vain pääpiirteissään. Materiaalin käytön ympäristövaikutuksia ja elinkaarimallin mukaisia vaikutuksia tulisi tarkentaa.

Kartat ja asutuksen ja vapaa-ajanasutuksen

Arviointiohjelman aineistossa on hyvin puutteellisia ja epätarkkoja karttoja, joita tulisi tarkentaa ja korjata. Asutuksen tiedot on merkitty karttapohjalle suuntaa antavasti. Osa vapaa-ajanasutuksesta osa sekä paikalliset matkailu- ja majoituskohteet kohteet puuttuvat kokonaan Vatajanjärven rannalta. Maanmittauslaitoksen kartoissa rakennuskanta on näkyvissä ja varmasti myös tarkistettavissa eri lähteistä niiden käyttötarkoitus. Asutuksen osalta on hyvä täsmentää tietoja numeerisina taulukoina eri vyöhykkeillä ja alueilla Vapaa-ajanasutuksen osalta on hyvä täsmentää tietoja numeerisina taulukoina ja alueilla

Vaihtoehdot 12, 14 tai 0

Parkanon Tuuli Oy on asettanut vaihtoehdot 12 ja 14, joiden välillä ei ole suurta eroa, eikä merkittävää sijoituspaikkojen vaikutusta alueen kannalta. Hankkeen tavoitteeksi oli asetettu riittävä kokoluokka, joka olisi toteutuksen ehtona. Tältä kannalta katsottuna voimme kannattaa vain vaihtoehtoa 0, koska laajempaa keskustelua sijoittamisesta ei ole avattu arviointiohjelmaa laadittaessa.

Tiedotus ja osallistuminen

Hankkeen arviointiohjelmassa on esitetty monia hyviä seikkoja, kuten seurantaryhmän kokoaminen. Ajatus on hyvä, mutta toteutuksessa on tapahtunut useita puutteita ja virheitä, joten kaikki osalliset eivät ole yhteisöjensä kautta voineet saada tietoa hankkeesta.

Asukaskysely mainitaan arviointiohjelmassa jaettavana verisoina lähialueella, mikä ei ole havaintojemme mukaan toteutunut. Asukaskyselystä tiedotus on ollut puutteellista. Linkki löytyi vain ELY keskuksen nettisivulta. Yleisötilaisuuden linkki jaettiin kuulutuksen jälkeen vain kuulutussivulla lisätietona ja seurantaryhmälle. Tiedotus on tavoittanut heikosti asukkaat, koska eri kanavia ei ole käytetty kuten lehti-ilmoituksia, joka tavoittaa osan ja osan internet. Toisaalta hankeyhtiö ei ole ollut aktiivinen tiedotuksessa, joten sekin voi vaikuttaa, ettei nähdä tarpeelliseksi tiedottaa laajemmin ja avoimemmin.

Mielipiteen esittämisen kirjallinen muodollisuus voi olla haaste osalle ja siksi suora yhteys yleisötilaisuuksien kautta on osa tiedonvaihtoa ja luottamuksen syntymistä. Valmisteluun voisi vartta enemmän aikaa varsinkin nyt kun yleinen tilanne yleisötilaisuuksien osalta on ollut epävarma. Minimi tiedotuksella ja yleisötilaisuuksien pito pelkästään internetin välityksellä rajaa ja karsii osallistujia.

Arvioinnin työtapoihin vois lisätä yleisötilaisuuksien ohelle myös työpajoja joidenkin teemojen ympärille, mikäli halutaan tarkempaa tietoa alueesta ja siellä esiityvätä

Mielipide 27: Karttakuvat ovat hyvin puutteelliset. Niissä ei esitellä esimerkiksi rakennettavia teitä (yhdystiet, huoltotiet), siirtolinjan vaihtoehtoa, maakaapelointia.

Ei ole esitelty tarkemmin hankkeen vaikutusta alueen metsästyksen tai muuhun virkistyskäyttöön. Onko jotain suojaetäisyyksiä, tienkäytön rajoituksia tai esimerkiksi metsästyksen rauhoitusalueita?

Luontoselvitysten osalta ei ilmene, onko esim. riekkojen esiintyminen alueella selvitetty. Pohjois-Parkanossa on riekkojen elinalueita ja ennallistettuja elinpaikkoja. Hankealueella esiintyy myös suurpetoja (karhu, ahma, ilves, susi)

Mitä riskejä liittyy toiminnan loputtua jäljelle jäävään rakennelmaan? Mm. 70 rekkakuormallista betonia jää jokaisen myllyn jalustaan ja se vain maisemoidaan.

Hankkeen esittely on tässä vaiheessa aineiston ja yleisötilaisuuden perusteella monella osa-alueella hyvin puutteellinen, esimerkiksi luontoarvojen säilymisen huomioon ottaminen kannalta. Muun

muassa siirtolinja kulkee suon kautta ja on muutenkin järjenvastaista perustaa tuulipuisto osittain ainutlaatuisena mainostetun geoparkin alueelle.

On myös hieman kyseenalaista, että Parkanon kaupunki on mukana hankeyrityksessä, kun kaupunki ilmeisesti on myös kaavoittaja ja alueiden pakkolunastaja, jos maanomistajien kanssa ei sopimukseen päästä.

Mielipide 28: Kyseisellä alueella ja sen läheisyydessä on asumatonta erämaata, joka on kytköksissä Geoparkin alueeseen. Siellä on tärkeitä ja saavutettavia alueita kalastukseen, marjastukseen, sienestykseen ja mestästykseen. Se on toiminut vuosikausia rauhallisena erämaana, jossa voi rauhassa virkistäytyä. Pertunhuhtakangas on ollut niin kauan kuin minä muistan luonnontilassa ja siellä on pesinyt mm. kalasääksi, joka on käynyt aterioimassa Vatajanjärvessä. Lisäksi noilla alueilla on nähty karhuja. Se tuskin tuulimyllyjen kanssa tulee olemaan sinut.

Itselläni on Vatajanjärven rannalla kaksi vuokramökkiä. Ne on rakennettu 1986 ja 1987. Niissä on vieraillut asiakkaita ympäri Suomen, Euroopasta, Israelista ja kauimmaisesta Meksikosta. He ovat tulleet mökilleni viettämään rauhallisia päiviä ilman melusaastetta. Se on tähän asti onnistunut hyvin. Heille on ollut tärkeää myös päästä samoilemaan rauhalliseen luontoon marjastamaan, sienestämään ja vaeltamaan. Ristiharjuntie, Alkkianvuoren luontopolku, Löytty sekä Pertunhuhtakangas ovat vakituisia vierailukohteita mökkiläisille. Äitini muutettua pois asuinrakennuksesta Luomankyläntielle, aion alkaa vuokrata myös kyseistä kiinteistöä.

Tuulivoimalat eivät tule hyödyttämään Pohjois-Parkanon asukkaita. Päinvastoin ne tulevat turmelemaan luonnon ja tuhoavat matkailuyrittämisen. Maaseudulla on keinot hankkia elantoa viety muutenkin vähiin. En halua missään nimessä tuulivoimaloita alueelle.